

รายงานการประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ประจำปี 2560

วันศุกร์ที่ 21 เมษายน 2560

ณ ห้องประชุมชัยพฤกษ์ หอประชุมกองทัพอากาศ (อาคารทองใหญ่)

ถนนพหลโยธิน เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

ผู้มาประชุม

1.	กระทรวงการคลัง (โดย นางนันทิวรรณ สี่มาเงิน ผู้รับมอบฉันทะ)	ถือหุ้น	1,113,931,061	หุ้น
2.	ผู้ถือหุ้นรายอื่นๆ จำนวน 1,023 ราย	ถือหุ้น	503,596,394	หุ้น
	รวมผู้ถือหุ้นมาลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม จำนวน 1,024 ราย	ถือหุ้นทั้งสิ้น	1,617,527,455	หุ้น

เริ่มประชุมเวลา 13.45 น.

นายอารีพงศ์ ภูษิคุ้ม ประธานกรรมการ และกรรมการอิสระ ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม ("ประธาน") โดยมี กรรมการและคณะกรรมการชุดต่างๆ รวมทั้งฝ่ายบริหารเข้าร่วมประชุม คือ

กรรมการและคณะกรรมการชุดต่างๆ

1.	นายอารีพงศ์ ภูษิคุ้ม	ประธานกรรมการ และกรรมการอิสระ
2.	พลอากาศเอก ตริทศ สนแจ้ง	รองประธานกรรมการ กรรมการอิสระ และ ประธานคณะกรรมการธรรมาภิบาลและส่งเสริมกิจการเพื่อสังคม
3.	นายรัฐพล ภัคดีภูมิ	กรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบ
4.	นางปรารภนา มงคลกุล	กรรมการ
5.	พลตำรวจเอก จักรทิพย์ ชัยจินดา	กรรมการอิสระ
6.	นายวีระวงศ์ จิตต์มิตรภาพ	กรรมการอิสระ และประธานกรรมการตรวจสอบ
7.	นายคณิต แสงสุพรรณ	กรรมการอิสระ และประธานกรรมการบริหาร
8.	นายสมชัย สัจจพงษ์	ประธานกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน
9.	นายพีระพล ถาวรสุภเจริญ	กรรมการ
10.	นายสมเกียรติ ศิริชาติไชย	กรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบ

ฝ่ายบริหารบริษัทฯ

1.	นางอุษณีย์ แสงสิงแก้ว	รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่หน่วยธุรกิจบริการการบิน และรักษาการกรรมการผู้อำนวยการใหญ่
2.	เรืออากาศเอก มนต์รี จำเรียง	รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายกลยุทธ์องค์กรและพัฒนา อย่างยั่งยืน

3. นายธีรพล โชติชนาภิบาล	รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการพาณิชย์
4. นายดนุช บุญนาค	ที่ปรึกษากรรมการผู้อำนวยการใหญ่
5. นายนิรุฒ มณีพันธ์	ที่ปรึกษากรรมการผู้อำนวยการใหญ่
6. เรืออากาศเอก กนก ทองเผือก	รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายทรัพยากรบุคคล และกำกับกิจกรรมองค์กร
7. นายณรงค์ชัย ว่องธนะวิโมกษ์	รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการเงินและการบัญชี
8. เรืออากาศเอก วีระศักดิ์ วิรุฬห์เพชร	รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายปฏิบัติการ
9. เรืออากาศโท สมบุญ ลิ้มวัฒนพงศ์	รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายช่าง
10. นางสุวิมล บัวเลิศ	ผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สำนักเลขานุการบริษัท
11. นายพิเชษฐ์ เรืองวัฒนสุข	ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายบริหารความเสี่ยง
12. นายวรรณดี หล้าพระบาง	ผู้อำนวยการใหญ่ สำนักงานกรรมการผู้อำนวยการใหญ่
13. นายกฤตพล ฉันทฤธานนท์	ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายบริหารพันธมิตรการบินและกลยุทธ์ การพาณิชย์
14. นายวิวัฒน์ ปิยะวิโรจน์	ผู้ช่วยรองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการพาณิชย์
15. นายวิโรจน์ ศิริโหราชัย	รักษาการผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายบริหารรายได้และบริการการพาณิชย์
16. นายชุตินทร ศรีสิทธิกรรม	ผู้ช่วยรองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการพาณิชย์
17. นายชาย เข้มศิริ	ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายธุรกิจปิโตรเลียม ประกันภัยและ สิ่งแวดล้อมการบิน
18. เรืออากาศเอก ปราวรณา พัฒนศิริ	ผู้อำนวยการใหญ่ ฝ่ายความปลอดภัย ความมั่นคงและ มาตรฐานการบิน
19. นายสมนึก อ่างธรรมวงศ์	ผู้อำนวยการใหญ่ สำนักงานตรวจสอบภายใน
20. นางวรางคณา ลือโรจน์วงศ์	กรรมการผู้จัดการ ฝ่ายครัวการบิน
21. เรืออากาศตรี พนม โชติช่วง	รองผู้อำนวยการใหญ่ ฝ่ายสนับสนุนงานซ่อมบำรุงอากาศยาน
22. นาวาอากาศตรี พงษ์ธร เทพกาญจนา	ผู้อำนวยการใหญ่ ฝ่ายปฏิบัติการบิน
23. นายเกรียงศักดิ์ ศักดิ์เรืองงาม	กรรมการผู้จัดการ ฝ่ายบริการอุปโภคบริโภคพื้น
24. นางนรีณี ผดุงรัตน์	ผู้อำนวยการใหญ่ ฝ่ายงานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ
25. นายดำรงชัย แสงวงเจริญ	กรรมการผู้จัดการ ฝ่ายการพาณิชย์สินค้าและไปรษณีย์ภัณฑ์
26. นายชัยยง รัตนไพศาลสุข	ผู้อำนวยการใหญ่ ฝ่ายบริหารเครือข่ายเส้นทางบินและฝูงบิน
27. นางปรานี จันทร์เจิด	ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายพัฒนาธุรกิจและกลยุทธ์องค์กร
28. นายอิวิชัย นุ่มลมูล	ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายการบัญชี
29. นางสาวปิยานี สังข์ทอง	ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายการบัญชีบริหารและข้อมูล
30. Mr. Bryan Ernest Banston	ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายขาย

ผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทฯ ทำหน้าที่สังเกตการณ์การนับคะแนนเสียง

1. นางณิพาพร บัณยานนท์	ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบการเงินที่ 4
2. นางสาวสุนิตา เจริญศิลป์	นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดินชำนาญการพิเศษ
3. นางสาวนิตยา แดงสำราญ	นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดินชำนาญการ

อาสาสมัครจากผู้ถือหุ้น ทำหน้าที่กรรมการตรวจนับคะแนน

1. นายภูไท กลิ่นจันทร์
2. นายดำรงศักดิ์ พวงศรี
3. นายธงชัย พงศาวลีรัตน์

ประธาน กล่าวต้อนรับผู้ถือหุ้นที่เข้าร่วมการประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ประจำปี 2560 และกล่าวขอบคุณผู้ถือหุ้นที่ได้กรุณาสละเวลามาร่วมประชุมในวันนี้ ลำดับต่อไปขอให้ นางสาววิมล บัวเลิศ ผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สำนักเลขานุการบริษัทฯ ทำหน้าที่เลขานุการการประชุม เป็นผู้แจ้งในเรื่ององค์ประชุม ข้อมูลจำนวนหุ้น และผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ

นางสาววิมล บัวเลิศ ผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สำนักเลขานุการบริษัทฯ ได้รายงานข้อมูลในการจัดการประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2560 ตามข้อบังคับบริษัทฯ ข้อ 34 ระบุไว้ว่า ในการประชุมผู้ถือหุ้นต้องมีผู้ถือหุ้นและผู้รับมอบฉันทะจากผู้ถือหุ้นมาประชุมไม่น้อยกว่า 25 คน หรือมีผู้ถือหุ้นและผู้รับมอบฉันทะจากผู้ถือหุ้นมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมด และต้องมีหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม โดย ณ วันที่ 23 มีนาคม 2560 บริษัทฯ มีทุนจดทะเบียนจำนวน 2,698,900,950 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท รวมมูลค่า 26,989,009,500 บาท ทุนชำระแล้วจำนวน 2,182,771,917 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท รวมมูลค่า 21,827,719,170 บาท ขณะนี้มีผู้ถือหุ้นเข้าร่วมประชุมด้วยตนเอง และรับมอบฉันทะรวมจำนวนทั้งสิ้น 1,024 คน คิดเป็นจำนวนหุ้นทั้งสิ้น 1,617,527,455 หุ้น คิดเป็นร้อยละ 74.10% ของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมด ปัจจุบันบริษัทฯ มีผู้ถือหุ้นทั้งหมด 110,715 คน รวมจำนวนหุ้นทั้งสิ้น 2,182,771,917 หุ้น ครบเป็นองค์ประชุมตามข้อบังคับบริษัทฯ

ประธาน กล่าวเปิดการประชุม และแนะนำกรรมการ ประธานคณะกรรมการชุดต่างๆ และฝ่ายบริหารที่มาร่วมประชุมต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้น

นางอุษณีย์ แสงสิงแก้ว รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่หน่วยธุรกิจบริการการบิน และรักษาการกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ กล่าวแนะนำฝ่ายบริหาร จากนั้นจึงเรียนเชิญประธานฯ กล่าวถึงเรื่อง ข้อบังคับในการดำเนินการประชุม

ประธาน ชี้แจงก่อนเข้าสู่วาระการประชุมเกี่ยวกับข้อบังคับการดำเนินการประชุมว่า ในการประชุมผู้ถือหุ้นนั้น มีข้อบังคับกำหนดไว้ในเรื่องของการประชุมว่าจะต้องดำเนินการไปตามระเบียบวาระที่กำหนดไว้ ในการดำเนินการจะเป็นไปตามระเบียบวาระ สำหรับการประชุมนวาระใดที่จะต้องออกเสียงลงมติ เพื่อการปฏิบัติที่ถูกต้อง และเพื่อให้ผู้ถือหุ้นทราบถึงวิธีปฏิบัติในการลงคะแนนเสียง และการนับคะแนนเสียงในวาระต่างๆ ขอมอบหมายให้ นางสุวิมล บัวเลิศ ผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สำนักเลขานุการบริษัท ทำหน้าที่เลขานุการการประชุม เป็นผู้ชี้แจงให้ผู้ถือหุ้นทราบต่อไป

นางสุวิมล บัวเลิศ ผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สำนักเลขานุการบริษัท แจ้งต่อที่ประชุมว่า ในการประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้น ประจำปี 2560 นี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมการกำกับดูแลกิจการที่ดีเกี่ยวกับการดูแลสิทธิและความเท่าเทียมกันของผู้ถือหุ้น บริษัทฯ ได้เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นเสนอเรื่องเพื่อพิจารณาบรรจุเป็นวาระการประชุม และให้เสนอชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเพื่อรับการพิจารณาเลือกตั้งเป็นกรรมการบริษัท ในการประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2560 เป็นการล่วงหน้า โดยมีรายละเอียด หลักเกณฑ์ และวิธีการตามที่ได้เปิดเผยบนเว็บไซต์ของบริษัทฯ ที่ www.thaiairways.com ตั้งแต่วันที่ 21 ตุลาคม 2559 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2559 และทางหนังสือพิมพ์ข่าวหุ้น (รายวัน) ฉบับลงวันที่ 25-27 ตุลาคม 2559 และหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ ฉบับลงวันที่ 27 ตุลาคม 2559 ทั้งนี้ ไม่ปรากฏว่ามีผู้ถือหุ้นเสนอชื่อบุคคลเพื่อรับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการ หรือเสนอวาระการประชุมล่วงหน้าแต่อย่างใด ดังนั้น การประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2560 ในครั้งนี้ จึงมีวาระการประชุมรวมทั้งสิ้น 8 วาระ ตามหนังสือเชิญประชุมที่ได้นำเสนอต่อผู้ถือหุ้นทุกท่านล่วงหน้าแล้ว โดยก่อนจะพิจารณาเรื่องต่างๆ ตามระเบียบวาระ ขอแจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบถึงข้อบังคับในการประชุม รายละเอียดดังนี้

ข้อบังคับในการประชุม

ข้อบังคับของบริษัทฯ ข้อ 36 ระบุไว้ว่า "ประธานในที่ประชุมผู้ถือหุ้นมีหน้าที่ควบคุมการประชุมให้เป็นไปตามข้อบังคับของบริษัทฯ ด้วยการประชุม โดยดำเนินการประชุมให้เป็นไปตามลำดับระเบียบวาระที่กำหนดไว้ในหนังสือนัดประชุม เว้นแต่ที่ประชุมจะมีมติให้เปลี่ยนลำดับระเบียบวาระด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุม" และเพื่อให้การประชุมเป็นไปอย่างราบรื่น และปราศจากสิ่งรบกวนบริษัทฯ ขอความร่วมมือจากผู้ถือหุ้นทุกท่านที่เข้าร่วมประชุมดใช้โทรศัพท์ และเครื่องมือสื่อสารทุกชนิดและงดบันทึกภาพและเสียงในระหว่างการประชุม

การอภิปราย

ผู้ใดประสงค์จะกล่าวถ้อยคำต่อที่ประชุมให้ยื่นรอกหลังไมโครโฟนที่บริษัทฯ จัดเตรียมไว้ให้ เมื่อประธานในที่ประชุมอนุญาตแล้ว ขอให้แจ้ง

- ชื่อ / ชื่อสกุลของผู้อภิปราย
- สถานะเป็นผู้ถือหุ้นหรือผู้รับมอบฉันทะ

แล้วจึงอภิปรายในเนื้อหาตามวาระ หากมีผู้ถือหุ้นประสงค์กล่าวถ้อยคำมากกว่า 1 ท่าน ขอให้ผู้ถือหุ้นที่ประสงค์จะกล่าวถ้อยคำท่านที่เหลือยื่นรอกหลังไมโครโฟนที่จัดเตรียมไว้เพื่อรอให้ประธานในที่ประชุมอนุญาตต่อไปภายหลังจากที่ผู้ถือหุ้นท่านก่อนหน้ากล่าวถ้อยคำจบ โดยประธานในที่ประชุมจะให้โอกาสผู้ถือหุ้นที่ยังมิได้ซักถามหรือแสดงความคิดเห็นก่อน การอภิปรายจะต้องอยู่ในวาระการประชุม หรือเกี่ยวกับประเด็นที่กำลังปรึกษากันอยู่ และต้องไม่วนเวียน ซ้ำกับเนื้อหาของผู้

อภิปรายท่านอื่น ในการอภิปราย ขอให้อภิปรายด้วยความสุภาพ และหลีกเลี่ยงการกล่าวด้วยคำที่อาจมีลักษณะความผิดทาง
อาญา หรือละเมิดสิทธิทางแพ่งต่อบุคคลอื่น และเพื่อเป็นการควบคุมเวลาการประชุมให้เหมาะสม ขอให้ใช้เวลาอภิปรายท่าน
ละไม่เกิน 5 นาที ประธานอาจจำกัดจำนวนคำถามของผู้ถือหุ้นในการอภิปรายในแต่ละระเบียบวาระได้ตามความจำเป็น

การออกเสียงลงคะแนน

เพื่อให้การประชุมเป็นไปโดยกระชับ และไม่เป็นการรบกวนเวลาของผู้ถือหุ้น บริษัทฯ ขอกำหนดวิธีการออกเสียง
ลงคะแนน ดังนี้

1. ให้นับหุ้นหนึ่งหุ้นมีเสียงหนึ่งเสียง และมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น ให้ถือคะแนนเสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นซึ่งมา
ประชุม และมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีก
เสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด การนับคะแนนในกรณีระเบียบวาระทั่วไป จะนับที่คะแนนจากบัตรลงคะแนนที่
ไม่เห็นด้วยและงดออกเสียง ส่วนที่เหลือนับเป็นคะแนนเสียงเห็นด้วย ดังนั้นผู้ถือหุ้นและผู้รับมอบฉันทะท่าน
ใดที่ไม่ส่งบัตรลงคะแนน ทางบริษัทฯ จะถือว่าท่านให้ความเห็นชอบหรือเห็นด้วยในวาระนั้นๆ ยกเว้นวาระที่
7 จะนับที่คะแนนบัตรลงคะแนนทุกใบ โดยแยกคะแนนเป็น เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย งดออกเสียง และส่วนที่
เหลือนับเป็นไม่ส่งบัตรลงคะแนน
2. การออกเสียงลงคะแนนในกรณีมอบฉันทะ ผู้รับมอบฉันทะจะต้องออกเสียงลงคะแนนตามที่ผู้มอบฉันทะ
ระบุไว้ในหนังสือมอบฉันทะเท่านั้น
3. ผู้ถือหุ้นที่มีส่วนได้เสียเป็นพิเศษในเรื่องใด ห้ามมิให้ออกเสียงลงคะแนนในเรื่องนั้น และประธานในที่ประชุม
อาจจะเชิญให้ผู้ถือหุ้นหรือผู้รับมอบฉันทะนั้นออกนอกห้องประชุมชั่วคราวก็ได้
4. ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นหรือผู้รับมอบฉันทะมีความประสงค์จะกลับก่อนที่การประชุมจะสิ้นสุด ให้ส่งคืนบัตร
ลงคะแนนทั้งหมดกับเจ้าหน้าที่ของบริษัทฯ หรือในกล่องที่จัดไว้

ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้เป็นการเสียเวลา เมื่อประธานฯ แจ้งปิดการรับบัตรลงคะแนนแล้ว ประธานฯ สามารถดำเนินการ
ประชุมในวาระถัดไปได้ทันทีในระหว่างรอการนับคะแนน และเมื่อนับคะแนนเสร็จจะประกาศผลการนับคะแนนให้ที่ประชุมทราบ

การนับคะแนนและการประกาศผลคะแนน

สำหรับวาระที่ 3, 4, 6 และ 7

จะใช้มติอนุมัติด้วยคะแนนเสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

สำหรับวาระที่ 5 เรื่องพิจารณากำหนดค่าตอบแทนกรรมการ

จะใช้มติอนุมัติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุม

สำหรับวาระที่ 7 เรื่องพิจารณาเลือกตั้งกรรมการแทนกรรมการที่ออกตามวาระ

บริษัทฯ ขอให้ผู้ถือหุ้นและผู้รับมอบฉันทะทุกท่านส่งบัตรลงคะแนนให้แก่เจ้าหน้าที่ของบริษัทฯ ไม่ว่าประสงค์ที่จะ
ลงคะแนนเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรืองดออกเสียง ทั้งนี้ ประธานฯ จะเรียกเก็บบัตรลงคะแนนแยกตามรายบุคคลที่ได้รับการเสนอ
ชื่อให้รับการเลือกตั้งเป็นกรรมการ โดยในวาระที่ 7 นี้ จะใช้มติอนุมัติด้วยคะแนนเสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมและมี
สิทธิออกเสียงลงคะแนน

กรณีที่จะมีผลทำให้การลงคะแนนเสียงเป็นโมฆะ มีดังนี้

- หากบัตรลงคะแนนมีการลงคะแนนไม่ตรงตามวาระที่มีการลงคะแนน
- หากผู้ลงคะแนนไม่ทำเครื่องหมายใดๆ ในช่องลงคะแนน และส่งให้เจ้าหน้าที่ของบริษัทฯ เพื่อตรวจนับคะแนน
- หากบัตรลงคะแนนชำรุดจนไม่สามารถวินิจฉัย ได้ว่าผู้ลงคะแนนมีความประสงค์จะลงคะแนนเช่นใด

ในการประชุมครั้งนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทฯ ได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมและสังเกตการณ์การลงคะแนนเสียง ดังนี้

1. นางนิภาพร ปันยานนท์ ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบการเงินที่ 4
2. นางสาวสุนิดา เจริญศิลป์ นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดินชำนาญการพิเศษ
3. นางสาวนิตยา แดงสำราญ นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดินชำนาญการ

ลำดับต่อไป ขอเชิญประธานดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ

นายวิสุทธิ สหะชาติมานพ ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า การที่เลขานุการบริษัทฯ ชี้แจงในข้อ 2 เรื่องการลงคะแนนเสียงว่า หากผู้ถือหุ้นคนใดไม่ออกเสียง ให้ถือว่าผู้ถือหุ้นคนนั้นให้ความเห็นชอบหรือเห็นด้วยในวาระนั้นๆ ตนเห็นว่าขัดกับกฎหมาย

ประธาน กล่าวว่า รับประเด็นดังกล่าวไว้และจะให้ที่ปรึกษากฎหมายชี้แจงแก่ผู้ถือหุ้นต่อไป

นายวิสุทธิ สหะชาติมานพ ผู้ถือหุ้น กล่าวต่อไปว่า ในข้อ 37 ของข้อบังคับบริษัทฯ กำหนดไว้โดยชัดเจนว่าในกรณีที่มีผู้ยื่นญัตติให้เลื่อนวาระการประชุม ประธานต้องพิจารณาและขอมติในที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นว่าจะมีมติให้เลื่อนวาระการประชุมหรือไม่

นาวาอากาศตรี เจษฎา นิยมปัทมะ ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า ในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นในปีที่แล้วนั้น ตนได้ฟ้องร้องต่อศาลเพื่อให้ศาลพิพากษาเพิกถอนมติที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น เนื่องจากการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นในปีที่แล้วนั้นมีการดำเนินการประชุมโดยขัดต่อกฎหมาย

ประธาน ชี้แจงว่า ในประเด็นดังกล่าวนั้นจะมีการชี้แจงต่อไปในภายหลัง

นายมนต์ชัย ราบรินทร์วิสุข ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า วาระการประชุมทั้ง 8 วาระนั้น ไม่ปรากฏวาระรับรองรายงานการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2559 อีกทั้งรายงานการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นนั้นก็ไม่มีปรากฏในวาระการประชุม และกล่าวต่อไปว่า ตนได้รับหนังสือจากเลขานุการบริษัทฯ เมื่อปีที่แล้ว ที่ประธานส่งรายงานการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2559 ในส่วนที่ตนอภิปรายเพื่อให้ตนทำการแก้ไข โดยในหนังสือดังกล่าวนั้น ปรากฏข้อความท้ายหนังสือว่า รายงานการประชุมที่ได้ส่งให้ผู้อภิปรายทำการแก้ไขนั้น จะไม่มีการรับรองโดยที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นอีก ตนจึงได้ทักท้วงไปว่าหลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้ไม่ถูกต้อง เนื่องจากเมื่อมีการส่งรายงานการประชุมให้ผู้อภิปรายแก้ไขแล้ว บริษัทฯ ควรจะต้องรายงานให้ผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ

ทราบด้วย ตนประสงค์ให้ประธานชี้แจงในเรื่องนี้ด้วย เพราะเป็นเรื่องสำคัญ เนื่องจากปีที่ผ่านมามีการอภิปรายไว้ชัดเจน เกี่ยวกับประสิทธิภาพของเครื่องดนตรีโรลล์-รอยซ์ รอบการทำงานยังไม่ครบ ค่าซ่อมบำรุงก็สูงกว่า

ประธาน รับทราบประเด็นเรื่องดังกล่าว และมอบหมายให้ที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ ชี้แจงต่อไป

นายไกรศักดิ์ ชัดคำ ที่ปรึกษากฎหมาย ชี้แจงว่า หนังสือเชิญประชุมสามัญผู้ถือหุ้นในปีไม่ได้กำหนดวาระเรื่องการรับรองรายงานการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2559 เนื่องจาก บริษัทฯ พยายามที่จะดำเนินการประชุมเพื่อให้มีเวลาแก่ผู้ถือหุ้นที่จะใช้ประโยชน์ในการซักถามตามวาระการประชุมที่กำหนด อีกทั้ง ข้อบังคับของบริษัทฯ ในข้อ 39 ไม่ได้กำหนดว่าในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นจะต้องมีวาระเรื่องการรับรองรายงานการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นในปีที่ผ่านมาแต่อย่างใด นอกจากนั้น ในส่วนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็น พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 หรือกฎหมายอื่นๆ ก็ไม่ได้กำหนดไว้ว่าในการประชุมผู้ถือหุ้นหรือการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นจะต้องมีวาระเรื่องการรับรองรายงานการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นในปีที่ผ่านมา แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นได้ตรวจสอบเรื่องดำเนินการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นและการลงมติในที่ประชุมในครั้งก่อน บริษัทฯ ได้จัดทำรายงานการประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2559 เรียบร้อยแล้ว และได้ดำเนินการเผยแพร่ให้ผู้ถือหุ้นทราบโดยผ่านทาง website ของบริษัทฯ และได้มีผู้ถือหุ้นได้เสนอแนะและชี้แจงเกี่ยวกับการบันทึกในรายงานการประชุมไว้ให้บริษัทฯ ทราบและบริษัทฯ ได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ถือหุ้นเรียบร้อยแล้ว

นาวาอากาศตรี เจษฎา นิยมบัวหิมะ ผู้ถือหุ้น กล่าววาทนได้ติดตามการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นมาตลอด ในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2558 มีคำถามจากผู้ถือหุ้นทั้งหมด 47 คำถาม บริษัทฯ ตอบได้ 7 คำถาม ตอบไม่ตรงคำถาม 17 คำถาม ไม่ตอบคำถาม 29 คำถาม ส่วนในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2559 มีผู้ถือหุ้นตั้งคำถามทั้งหมด 68 คำถาม บริษัทฯ ตอบได้ 17 คำถาม ไม่ตอบ 39 คำถาม และตอบไม่ตรงคำถาม 12 คำถาม อีกทั้ง ก่อนการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2559 ตนได้มีหนังสือแจ้งไปยังบริษัทฯ จำนวน 5 ฉบับ พร้อมคำถามทั้งหมด 17 หัวข้อ โดยตนได้ส่งหนังสือดังกล่าวแก่บริษัทฯ ล่วงหน้าหนึ่งเดือนก่อนการประชุม เพื่อที่จะซักถามในการประชุมดังกล่าว แต่ปรากฏว่าประธานชี้แจงว่าประธานได้อ่านเรียบร้อยแล้ว และตนไม่จำเป็นต้องอธิบายเพิ่มเติม แต่ปรากฏว่าบริษัทฯ ตอบคำถามเพียงครั้งเดียวโดยตอบไม่ตรงคำถามและไม่เป็นความจริง ต่อมาหลังจากประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2559 เสร็จเรียบร้อยแล้ว บริษัทฯ ได้ส่งสำเนารายงานการประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2559 มาให้ตนเพื่อให้ตนแก้ไข ตนได้แก้ไขโดยส่งอีเมลล์ให้ทางบริษัทฯ จำนวน 5 ฉบับ ปรากฏว่าบริษัทฯ ไม่ตอบกลับมายังตนแต่อย่างใด แต่เมื่อมาประชุมในวันนี้ ประธานกลับบอกว่ารับทราบในเรื่องดังกล่าวแล้ว จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมีการรับรองรายงานการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2559 แต่อย่างใด และขอให้ที่ปรึกษากฎหมายบริษัทฯ ตอบคำถามในประเด็นที่ว่าหากในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นไม่มีการรับรองรายงานการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ผู้ถือหุ้นทั้งหลายก็ไม้อาจทราบได้ว่ามีการท้วงติงฝ่ายบริหารของบริษัทฯ ในการจัดทำรายงานการประชุมอย่างไรบ้าง อีกทั้งผู้ถือหุ้นผู้ซึ่งไม่ได้เข้าร่วมการประชุมดังกล่าวนั้นก็มีความสิทธิ์ที่จะรับทราบการดำเนินการของบริษัทฯ เช่นเดียวกัน ดังนั้น หากไม่มีการรับรองรายงานการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นครั้งที่ผ่านมาแล้ว ผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ จะทราบได้อย่างไรว่ารายงานการประชุมที่บริษัทฯ ได้บันทึกไว้นั้นถูกต้องตรงกับความจริงทุกประการ

ประธาน รับทราบและกล่าวว่าจะมีการชี้แจงในประเด็นดังกล่าวต่อไป

นายมนต์ชัย วาปรีนทวีสุข ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า ตามที่ที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ ชี้แจงว่าไม่มีระเบียบข้อบังคับที่กำหนดว่าบริษัทฯ จะต้องจัดทำรายงานการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นเพื่อมาเสนอให้ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นรับรอนั้น ตนขอถามว่าที่ปรึกษา รู้จักกฎหมายจารีตประเพณีหรือไม่ เนื่องจาก การประชุมสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ในทุกๆ ปีนั้น มีการนำรายงานการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นในปีที่ผ่านมามารับรองโดยผู้ถือหุ้นทุกครั้ง แต่ในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นปีที่แล้ว ที่ตนได้อภิปรายถึงเรื่องเครื่องยนต์โรลล์-รอยซ์ซึ่งเป็นกรณีที่บริษัทฯ มีการทุจริต และเรื่องราคาขายเครื่องบินแอร์บัส ทำให้บริษัทฯ ไม่นำเรื่องที่อภิปรายดังกล่าวมาบันทึกในรายการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น การกระทำเช่นนี้เป็นวิธีที่ไม่มีความโปร่งใสและไร้ธรรมาภิบาล

ประธาน ชี้แจงว่า คำถามที่ผู้ถือหุ้นแต่ละคนถามมานั้น จะมีการตอบต่อไป แต่เนื่องจากในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นครั้งที่ผ่านๆ มา มีผู้ถือหุ้นหลายคนเรียนว่า อยากจะให้ใช้เวลาในการประชุมเพื่อแสดงความคิดเห็นในเรื่องกิจกรรมในปีที่ผ่านมา และกิจกรรมที่จะดำเนินต่อไปในอนาคต จึงได้เสนอแนวทางดังกล่าวนี้ต่อที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น จึงเป็นที่มาของการกำหนดวาระการประชุมที่ปรากฏในวันนี้ ส่วนในเรื่องของรายงานการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นนั้นขอมอบหมายให้ ท่านวีระวงศ์ จิตต์มิตรภาพ ประธานกรรมการตรวจสอบ เป็นผู้ชี้แจงต่อที่ประชุม

นายวีระวงศ์ จิตต์มิตรภาพ ประธานกรรมการตรวจสอบ ชี้แจงว่า ในปัจจุบัน ไม่ได้มีเพียงบริษัทฯ เพียงบริษัทเดียวที่ไม่ได้มีการรับรองรายงานการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นในปีที่ผ่านมา ตนจึงขอให้ความเห็นเช่นเดียวกับที่ฝ่ายกฎหมายของบริษัทฯ ได้ชี้แจงไปแล้วว่า ในเรื่องการรับรองรายงานการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นนั้นไม่ควรจะอยู่ในระเบียบวาระของการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น เนื่องจากการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นควรมีเพียงการแสดงความเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ที่บริษัทฯ ได้ดำเนินการไปแล้ว เพราะฉะนั้นกฎหมายจึงไม่ได้กำหนดไว้ว่าจะต้องมีการรับรองรายงานการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น รวมทั้งไม่มีการกำหนดว่ารายงานการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นต้องบันทึกในรูปแบบใด เนื่องจากรายงานการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นมีขึ้นเพื่อบันทึกสาระสำคัญต่างๆ ในการประชุม จึงไม่จำเป็นต้องบันทึกทุกประเด็น เพราะฉะนั้นเนื้อหาที่จะปรากฏในรายงานการประชุมนั้นคือ รายละเอียดที่เลขานุการบริษัทฯ เห็นว่าเป็นสาระสำคัญของการประชุมจึงบันทึกไว้ ตนจึงขอเรียนเสนอให้ประธานเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุม เนื่องจากการประชุมยังมีระเบียบวาระสำคัญอื่นๆ ที่ผู้ถือหุ้นควรรับทราบและพิจารณา

นายวิสุทธิ สหะชาติมานพ ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า รายงานการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2559 นั้นจะไม่สมบูรณ์และใช้ไม่ได้ในทางกฎหมายหากไม่มีการรับรองโดยที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น และในเนื้อหาส่วนที่ตนได้แก้ไขเป็นหนังสือให้ตรงตามที่ตนอภิปรายในที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นแล้วนั้น จะต้องมีการรับรอง

ประธาน กล่าวว่า ที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ ได้ชี้แจงในเรื่องดังกล่าวแล้ว และขอดำเนินการเข้าสู่วาระการประชุม

นายธงชัย พงศาวลีรัตน์ ผู้รับมอบฉันทะ กล่าวว่า การไม่มีการรับรองรายงานการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นเปรียบได้กับการที่คณะรัฐมนตรีไม่ได้รับรองมติคณะรัฐมนตรี เพราะฉะนั้นมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวจะไม่มีผลบังคับใช้ ดังนั้นการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นในวันนี้จึงถือว่าเป็นโมฆะ พร้อมทั้งแสดงความประสงค์ขออาสาเป็นสักขีพยานในการนับคะแนน

นางนิลุบล บัวน้อย ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า ในการดำเนินการตามระเบียบวาระการประชุมนั้น หากประธานมาถึงที่ประชุมช้าก็ควรให้บุคคลอื่นทำหน้าที่แทนประธานก่อน แต่ตนทราบว่า ที่ยังไม่สามารถเริ่มการประชุมได้นั้นเนื่องจากที่ประชุมยังไม่ครบองค์ประชุม ส่วนประเด็นที่ 2 ในเรื่องการรับรองรายงานการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ตนเป็นผู้เสนอในการประชุมคราวที่แล้วว่าให้มีการส่งรายงานการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นไปยังที่อยู่ของผู้ถือหุ้นแต่ละคน หากผู้ถือหุ้นคนใดประสงค์ที่จะแก้ไขเนื้อหาของรายงานการประชุมดังกล่าว ก็ให้แก้ไขและถือว่ารายงานการประชุมที่แก้ไขแล้วนั้นเป็นรายงานการประชุมที่ถูกต้อง และแสดงความเห็นว่าการที่บริษัทฯ จะกำหนดให้มีวาระเรื่องรับรองรายงานการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นที่แก้ไขแล้วนั้น ไม่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายแต่อย่างใด แต่ตนเสนอว่า ในระเบียบวาระการรับรองรายงานการประชุมดังกล่าว นั้น ต้องมีการตกลงระหว่างบริษัทฯ กับผู้ถือหุ้นว่าจะไม่มีการอภิปรายอื่นใดเพิ่มเติมอีก เนื่องจากผู้ถือหุ้นได้ใช้สิทธิในการแก้ไขรายงานการประชุมดังกล่าวมาก่อนแล้ว จึงควรเป็นเพียงวาระที่มีการรับรองเพียงอย่างเดียวเท่านั้น และตนคิดว่าเมื่อมีการรับรองรายงานการประชุมแล้ว ก็ควรมีหนังสือนำเสนอรายงานการประชุมแก่ผู้ถือหุ้นด้วย เนื่องจากกรณีที่นำรายงานการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นไปลงใน website นั้นก่อให้เกิดความไม่สะดวกหลายประการ เช่นตัวอักษรใน website นั้นเล็กมากไม่สะดวกในการมองเห็น นอกจากนั้นแล้วผู้ถือหุ้นบางท่านที่ไม่มีคอมพิวเตอร์ก็ไม่สามารถที่จะทราบถึงรายงานการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นได้

ประธาน รับทราบและกล่าวว่า จะนำคำแนะนำของผู้ถือหุ้นไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป และแจ้งว่าก่อนที่จะเริ่มการพิจารณาตามระเบียบวาระการประชุม ขออาสาสมัครผู้ถือหุ้นจำนวน 3 ท่าน เพื่อทำหน้าที่เป็นสักขีพยานในการนับคะแนน โดยชี้แจงว่าหากผู้ถือหุ้นท่านใดประสงค์จะเป็นตัวแทนของที่ประชุม เพื่อทำหน้าที่เป็นสักขีพยานในการนับคะแนน ให้ยกมือเมื่ออาสาสมัคร 3 ท่าน แจ้งความประสงค์ชัดเจนแล้ว ประธานขอให้อาสาสมัครแนะนำตัว แล้วจึงกล่าวเริ่มการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธานไม่มีเรื่องแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องรับทราบรายงานกิจการของบริษัทฯ ประจำปี 2559

ประธาน แจ้งต่อที่ประชุมว่า ระเบียบวาระที่ 2 เป็นเรื่องการรับทราบรายงานกิจการประจำปี 2559 ของบริษัทฯ ซึ่งจะนำเสนอโดยการฉายวีดิทัศน์ มีเนื้อหา ดังนี้

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) เป็นสายการบินแห่งชาติของประเทศไทย มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวงคมนาคม และเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย บริษัทฯ ประกอบธุรกิจบริการขนส่งทางอากาศ

ทั้งภายในและระหว่างประเทศ โดยมีฐานปฏิบัติการบินที่ทำอากาศยานสุวรรณภูมิเป็นศูนย์กลางของเครือข่ายเส้นทางการบิน โดยมีธุรกิจหลักคือการบินให้บริการขนส่งทางอากาศ ได้แก่ การขนส่งผู้โดยสาร ขนส่งสินค้า และไปรษณีย์ภัณฑ์ นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังมีธุรกิจอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ บริการคลังสินค้า บริการลูกค้าภาคพื้น บริการอุปการณ์ภาคพื้น ครุภัณฑ์บิน และบริการซ่อมบำรุงอากาศยาน

ในปี 2559 บริษัทฯ ได้ให้บริการขนส่งผู้โดยสารมากกว่า 20 ล้านคน ขนส่งสินค้ามากกว่า 500,000 ตัน ครุภัณฑ์บินผลิตอาหารสำหรับให้บริการบนอากาศยานมากกว่า 70,000 ชุด/วัน หรือมากกว่า 26 ล้าน ชุด/ปี นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังมีบริษัทในเครือทั้งสิ้น 16 บริษัท อยู่ในธุรกิจการบิน 2 บริษัท ได้แก่ บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด ซึ่งบริษัท ถือหุ้นร้อยละ 100 ทำการบินที่ทำอากาศยานสุวรรณภูมิ และบริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งบริษัท ถือหุ้นร้อยละ 39.2 ทำการบินที่ทำอากาศยานดอนเมือง

ในด้านสภาพแวดล้อมของอุตสาหกรรม ในปี 2559 ประเทศไทยมีสายการบินที่ทำการบินในเส้นทางระหว่างประเทศจำนวน 151 สายการบิน ขนส่งผู้โดยสารรวม 102.4 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.8 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยในจำนวนนี้เป็นผู้โดยสารของบริษัทฯ และไทยสมายล์ จำนวน 21.6 ล้านคน คิดเป็นส่วนแบ่งทางการตลาดร้อยละ 21.1 สำหรับอุตสาหกรรมการบินภายในประเทศ มีสายการบินที่ทำการบินจำนวน 9 สายการบิน มีปริมาณผู้โดยสารรวม 53.3 ล้านคน เติบโตจากปีก่อนร้อยละ 12.6 ทั้งนี้ เป็นผู้โดยสารของบริษัทฯ และไทยสมายล์ 6.2 ล้านคน คิดเป็นส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 19.5 สมาคมขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ (IATA) ได้สรุปปริมาณการขนส่งผู้โดยสารทางอากาศในปี 2559 โดยรวมมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.3 โดยสายการบินตะวันออกกลางเติบโตสูงสุดที่ร้อยละ 11.8 และรองลงมาในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกที่ร้อยละ 8.3

เหตุการณ์ก่อการร้ายที่มีต่อเนื่องทั่วโลกโดยเฉพาะในช่วงครึ่งปีแรกส่งผลกระทบต่อความต้องการเดินทางของผู้โดยสาร ถึงแม้ว่าจะมีปัจจัยสนับสนุนด้านราคาน้ำมันที่อยู่ที่ระดับต่ำและเริ่มปรับเพิ่มในช่วงปลายปี แต่ก็ส่งผลให้มีการแข่งขันด้านราคาที่สูงขึ้น ภาพรวมของการท่องเที่ยวของประเทศปรับตัวดีขึ้น เนื่องจากสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศคู่ค้าลดลง มาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องของภาครัฐ ทำให้อัตราการเติบโตของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาประเทศไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.9 หรือเพิ่มเป็น 32.6 ล้านคน โดยบริษัทฯ มีอัตราการบรรทุกผู้โดยสาร (Cabin Factor) เฉลี่ยร้อยละ 73.4 สูงกว่าปีก่อนซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 72.9 แต่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 80.5

ในปี 2559 บริษัทฯ ได้ดำเนินการตามแผนปฏิรูประยะที่ 2 คือการสร้างความแข็งแกร่งในการดำเนินงาน โดยดำเนินการตามกลยุทธ์หลัก 4 กลยุทธ์ ได้แก่ การหารายได้เชิงรุก การลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มประสิทธิภาพ การสร้างขีดความสามารถเพื่อความยั่งยืน และการสร้างความเป็นเลิศในการบริการลูกค้า โดยมีการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ การนำระบบทันสมัยมาใช้เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน อาทิ ระบบบริหารเครือข่ายเส้นทางการบิน ระบบบริหารราคาขาย ระบบบริการสื่อสารข้อมูลเพื่อความเป็นเลิศด้านการบริการลูกค้า และระบบคลาวด์แพลตฟอร์ม ปรับโครงสร้างเที่ยวบินที่ทำอากาศยานสุวรรณภูมิใหม่ เพื่อให้เป็นศูนย์กลางหลัก (Hub) ของภูมิภาคอาเซียน เพิ่มศักยภาพฝูงบินด้วยการรับมอบเครื่องบินแบบแอร์บัส A350-900 Extra Wide Body จำนวน 2 ลำ ซึ่งนำมาให้บริการในเส้นทางข้ามทวีปเป็นหลัก นอกจากนี้ ยังได้อนุมัติการดำเนินการให้มีเครื่องบินที่มีอุปกรณ์ทันสมัยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 81 ในปี 2561 จากเดิมที่มีเพียงร้อยละ 41 ในปี 2557 และให้มีเครื่องบินที่มีสมรรถนะยืดหยุ่นรองรับภารกิจที่คล่องตัวเพิ่มเป็นร้อยละ 20 จากเดิมที่ไม่มีเลย อัตราการใช้ประโยชน์เครื่องบินของบริษัทฯ สูงสุดเป็นประวัติการณ์ เฉลี่ย 13 ชม./วัน ขยายเครือข่ายเส้นทางการบินด้วยการเปิดเส้นทางบินใหม่ไปยังกรุง

เตหะราน ประเทศอิหร่าน เส้นทางบินตรงภูเก็ต-แฟรงค์เฟิร์ต และเพิ่มความถี่ในเส้นทางสู่ลอนดอน บรัสเซลส์ และออสโล รวมถึงกลับไปทำการบินเส้นทางกรุงเทพฯ - มอสโก และขยายเส้นทางบินให้ครอบคลุมภูมิภาคอาเซียน จีน อินเดีย โดยใช้สายการบินไทยสมายล์เป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อรองรับการเดินทางเชื่อมต่อของผู้โดยสารของบริษัทฯ จากฐานการบินหลัก ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ปรับโครงสร้างองค์กรให้เป็นแนวราบโดยลดจำนวนหน่วยงานลง 162 หน่วยงาน จากทั้งหมด 907 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 18 เริ่มปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการ โดยมี 3 โครงการนำร่อง มูลค่ารวม 1,060 ล้านบาท ดำเนินการบริหารความเสี่ยงราคาน้ำมันให้เกิดความคล่องตัวและสอดคล้องกับสถานการณ์ราคาน้ำมันในตลาดโลก รวมถึงได้บริหารจัดการด้านการเงินแบบองค์รวม โดยการบริหารเงินสดคงเหลือให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยพิจารณาประกอบกับวงเงินสินเชื่อระยะสั้นที่มีอยู่กับสถาบันการเงินต่างๆ ทำให้เงินสดโดยเฉลี่ยของบริษัทฯ ลดลงจาก 19,000 ล้านบาท มาอยู่ที่ประมาณ 12,000 ล้านบาท โดยนำไปชำระคืนหนี้ระยะสั้นและลดค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยของบริษัทฯ ปรับโครงสร้างเงินกู้ยืมให้สอดคล้องกับรายได้และค่าใช้จ่ายที่มีมากกว่า 50 สกุลเงิน และดำเนินการบริหารความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน โดยจัดให้รายจ่ายหรือการชำระคืนหนี้เป็นสกุลเดียวกับรายได้ให้มากที่สุด ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยของบริษัทฯ ลดลงร้อยละ 10 จาก 5,900 ล้านบาท ในปี 2558 เป็น 5,300 ล้านบาท ในปี 2559 เงินกู้เฉลี่ยลดลงร้อยละ 4 จาก 190,000 ล้านบาท เป็น 182,000 ล้านบาท และต้นทุนทางการเงินของบริษัทฯ ลดลงร้อยละ 0.4 นอกจากนี้ บริษัทฯ ได้ดำเนินการขายอสังหาริมทรัพย์ภายในประเทศที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภูเก็ต ตรัง น่าน และอำเภอหาดใหญ่ ซึ่งบริษัทฯ ไม่มีความจำเป็นต้องใช้งาน ปรับปรุงกระบวนการทำงานของหน่วยธุรกิจสินค้าและไปรษณีย์ภัณฑ์ ทำให้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งบริษัทฯ จะขยายผลต่อไปยังฝ่ายบริการลูกค้าภาคพื้น ฝ่ายบริการอุปกรณ์ภาคพื้น และฝ่ายอื่นๆ ปรับปรุงการบริการชั้นธุรกิจแบบใหม่ทั้งด้านบุคลากร อาหาร และเครื่องดื่ม โดยมุ่งเน้นการบริการที่แตกต่างด้วยต้นทุนที่เหมาะสมและตรงตามความต้องการของลูกค้าเพื่อให้สามารถแข่งขันได้ รับพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินรุ่นใหม่ และจัดการอบรมสร้างจิตสำนึกด้านการให้บริการ ที่มุ่งเน้นบทบาทและหน้าที่ในการให้บริการที่มีความปลอดภัยและมีคุณภาพ

จากการดำเนินงานที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ในปี 2559 บริษัทฯ มีกำไรจากการดำเนินงาน 4,071 ล้านบาท ดีขึ้นจากปีก่อนที่ขาดทุน 1,304 ล้านบาท มีการเพิ่มเส้นทางบินร่วมกับพันธมิตรปัจจุบัน จาก 208 เส้นทางเป็น 524 เส้นทาง และมีรายได้เพิ่มเป็น 2,120 ล้านบาท ผลการดำเนินงานเส้นทางยุโรป จากขาดทุนจำนวน 3,743 ล้านบาท ในปี 2558 เป็นกำไรจำนวน 2,074 ล้านบาท ในปี 2559 ราคาหุ้นของบริษัทฯ ปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 146.7 จาก 9.20 บาท/หุ้น ณ สิ้นปี 2558 เป็น 22.70 บาท/หุ้น ณ สิ้นปี 2559 และในเดือนมกราคม 2560 หุ้นของบริษัทฯ ได้กลับมาเป็นหุ้น 50 อันดับแรกของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการดำเนินงานประจำปี 2559 บริษัทฯ กลับมามีกำไรสุทธิ 47 ล้านบาท ในขณะที่ปีที่ผ่านมาขาดทุน 13,047 ล้านบาท นอกจากนี้ การปรับปรุงการดำเนินงานได้นำมาซึ่งความสำเร็จ สะท้อนได้จากรางวัลที่บริษัทฯ ได้รับในปี 2559 อาทิ รางวัลอันดับ 1 สายการบินยอดเยี่ยมของโลก 2 รางวัลจาก Skytrax ได้แก่ รางวัลยอดเยี่ยมประเภทสายการบินที่มีการปรับปรุงดีขึ้นมากที่สุด และรางวัลสายการบินที่ให้บริการสปาเลาจน์ยอดเยี่ยม และรางวัลยอดเยี่ยมอื่นๆ นอกจากนั้น บริษัทฯ ยังได้รับการจัดอันดับความพึงพอใจในการบริการ สสำรวจโดยสมาคมขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ (IATA) ในไตรมาส 3 ของปี 2559 ในอันดับ 6 ซึ่งสูงสุดในรอบ 2 ปี บริษัทฯ มุ่งมั่นที่จะสร้างองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีธรรมาภิบาลและมีการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยได้จัดให้มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ตลอดจนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบภายในองค์กรมาโดยตลอด

เมื่อบริษัท โรลส์-รอยซ์ แกลงยอมรับต่อสำนักงานปราบปรามการทุจริตของสหราชอาณาจักรว่ามีการจ่ายสินบนในหลายประเทศที่ได้ทำการซื้อขายเครื่องยนต์ของโรลส์-รอยซ์ รวมถึงประเทศไทย ระหว่างปี 2534 - 2548 โดยมีการกล่าวอ้างถึงพนักงานของบริษัทฯ ว่าได้รับเงินสำหรับการจัดหาเครื่องยนต์ดังกล่าวนั้น บริษัทฯ ได้ประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) อย่างใกล้ชิด เพื่อตรวจสอบเรื่องการจัดหาเครื่องยนต์และการชอมบำรุงในช่วงเวลาดังกล่าว รวมทั้งได้ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบกระบวนการจัดหาเครื่องยนต์และการชอมบำรุง ในอดีตและปัจจุบัน เพื่อให้มั่นใจว่าบริษัทฯ มีกระบวนการที่รัดกุม ไม่มีช่องโหว่ใดๆ หลงเหลืออยู่ ผลการตรวจสอบพบว่าได้มีการปรับปรุงกระบวนการจัดซื้อเครื่องยนต์ตามระเบียบบริษัทฯ ว่าด้วยการพัสดุตั้งแต่ปี 2555 โดยมีสาระสำคัญ คือ

1. ต้องไม่มีการจัดซื้อจัดหาผ่านคนกลาง
2. ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดหาเครื่องยนต์หลายชุดจากหลายหน่วยงาน เพื่อให้มีการถ่วงดุลอำนาจ
3. ให้กระบวนการจัดซื้อเป็นไปตามมาตรฐานการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานรัฐ เพื่อให้มีความยุติธรรมและโปร่งใสตรวจสอบได้

นอกจากนี้ บริษัทฯ อยู่ระหว่างเตรียมการในการสมัครเข้าร่วมการประกาศเจตนารมณ์แนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต (CAC) โดยมีสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) ทำหน้าที่สนับสนุนการขับเคลื่อนโครงการ และดำเนินการจัดทำข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) เพื่อยืนยันและประกาศว่า คู่ค้าของบริษัทฯ จะไม่ให้สินบนใดๆ แก่เจ้าหน้าที่ของบริษัทฯ นอกจากนี้ พนักงานบริษัทฯ ยังได้รับการคัดเลือกจากกระทรวงคมนาคมให้เป็น "คนต้นแบบคมนาคม" ประจำปี 2559

ในปี 2560 บริษัทฯ ได้เข้าสู่การดำเนินงานตามแผนปฏิรูปในระยะ 3 คือ เติบโตอย่างยั่งยืน (Sustainable Growth) ซึ่งมีเป้าหมายหลักในการทำให้บริษัทฯ เติบโตและมีกำไรอย่างยั่งยืน โดยได้ปรับปรุงกลยุทธ์ตามแผนปฏิรูปซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์ 5 ปี ให้มีความเหมาะสมจำนวน 6 กลยุทธ์ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาเครือข่ายการบินที่แข่งขันได้และทำกำไร และลดความซับซ้อนของฝูงบิน โดยมุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายเที่ยวบินร่วม โดยอาศัยสายการบินพันธมิตร นอกจากนี้ จะมีการแยกแบบเครื่องบินที่ให้บริการตามเส้นทางบินต่างๆ อย่างชัดเจน ไม่ให้มีเส้นทางที่มีเครื่องบินเกิน 1 แบบขึ้นไปให้บริการ

กลยุทธ์ที่ 2 การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและเสริมสร้างรายได้ โดยการกำหนดราคาค่าบริการโดยสารและค่าบริการที่เหมาะสม รวมทั้งเสริมสร้างศักยภาพด้านการขายและจัดจำหน่ายผ่าน Website ของบริษัทฯ

กลยุทธ์ที่ 3 การสร้างความเป็นเลิศในการให้บริการ (Service Ring) โดยมุ่งยกระดับชั้นบริการทุกระดับให้ได้มาตรฐานระดับโลก

กลยุทธ์ที่ 4 การมีต้นทุนที่แข่งขันได้ และการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ โดยเสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการ เพิ่มประสิทธิภาพและบริหารต้นทุนของการบริการฝ่ายบริการอุปกรณภาคพื้นและฝ่ายบริการลูกค้าภาคพื้นและฝ่ายช่าง

กลยุทธ์ที่ 5 การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนความยั่งยืนและพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพดีเยี่ยม

กลยุทธ์ที่ 6 การบริหารบริษัทในเครือและกลุ่มธุรกิจ และพัฒนากลยุทธ์ธุรกิจใหม่เพื่อความยั่งยืน

นอกจากนี้ ยังมีโครงการพัฒนาศูนย์ซ่อมอากาศยานและศูนย์ขนส่งสินค้าอากาศและ Logistics ณ ท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา ซึ่งบริษัทฯ ได้รับความไว้วางใจจากรัฐบาลให้ดำเนินการในโครงการนี้ตามแผนพัฒนาพื้นที่ฝั่งทะเลด้านตะวันออกของรัฐบาล และเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไทยแลนด์ 4.0

บริษัทฯ มั่นใจว่าการดำเนินงานตามแผนปฏิรูปจะทำให้บริษัทฯ สามารถเติบโตอย่างยั่งยืน ทำกำไรได้ในระยะยาว และมีความแข็งแกร่งในทุกด้าน บริษัทฯ ขอพระขอบคุณผู้ถือหุ้นและนักลงทุนทุกท่านที่ให้ความไว้วางใจและยืนหยัดเคียงข้างบริษัทฯ เสมอมา บริษัทฯ จะมุ่งมั่นพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการและดำเนินการตามแผนปฏิรูประยะที่ 3 ให้สำเร็จเพื่อปูทางสู่ออนาคต ให้บริษัทฯ ซึ่งเป็นสายการบินแห่งชาติของคนไทย

(จบการนำเสนอวีดิทัศน์)

ประธาน แจ้งต่อที่ประชุมเพิ่มเติมว่า วีดิทัศน์ดังกล่าวเป็นสรุปผลการดำเนินงานของบริษัทฯ ในรอบปีที่ผ่านมา ซึ่งจะเห็นว่าบริษัทฯ มีการดำเนินงานในทุกๆ ด้าน จนทำให้ผลประกอบการของบริษัทฯ กลับมามีกำไร จากที่เคยขาดทุนในปีที่ผ่านมา ซึ่งบริษัทฯ มีเป้าหมายที่จะเพิ่มผลกำไรดังกล่าวต่อไปในอนาคต เมื่อ 2 ปีที่ผ่านมา บริษัทฯ มีความจำเป็นต้องลดเส้นทางการบิน แต่ในปี 2559 บริษัทฯ สามารถกลับมาเพิ่มเส้นทางการบินได้ นอกจากนี้ บริษัทฯ ได้ปรับโครงสร้างองค์กรให้มีความคล่องตัวเพิ่มขึ้น และปรับปรุงระบบการขายให้ทันสมัย ซึ่งบริษัทฯ จะนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้เพื่อเพิ่มยอดขายของบริษัทฯ ให้สูงขึ้นต่อไป นอกจากนี้ ในปี 2559 บริษัทฯ ได้รับรางวัลหลายรางวัล รวมถึง รางวัลสายการบินที่มีการปรับปรุงดีขึ้นมากที่สุด จึงสามารถสรุปได้ว่า บริษัทฯ มีพัฒนาการที่ดีขึ้นในปีที่ผ่านมา จากนั้น ประธานฯ ได้เชิญให้ผู้ถือหุ้นสอบถามและอภิปรายเพิ่มเติม โดยขอให้ผู้ถือหุ้นสอบถามและอภิปรายเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวาระที่ที่ประชุมกำลังพิจารณา

พันตำรวจเอก เสริมเกียรติ บำรุงพฤกษ์ ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า ในวาระแรกเรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบนั้น ประธานควรแจ้งให้ที่ประชุมทราบถึงสาเหตุที่บริษัทฯ ยังไม่สามารถสรรหาบุคคลมาแทนกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ของบริษัทฯ ที่พ้นจากตำแหน่งไปแล้วได้ เนื่องจากเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและผู้ถือหุ้นหลายรายสงสัย สำหรับเรื่องผลการดำเนินงานของบริษัทฯ ที่นำเสนอต่อที่ประชุมนั้น ตนเข้าใจว่า บริษัทฯ ได้พยายามแก้ไขสถานการณ์ทางการเงินของบริษัทฯ โดยเฉพาะในเรื่องของจำนวนหนี้สิน จำนวนกว่า 250,000 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม หากบริษัทฯ ไม่ได้รับการสนับสนุนรับรองจากกระทรวงการคลังหรือรัฐบาลไทย บริษัทฯ จะมีสภาพคล่องในการชำระดอกเบี้ยของหนี้สินดังกล่าว ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ได้หรือไม่ และบริษัทฯ มีอัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Interest Coverage Ratio) และอัตราส่วนทุนหมุนเวียน (Current Ratio) เท่าใด บริษัทฯ นำเสนอว่าการดำเนินงานตามแผนปรับปรุงโครงสร้างเป็นผลให้บริษัทฯ กลับมามีกำไรประมาณ 40 ล้านบาท และมีอัตราส่วนกำไรต่อหุ้น (Earning Per Share) อยู่ที่ 0.01 บาทต่อหุ้น อย่างไรก็ตาม ตนเห็นว่า บริษัทฯ สามารถมีผลประกอบการที่ดีกว่านี้ได้หากบริษัทฯ นำข้อคิดเห็นของผู้ถือหุ้นในเรื่องต่างๆ ไปดำเนินการ โดยเฉพาะในการประชุมครั้งที่ผ่านมามีข้อเสนอให้บริษัทฯ ให้ความสำคัญกับการบริหารต้นทุนในการให้บริการที่สำคัญ เช่น ต้นทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งในขณะนั้นมีราคาต่ำลงมาอยู่ที่ประมาณ 30 เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล ผลประกอบการในปี 2559 บริษัทฯ ควรมี Stock Gain ไม่ใช่ Stock Loss แต่เนื่องจากผู้บริหารความเสียด้านน้ำมันของบริษัทฯ ไม่เลือกใช้การป้องกันความเสี่ยง (Hedging) ที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา จนปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะเกิดสงครามและราคาน้ำมันเชื้อเพลิงเพิ่มสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ตนขอชื่นชมที่บริษัทฯ แก้ไขปัญหาอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศได้สำเร็จจนมีกำไรในปีที่ผ่านมา ซึ่งตนได้เคยตั้ง

ข้อสังเกตในเรื่องดังกล่าวแล้วว่าบริษัท มีรายรับที่เป็นสกุลเงินต่างประเทศหลายสกุล บริษัท ต้องบริหารอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศโดยการทำประกันที่เหมาะสม ไม่ว่าจะด้วยวิธี Forward หรือ Swap หรือวิธีการอื่นใด บริษัท อาจขจัดความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนทั้งหมดหรือเปลี่ยนสกุลเงินที่ใช้ในงบการเงินของบริษัท เป็นสกุลเงินอื่นแทนก็ได้ สำหรับเรื่องค่าใช้จ่ายอื่นนั้น ตนสังเกตจากรายงานประจำปี 2559 หน้า 184 ว่า บริษัท มีค่าใช้จ่ายในการว่าจ้างที่ปรึกษาในช่วง 2 - 3 ปีที่ผ่านมาติดต่อกัน ประมาณปีละ 500 ล้านบาท ซึ่งคิดเป็นค่าใช้จ่ายเฉลี่ยวันละมากกว่า 1 ล้านบาท ขอให้บริษัท ชี้แจงว่าค่าที่ปรึกษาดังกล่าวเป็นที่ปรึกษาของใคร จำนวนกี่คน และยังมีกรว่าจ้างอยู่หรือไม่ ข้อเท็จจริงดังกล่าวขัดแย้งกับที่บริษัท ได้นำเสนอว่าได้มีการควบคุมค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร ผู้บริหารที่มีความรู้เรื่องการบริหารจัดการเพื่อสร้างมูลค่าเชิงเศรษฐศาสตร์ ย่อมทราบหลักการเกี่ยวกับการคำนวณมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ และกำไรสุทธิจากการดำเนินงานหลังหักภาษีปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้บริษัท มีกำไรสูงนั้น มีขั้นตอนการพิจารณาที่ชัดเจน บริษัท มีพนักงานที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวมากมาย แต่กลับไม่ใช้ให้เป็นประโยชน์ ถือเป็นการบริหารที่ผิดพลาด และเสียหายอย่างมาก การที่คณะกรรมการบริษัท สามารถบริหารงานจนบริษัท กลับมามีผลกำไรจำนวน 47 ล้านบาท หรือคิดเป็นอัตราส่วนกำไรต่อหุ้น อยู่ที่ 0.01 บาทต่อหุ้นนั้น ตนเห็นว่ายังไม่เป็นที่น่าพอใจ คณะกรรมการบริษัท ควรประเมินผู้บริหารของบริษัท ว่ามีค่าระดับตัวชี้วัดสมรรถภาพอยู่ในระดับใด เป็นที่น่าพอใจหรือไม่ ตนเห็นว่าผู้บริหารจำเป็นต้องมีการประเมินตัวเอง และขอให้คณะกรรมการบริษัท เสียสละเพื่อประโยชน์ของบริษัท

ประธาน กล่าวขอขอบคุณข้อคิดเห็นของผู้ถือหุ้นและชี้แจงว่า ในเรื่องการสรรหาบุคคลมาดำรงตำแหน่งกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ของบริษัท ที่พ้นวาระการดำรงตำแหน่งไปนั้น เนื่องจากพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518 ได้กำหนดคุณสมบัติผู้จะดำรงตำแหน่งกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ของบริษัทไว้ การพิจารณาความขัดแย้งทางผลประโยชน์ของผู้สมัครเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน ซึ่งต้องมีการหารือกับกระทรวงการคลังในฐานะผู้กำกับดูแลกฎหมายดังกล่าว และต้องใช้เวลาในการพิจารณาความขัดแย้งทางผลประโยชน์ของผู้สมัครแต่ละท่าน ในการสรรหาบุคคลมาดำรงตำแหน่งกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ของบริษัท ในครั้งนี้ มีผู้สมัครทั้งหมด จำนวน 9 คน ซึ่งต่อมาได้มีการถอนตัวไป 1 คน และผู้สมัครที่เหลือ จำนวน 8 คน มีผู้ที่ผ่านคุณสมบัติ จำนวน 4 คน ซึ่งคณะกรรมการสรรหาของบริษัท จะสัมภาษณ์ผู้สมัครที่ผ่านคุณสมบัติทั้ง 4 คน ในช่วงต้นเดือนพฤษภาคม 2560 และแจ้งผลการพิจารณาให้ทราบต่อไป ในระหว่างการสรรหาบุคคลมาดำรงตำแหน่งกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ของบริษัท คุณอุษณีย์ แสงสิงแก้ว จะทำหน้าที่รักษาการกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ของบริษัท และรับหน้าที่ในการบริหารงานต่างๆ ของบริษัท อย่างเต็มที่ ซึ่งคุณอุษณีย์ แสงสิงแก้ว เป็นผู้ที่มีรอบรู้ในกิจการภายในของบริษัท เป็นอย่างดี สำหรับการดำเนินงานตามแผนปฏิรูปบริษัท นั้น มีผู้รับผิดชอบดำเนินงานเป็นคณะ การแต่งตั้งรักษาการกรรมการผู้อำนวยการใหญ่มาปฏิบัติหน้าที่จึงไม่กระทบต่อการดำเนินงานตามแผนปฏิรูปบริษัท โดยผู้บริหารและพนักงานของบริษัท ทุกคนทราบถึงทิศทางการทำงานตามแผนปฏิรูปเป็นอย่างดี ทั้งนี้ ตนขออภัยที่ไม่ได้แจ้งความคืบหน้าในเรื่องดังกล่าวให้ที่ประชุมทราบในวาระแรก จากนั้น ประธานได้มอบหมายให้รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายการเงินและการบัญชี ตอบข้อซักถามของผู้ถือหุ้นเรื่องอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เรื่อง การคำนวณมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ เรื่องค่าที่ปรึกษา และสภาพหนี้สินที่มีการปรับโครงสร้าง

นายณรงค์ชัย ว่องอนุะวิโมกษ์ รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายการเงินและการบัญชี ซึ่งแจ้งว่า ในเรื่องการบริหารจัดการเงินตราต่างประเทศนั้น บริษัทฯ มีการบริหารจัดการโดยใช้หลักการ Natural Hedge กล่าวคือ การนำรายได้ที่บริษัทฯ ได้รับเป็นสกุลเงินต่างๆ มาชำระหนี้ที่บริษัทฯ มีอยู่ในสกุลเงินเดียวกัน เดิมที่บริษัทฯ กู้ยืมเงินในสกุลเงินที่แตกต่างจากรายได้ของบริษัทฯ เช่น กู้ยืมเงินในสกุลเหรียญสหรัฐ ในขณะที่บริษัทฯ ไม่มีเงินสกุลเหรียญสหรัฐเพียงพอในการชำระหนี้ของบริษัทฯ เนื่องจากบริษัทฯ ต้องใช้เงินสกุลเหรียญสหรัฐส่วนใหญ่ใช้ในการชำระค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ในปีที่ผ่านมา บริษัทฯ ได้บริหารจัดการโดยเปลี่ยนเงินกู้ยืมสกุลเหรียญสหรัฐให้เป็นสกุลเงินอื่น รายการสุดท้ายที่บริษัทฯ ได้ดำเนินการไปเมื่อปลายปี 2559 คือ การเปลี่ยนเงินกู้ยืมจากสกุลเหรียญสหรัฐ เป็นเงินสกุลฟรังก์สวิส เนื่องจากบริษัทฯ มีรายได้จากการให้บริการสายการบินเข้าประเทศสวิตเซอร์แลนด์เป็นเงินฟรังก์สวิส ที่กล่าวมาคือหลักการทั่วไปซึ่งบริษัทฯ ใช้บริหารจัดการโครงสร้างทางการเงินของบริษัทฯ สำหรับเรื่องค่าใช้จ่ายในการว่าจ้างที่ปรึกษาที่ปรากฏในรายงานประจำปี 2559 หน้าที่ 184 นั้น เป็นรายการที่รวมค่าใช้จ่ายในการว่าจ้างที่ปรึกษาที่เป็นบริษัทหรือคณะทำงานต่างๆ ที่ไม่ใช่บุคคลธรรมดาด้วย เช่น ในกรณีที่บริษัทฯ ลงทุนปรับปรุงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ ก็จะต้องมีหน่วยงานหรือคณะทำงานที่เข้ามาช่วยพัฒนาระบบ เช่น พัฒนาโปรแกรม SAP ค่าใช้จ่ายในการว่าจ้างปรึกษาจึงไม่ได้จำกัดเฉพาะการว่าจ้างที่ปรึกษาที่เป็นบุคคลเท่านั้น แต่รวมถึงการว่าจ้างบริษัทหรือคณะทำงานในการพัฒนาระบบต่างๆ ของบริษัทฯ ด้วย

ประธาน ซึ่งแจ้งต่อที่ประชุมเพิ่มเติมว่า ในปีที่ผ่านมาบริษัทฯ ได้ลงทุนพัฒนาระบบบริหารราคาขายและระบบอื่นๆ ซึ่งจะเป็นเครื่องมือที่บริษัทฯ จำเป็นต้องใช้ในการแข่งขันกับสายการบินอื่นทั่วโลก บริษัทฯ มีนโยบายที่จะพัฒนาและใช้งานบุคลากรของบริษัทฯ ก่อนการว่าจ้างบุคคลภายนอก อย่างไรก็ตาม ยังมีบางเรื่องที่บุคลากรของบริษัทฯ ไม่มีเทคโนโลยีหรือความรู้เฉพาะทางเพียงพอ ทำให้บริษัทฯ ต้องว่าจ้างบุคคลภายนอกมาดำเนินงานเป็นการชั่วคราว

นายอุทิศ เหมวัตตกิจ ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า ที่ประธานซึ่งแจ้งว่ากระทรวงการคลังเป็นผู้พิจารณาความขัดแย้งทางผลประโยชน์ของผู้สมัครเป็นกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ของบริษัทฯ นั้น ตนคิดว่าไม่ถูกต้อง เนื่องจากเรื่องดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่ต้องได้รับการพิจารณาโดยคณะกรรมการกฤษฎีกา ในส่วนของผลการดำเนินงานของบริษัทฯ ที่ได้นำเสนอต่อที่ประชุมนั้น บางประเด็นเป็นที่น่าพอใจ อย่างไรก็ตาม ตนสังเกตเห็นว่าน้ำดื่มที่ให้บริการบนอากาศยานของบริษัทฯ มีการเปลี่ยนจากน้ำดื่มของบริษัทฯ เป็นน้ำแร่ยี่ห้อออรา ซึ่งตนไม่ทราบว่ามีต้นทุนสูงกว่าน้ำดื่มที่บริษัทฯ ผลิตเองหรือไม่ และไม่ทราบว่าการชำระค่าโฆษณาให้แก่ผู้ใดหรือไม่อย่างไร เนื่องจากเป็นเรื่องที่เพิ่งเกิดขึ้นจึงยังไม่ได้ทำการตรวจสอบ นอกจากนี้ ตนยังประสบเหตุการณ์ที่เครื่องบินของบริษัทฯ จอดที่สะพานเทียบเครื่องบิน แต่ผู้โดยสารกลับต้องนั่งรถเพื่อไปขึ้นสะพานเทียบเครื่องบิน ซึ่งตนเห็นว่าเรื่องดังกล่าวขัดแย้งกับที่บริษัทฯ ซึ่งแจ้งว่ามีความพยายามลดค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ ตนขอตำหนิการบริหารงานของรักษาการกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ของบริษัทฯ ซึ่งตนได้แจ้งความต่อเจ้าหน้าที่กรณีละเว้นการปฏิบัติหน้าที่แล้ว เนื่องจากที่ผ่านมาตนได้พยายามโทรศัพท์ติดต่อเพื่อแจ้งให้ทราบถึงปัญหาการให้บริการของบริษัทฯ เช่น ปัญหาการเลื่อนกำหนดเวลาเดินทางของอากาศยานที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง แต่รักษาการกรรมการผู้อำนวยการใหญ่กลับไม่ยอมรับทราบปัญหาดังกล่าว และปล่อยให้มีส่วนฐานรบกวนหมายเลขร้องเรียนบริการของบริษัทฯ ตนเห็นว่ารักษาการกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ทำงานไม่คุ้มค่าตอบแทน รักษาการกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ต้องทราบอำนาจหน้าที่ของตนตามกฎหมาย ทั้งนี้ ตนจะ

ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป นอกจากนี้ ตนขอตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับคุณภาพของอาหารที่บริษัทฯ จัดให้แก่ผู้ถือหุ้น ที่มาร่วมประชุมในวันนี้ว่ามีคุณภาพด้อยลงซึ่งอาจเป็นผลมาจากการทุจริตลดค่าวัตถุดิบที่ใช้ เช่น กะทิที่ใช้ปรุงอาหาร

นายมนต์ชัย ราบรินทวีสุข ผู้ถือหุ้น กล่าวว่าในเรื่องผลการดำเนินงานของบริษัทฯ ตนเห็นว่าหลักเบื้องต้นที่จะทำกำไร ก็คือบริษัทฯ ต้องพยายามสร้างยอดขายให้สูงที่สุดและพยายามลดค่าใช้จ่ายลง ที่บริษัทฯ ได้ชี้แจงว่ามี การปรับลดหน่วยงานของบริษัทฯ ลงไปมากกว่า 100 หน่วยงานจากหน่วยงานเดิมจำนวนมากกว่า 600 หน่วยงานนั้น ตนสงสัยว่ามีส่วนช่วยลด ค่าใช้จ่ายของบริษัทฯ มากน้อยเพียงใด บริษัทฯ มีตำแหน่ง Director ประมาณ 40 - 50 ตำแหน่ง ซึ่งมากกว่าสายการบินอื่นๆ ที่มีจำนวนฝูงบิน (Fleet) และเที่ยวบินมากกว่าบริษัทฯ แต่บริษัทฯ กลับไม่เคยพิจารณาลดจำนวนพนักงานในตำแหน่งดังกล่าว ที่ผ่านมานายจรัมพร โชติกเสถียร อดีตกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ของบริษัทฯ ได้พยายามขายสินทรัพย์ที่ไม่จำเป็นของบริษัทฯ รวมถึง อากาศยานที่จอดไว้ที่กองบิน 6 เป็นเวลานาน อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ มีอากาศยานอีกหลายลำที่หากบริษัทฯ ตัดสินใจ ขาย แล้วต่อมาสหรัฐฯ โลกกลับฟื้นตัว จะส่งผลให้บริษัทฯ กลายเป็นสายการบินที่มีฝูงบินเพียง 80-90 ลำ แทนที่จะมี มากกว่า 100 ลำ ตนได้เคยตั้งข้อสังเกตตั้งแต่สมัยที่ นายจรัมพร โชติกเสถียร ยังดำรงกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ของบริษัทฯ ว่าบริษัทฯ ไม่ควรลดเที่ยวบินไปสหพันธรัฐรัสเซีย จนในที่สุดบริษัทฯ ก็ต้องกลับมาเปิดเที่ยวบินดังกล่าวเพิ่มเติม ที่นำผิดหวัง มากกว่านั้นคือบริษัทฯ มีความจำเป็นต้องว่าจ้างชาวต่างชาติหลายคนด้วยค่าตอบแทนที่สูงกว่ากรรมการผู้อำนวยการใหญ่ของ บริษัทฯ ในกรณีที่คนไทยไม่มีความสามารถเพียงพอบริษัทฯ ก็ควรพิจารณาว่าจ้างที่ปรึกษาชาวต่างชาติเป็นกรรมการ ผู้อำนวยการใหญ่ของบริษัทฯ แทน ตนเห็นว่าคนไทยมีความสามารถเพียงพอ แต่เป็นเพราะบริษัทฯ พิจารณาแต่งตั้งผู้บริหารที่ ไม่มีความสามารถตามคำสั่งของฝ่ายการเมือง ซึ่งบุคคลดังกล่าวไม่มีความสามารถที่จะทำงานได้ เป็นเหตุให้บริษัทฯ ต้อง ว่าจ้างชาวต่างชาติด้วยค่าตอบแทนที่สูงกว่ากรรมการผู้อำนวยการใหญ่ของบริษัทฯ จากรายงานประจำปี 2559 หน้า 125 จะพบว่า บริษัทฯ มีรายได้ประมาณ 200,000 ล้านบาท มาเป็นเวลา 5 - 7 ปี และไม่มีการเติบโตของรายได้ ค่าใช้จ่ายของ บริษัทฯ ก็อยู่ในจำนวนเดิม ไม่ได้ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ บริษัทฯ ใช้วิธีการขายทรัพย์สินของบริษัทฯ ออกไป เพื่อให้บริษัทฯ มี ตัวเลขผลประกอบการในงบการเงินดีขึ้น การแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการดังกล่าวไม่ได้ใช้ความรู้ความสามารถ และไม่เหมาะสมกับ เวลาที่บริษัทฯ ต้องใช้ในการสรรหานักคนเพื่อเป็นกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ของบริษัทฯ เนื่องจากระบบการสรรหานักคนภายในของ บริษัทฯ มีปัญหา แม้จะมีการรับนักคนใหม่ที่มีความรู้ความสามารถเข้ามา แต่ถ้าการคัดเลือกผู้บริหารยังไม่มี ประสิทธิภาพ ก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาของบริษัทฯ ได้ เพราะที่ผ่านมานี้ ตนเห็นว่าผู้บริหารมุ่งแต่มาสร้างตัวเลขให้เห็นกำไร โดยการขายทรัพย์สิน ซึ่งมีได้ใช้ความสามารถในการบริหาร ไม่สมกับเวลาในการคัดเลือกผู้บริหาร นอกจากนี้ บริษัทฯ ก็มี ผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถจำนวนน้อย แต่ยังคงรับคนที่ไม่มีความสามารถเพิ่มขึ้น ทั้งยังคัดเลือกบุคลากรในแผนกต่างๆ โดยไม่พิจารณาถึงวุฒิการศึกษาในสาขาที่เกี่ยวข้อง และพิจารณาเลื่อนตำแหน่งให้โดยไม่ได้พิจารณาถึงผลงาน เหล่านี้ล้วน เป็นสาเหตุที่ทำให้บุคลากรของบริษัทฯ ไม่มีขวัญกำลังใจในการทำงาน

ประธาน ขอให้รักษาการกรรมการผู้อำนวยการใหญ่เป็นผู้ตอบข้อซักถามของผู้ถือหุ้น

นางอุษณีย์ แสงสิงแก้ว รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ หน่วยธุรกิจการบริการการบิน รักษาการกรรมการ ผู้อำนวยการใหญ่ ตอบข้อซักถามของนายอุทิศ เหมวัตตกิจ เรื่องการใช้น้ำแร่ยี่ห้อออราให้บริการแก่ผู้โดยสารบนอากาศยาน

ของบริษัทฯ ว่า บริษัทฯ ได้รับค่า Co-brand จากการให้บริการน้ำแร่ยี่ห้อออราท์แก่ผู้โดยสารบนอากาศยานของบริษัทฯ ทำให้ บริษัทฯ สามารถจัดซื้อน้ำแร่มาให้บริการแก่ผู้โดยสารได้ในราคาต่ำกว่าราคาที่กำหนดไว้ในท้องตลาด

นายอุทิศ เหมวัตถกิจ ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า สำหรับเรื่องน้ำแร่ยี่ห้อออราท์ที่ใช้ให้บริการบนอากาศยานของบริษัทฯ นั้น ขอให้บริษัทฯ ชี้แจงด้วยว่าเหตุใดจึงไม่ออกแบบให้เครื่องหมายการค้าของบริษัทฯ เด่นกว่าเครื่องหมายการค้าของออราท์ และ เรื่องค่าโฆษณาที่เกี่ยวข้อง

ประธาน ขอรับข้อสังเกตของผู้ถือหุ้นในเรื่องดังกล่าวไปตรวจสอบ และชี้แจงว่าเรื่องน้ำแร่ยี่ห้อออราท์ที่ใช้ให้บริการแก่ผู้โดยสารบนอากาศยานของบริษัทฯ นั้น เป็นหนึ่งในมาตรการเพื่อลดค่าใช้จ่ายของบริษัทฯ จากนั้น ประธานจึงมอบหมายให้ รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายทรัพยากรบุคคลและกำกับกิจกรรมองค์กร ชี้แจงเรื่องโครงสร้างองค์กร และมอบหมายให้ รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายการพาณิชย์ ชี้แจงเรื่องรายได้ของบริษัทฯ

เรืออากาศเอก กนก ทองเผือก รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายทรัพยากรบุคคลและกำกับกิจกรรมองค์กร ชี้แจงว่า สำหรับเรื่องการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรนั้น บริษัทฯ ได้ทำการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรทุกสายงานเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและเหมาะสมกับอัตราค่าจ้างบุคลากร โดยบริษัทฯ ได้ทำการควบรวมตำแหน่งงานที่ใกล้เคียงและเกี่ยวข้องกัน และลด ชั้นการบังคับบัญชาลง เพื่อให้การบริหารงานมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งยังเป็นการลดค่าใช้จ่ายของบริษัทฯ ทั้งนี้ ไม่ได้เป็นการลดจำนวนบุคลากรลง แต่ได้โยกย้ายบุคลากรไปดำรงตำแหน่งตามโครงสร้างใหม่และให้เหมาะสมกับ ตำแหน่งงาน

ประธาน กล่าวว่า เดิมบริษัทฯ มีโครงสร้างองค์กรที่มีขนาดใหญ่ซึ่งต้องปรับปรุงเพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารงานโดยการลดขนาดโครงสร้างองค์กรลง

นายธีรพล โชติชนาภิบาล รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายการพาณิชย์ ชี้แจงว่า ปัจจัยที่ทำให้รายได้ในการให้บริการของบริษัทฯ ไม่เติบโตขึ้น ทั้งที่มีการพัฒนาระบบต่างๆ ที่ทันสมัยมาใช้งานนั้น เนื่องมาจากธุรกิจการบินของบริษัทฯ เป็นการให้บริการในตลาดโลก ซึ่งจากข้อมูลของสมาคมขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ (IATA) จะพบว่าในปีที่ผ่านมาราคาเฉลี่ยของตั๋วโดยสาร (Yield) ลดลงประมาณร้อยละ 10 กล่าวคือ ในการให้บริการแก่ผู้โดยสารหนึ่งราย บริษัทฯ จะมีรายได้ลดลงร้อยละ 10 ทั้งนี้ เนื่องจากในปีที่ผ่านมาอุตสาหกรรมการบินมีการแข่งขันสูง รวมทั้งราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่ลดลง ประการที่สอง ในปีที่ผ่านมาบริษัทฯ ได้ให้บริการร่วมกับสายการบินไทยสมายล์ กล่าวคือ บริษัทฯ ได้ให้สายการบินไทยสมายล์ ให้บริการในบางเส้นทางการบินแทน เช่น เส้นทางการบินหาดใหญ่และกระบี่บางส่วน เป็นเหตุให้รายได้ของบริษัทฯ บางส่วนไปอยู่กับสายการบินไทยสมายล์ อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ติดตามเรื่องรายได้ของบริษัทฯ อย่างใกล้ชิด เมื่อพิจารณาสัดส่วนรายได้ของบริษัทฯ เปรียบเทียบกับสายการบินชั้นนำอื่นๆ ของโลก เช่น สายการบินคาเธ่ย์ แปซิฟิค สายการบินสิงคโปร์แอร์ไลน์ หรือสายการบินลุฟต์ฮันซา โดยเปรียบเทียบ Production Change กับการเปลี่ยนผันด้านรายได้แล้ว จะพบว่าบริษัทฯ มีผลการดำเนินการด้านรายได้ดีกว่าสายการบินดังกล่าวทั้งสิ้น

ประธาน ชี้แจงว่า ปัจจุบัน บริษัทฯ ได้เริ่มนำเอาระบบจำหน่ายตั๋วโดยสารและระบบบริหารจัดการรายได้ที่พัฒนาขึ้นมาใหม่มาใช้งานเต็มระบบแล้ว ฝ่ายขายจะใช้ระบบดังกล่าวให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป เมื่อช่วงต้นปี 2560 บริษัทฯ มีอัตราส่วนการบรรทุกผู้โดยสาร (Cabin Factor) สูงมาก แต่บริษัทฯ ยังต้องบริหารจัดการเรื่องราคาเฉลี่ยของตั๋วโดยสารให้เพิ่มขึ้น และบริษัทฯ มีเป้าหมายที่จะเพิ่มรายได้ของบริษัทฯ ให้มากกว่า 200,000 ล้านบาท

นายทองอินทร์ แสงงาม ผู้ถือหุ้นและผู้รับมอบฉันทะ กล่าวว่า ในปีที่ผ่านมา บริษัทฯ มีกำไรเพียง 47 ล้านบาท คาดว่าต้องใช้เวลาก่อนที่บริษัทฯ จะสามารถประกาศจ่ายเงินปันผลได้ ตนขอขอบคุณคณะผู้บริหารที่สามารถทำให้บริษัทฯ มีผลกำไรได้ในปีนี้ สำหรับเรื่องการสรรหาบุคคลมาดำรงตำแหน่งกรรมการผู้อำนวยการใหญ่นั้น ตนเคยแสดงความเห็นที่ไม่ควรแต่งตั้งบุคคลภายนอก การแต่งตั้งบุคคลภายในบริษัทฯ ที่มีประสบการณ์และมีผลงาน เป็นกรรมการผู้อำนวยการใหญ่จะทำให้บริหารงานบริษัทฯ ได้ง่ายกว่าการแต่งตั้งบุคคลภายนอก การที่บริษัทฯ มีผลกำไรได้ในปีที่ผ่านมาเป็นเรื่องที่น่ายินดี อย่างไรก็ตามยังมีเรื่องที่น่าผิดหวังอีกหลายเรื่อง ตนจึงขอฝากเรื่องดังกล่าวให้คณะผู้บริหารนำไปพิจารณา

นายดำรงดี ไวยคุณ ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า จากวิดิทัศน์ที่บริษัทฯ นำเสนอ ในปีที่ผ่านมาบริษัทฯ มีผลกำไรจำนวน 47 ล้านบาท แต่เมื่อพิจารณาข้อมูลในงบการเงินที่บริษัทฯ ได้จัดทำและกรรมการได้รับรองความถูกต้องที่ปรากฏในรายงานประจำปี 2259 หน้าที่ 150 แล้วจะเห็นว่าไม่เป็นความจริง ตนเคยได้รับแจ้งว่าผู้บริหารระดับสูงของบริษัทฯ ชูที่จะสอบสวนและลงโทษทางวินัยหากตนอภิปรายในเรื่องนี้ อย่างไรก็ตาม เพื่อพิจารณารายการกำไรขาดทุนก่อนภาษีเงินได้ที่ปรากฏในงบการเงินแล้วจะพบว่าบริษัทฯ มีผลประกอบการขาดทุน จำนวน 1,417 ล้านบาท แต่บริษัทฯ ได้รับคืนภาษีเป็นจำนวน 1,464 ล้านบาท จึงเป็นผลให้บริษัทฯ มีกำไร จำนวน 47 ล้านบาท ผลกำไรดังกล่าวจึงไม่อาจถือว่าเป็นผลกำไรจากการดำเนินงานของบริษัทฯ แต่เป็นผลกำไรที่ได้จากการคืนภาษี นอกจากนี้ เมื่อพิจารณารายละเอียดกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ที่ปรากฏในรายงานประจำปี 2559 ในหน้าที่ 136 จะเห็นได้ว่ากำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนของบริษัทฯ จำนวน ประมาณ 685 ล้านบาท มีกำไรที่เกิดขึ้นจริงเพียง 72 ล้านบาท ส่วนที่เหลือ จำนวน 613 ล้านบาท เป็นกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่ยังไม่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นรายการที่บริษัทฯ คาดการณ์เอาไว้เท่านั้น หากนำผลกำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงดังกล่าวมาหักออก บริษัทฯ จะมีผลประกอบการขาดทุน จำนวน 566 ล้านบาท ตนจึงขอให้บริษัทฯ ชี้แจงว่าเป็นตามที่ตนอภิปรายหรือไม่ที่บริษัทฯ นำเสนอว่ามีผลประกอบการกำไร 47 ล้านบาทนั้น แท้จริงแล้วเป็นกำไรจากการคืนภาษีใช่หรือไม่ ประเด็นที่ 2 จากวิดิทัศน์ที่บริษัทฯ นำเสนอเรื่องการต่อต้านการทุจริต ตนทราบว่า เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2560 พนักงานของบริษัทฯ ได้จัดกิจกรรมรวมตัวกันเพื่อสนับสนุนประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ 77/2557 เรื่องด้านทุจริต ปรากฏว่าบริษัทฯ ได้ตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัยพนักงานที่ร่วมกิจกรรม ตนจึงสงสัยว่าบริษัทฯ มีความตั้งใจเป็นผู้นำเรื่องการต่อต้านทุจริตจริงหรือไม่ การกระทำดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการปิดกั้นไม่ให้พนักงานแสดงความคิดเห็น ตนเห็นด้วยที่พนักงานของบริษัทฯ จะรวมตัวกันต่อต้านการทุจริต แต่การกระทำของบริษัทฯ ไม่เป็นการสนับสนุนเรื่องดังกล่าว

นาวาอากาศตรี เจษฎา นิยมปัทมะ ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า เมื่อพิจารณาผลประกอบการในปี 2558 จะพบว่าบริษัทฯ ขาดทุน จำนวน 13,000 ล้านบาท สำหรับปี 2559 บริษัทฯ มีผลประกอบการขาดทุน จำนวน 1,400 ล้านบาท แต่เมื่อพิจารณารายละเอียดผลประกอบการจะพบว่าในปี 2559 บริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงลดลง จำนวน 18,000 ล้านบาท และ

บริษัทฯ ได้ตั้งค่าด้วยค่าของทรัพย์สินลดลงจากปีที่ผ่านมาถึง 8,500 ล้านบาท ในปี 2559 บริษัทฯ จึงมีค่าใช้จ่ายลดลงประมาณ 26,500 ล้านบาท เมื่อกลับมาพิจารณาผลประกอบการจะเห็นว่า หากผลประกอบการในปี 2559 ของบริษัทฯ ดีอย่างที่นำเสนอ หรือเทียบเท่ากับปีที่ผ่านมา บริษัทฯ ก็ควรมีผลประกอบการเป็นกำไรไม่น้อยกว่า 13,000 ล้านบาท แต่ผลปรากฏว่าบริษัทฯ กลับขาดทุน จำนวน 1,400 ล้านบาท ตนจึงเห็นว่าผลการดำเนินงานของบริษัทฯ ในปี 2559 แยกว่าที่ผ่านมาในทุกๆ ปี สำหรับเรื่องการสรรหาบุคคลมาดำรงตำแหน่งกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ของบริษัทฯ นั้น บริษัทฯ ทราบดีอยู่แล้วว่า นายจรัมพร โชติกเสถียร จะต้องพ้นวาระการดำรงตำแหน่งในวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2560 ดังนั้น หากบริษัทฯ มีแผนการบริหารงานที่ดี ก็ควรดำเนินการสรรหาบุคคลมาดำรงตำแหน่งกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ของบริษัทฯ ได้ก่อนที่นายจรัมพร โชติกเสถียร จะเกษียณอายุ เพื่อให้บริษัทฯ มีการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และเพื่อให้กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ของบริษัทฯ คนใหม่ สามารถเข้ามารับทราบกิจการของบริษัทฯ และบริหารงานได้อย่างต่อเนื่อง สำหรับเรื่องสินบนโรลส์-รอยซ์ นั้น ที่ผ่านมาข้อมูลปรากฏชัดเจนว่าโรลส์-รอยซ์ได้ยอมรับกับศาลประเทศอังกฤษว่าได้มีการให้สินบนกับเจ้าหน้าที่ของบริษัทฯ และเจ้าหน้าที่ระดับสูงของรัฐบาลไทยในการจัดซื้อเครื่องบิน เมื่อบริษัทฯ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดซื้อเครื่องบินดังกล่าว หลังจากที่บริษัทฯ ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีให้ซื้ออากาศยานเพิ่มเติม ก็น่าจะสามารถจำกัดขอบเขตการสอบสวนข้อเท็จจริงได้ เรื่องที่กำลังได้รับความสนใจคือการซื้อเครื่องบินสำหรับอากาศยานในช่วงปี 2546 - 2547 ซึ่งก็คือการจัดซื้ออากาศยานรุ่น A340 ซึ่งบริษัทฯ น่าจะสามารถหาตัวบุคคลผู้ที่เป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างเครื่องบินสำหรับอากาศยานรุ่นดังกล่าวในปี 2546-2547 แล้วดำเนินการสอบสวนหาความจริงได้ ซึ่งตนเห็นว่าหากใช้วิธีดังกล่าวน่าจะสามารถสอบสวนได้เสร็จภายในเวลา 1 - 2 เดือน

ประธาน ขอให้รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายการเงินและการบัญชีชี้แจงตอบข้อซักถามของผู้ถือหุ้นเรื่องผลประกอบการของบริษัทฯ

นายณรงค์ชัย ว่องธนะวิโมกษ์ รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายการเงินและการบัญชี ชี้แจงว่า สำหรับเรื่องผลประกอบการในปี 2559 ของบริษัทฯ นั้น หากพิจารณารายการกำไรก่อนภาษีเงินได้จากงบการเงินรวม ในปี 2559 บริษัทฯ มีผลประกอบการขาดทุนประมาณ 1,417 ล้านบาท แต่ถ้าพิจารณาจากงบการเงินเฉพาะกิจการแล้ว ในปี 2559 บริษัทฯ มีกำไรก่อนภาษีเงินได้ ประมาณ 1,390 ล้านบาท กล่าวคือ บริษัทฯ มีกำไรจากการดำเนินงานในปี 2559 แต่เนื่องจากบริษัทลูกของบริษัทฯ รวมถึง นกแอร์ และไทยสมายล์ มีผลประกอบการในปี 2559 ขาดทุน จึงทำให้งบการเงินรวมของบริษัทฯ ขาดทุนสำหรับประเด็นที่ว่าบริษัทฯ มีผลประกอบการตามงบการเงินรวมในปี 2558 ขาดทุนประมาณ 14,000 ล้านบาท และในปี 2559 ขาดทุนประมาณ 1,400 ล้านบาท ซึ่งดีขึ้นกว่าปีที่ผ่านมาเพียง 13,000 ล้านบาท ทั้งนี้ ที่บริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายจากการตั้งค่าด้วยค่าของทรัพย์สินและต้นทุนน้ำมันเชื้อเพลิงลดลงถึง 26,000 ล้านบาทนั้น เนื่องจากในปี 2558 บริษัทฯ มีรายได้อื่นๆ และรายการพิเศษที่ไม่ได้เกิดขึ้นในปี 2559 หลายประการ ประการที่ 1 คือ รายได้ค่าปรับจากบริษัทผลิตแก้ว ชื่อ บริษัท KOITO ประมาณ 4,000 ล้านบาท เนื่องมาจากการฟ้องร้องดำเนินคดีในอดีต และบริษัทฯ ได้รับเงินค่าปรับในปี 2558 ประการที่ 2 คือ รายการปรับปรุงการบันทึกค่าใช้จ่ายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายเงินสำรองค่าบำรุงรักษาเครื่องบิน (Maintenance Reserve) ซึ่งเป็นการสำรองเงินประกันสำหรับผู้ให้เช่าอากาศยาน ซึ่งเป็นรายการงบแสดงฐานะการเงินไม่ใช่รายการกำไรหรือขาดทุน และมีการปรับรายการดังกล่าวออกจำนวน 3,300 ล้านบาท ประการที่ 3 คือ ผลกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา

ต่างประเทศในปี 2558 ที่เงินสกุลบาทแข็งค่าเมื่อเปรียบเทียบกับเงินสกุลยูโรและเงินสกุลเยน ทำให้บริษัทฯ มีกำไรในปี 2558 ประมาณ 3,500 ล้านบาท แต่ไม่มีรายการดังกล่าวในปี 2559 ประการสุดท้าย คือการปรับปรุงประมาณการสำรองค่าซ่อมแซมอากาศยานที่ต้องเข้าทำการซ่อมบำรุงใหญ่ (Shop Visit) ตามกำหนดการในปี 2562 ปี 2563 และปี 2564 เพื่อสะท้อนค่าใช้จ่าย ซ่อมบำรุงให้สอดคล้องกับสภาพการบิน การใช้งาน ใ้งบการเงินของบริษัทฯ สะท้อนผลการดำเนินการตามมูลค่าทางเศรษฐกิจที่แท้จริง (True Economic Value) ดังนั้น แม้บริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงและค่าใช้จ่ายการด้อยค่าของทรัพย์สินในปี 2559 ลดลง จำนวน 26,000 ล้านบาท แต่บริษัทฯ มีผลประกอบการที่ดีขึ้นเพียง 13,000 ล้านบาท เนื่องจากรายการพิเศษดังกล่าวมีมูลค่ารวมกันประมาณ 15,000 ล้านบาท

ประธาน ขอให้ประธานกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนชี้แจงเรื่องการสรรหานักคนมาดำรงตำแหน่งกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ของบริษัทฯ

นายสมชัย สัจจพงษ์ ประธานกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน ชี้แจงว่า บริษัทฯ ทราบและได้ดำเนินการสรรหานักคนมาดำรงตำแหน่งกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ของบริษัทฯ ล่วงหน้าก่อนที่จะดีดกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ของบริษัทฯ จะพ้นวาระการดำรงตำแหน่งในเดือนกุมภาพันธ์ 2560 โดยบริษัทฯ ได้เริ่มกระบวนการสรรหาตั้งแต่เดือนตุลาคม 2559 และดำเนินการสรรหาไปตามกำหนดการที่บริษัทฯ คาดว่าจะสามารถสรรหากรรมการผู้อำนวยการใหญ่ของบริษัทฯ คนใหม่ได้ภายในเดือนกุมภาพันธ์ 2560 อย่างไรก็ตาม จากผลการตรวจสอบคุณสมบัติเบื้องต้นของผู้สมัครในรอบแรก คณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนพบว่าผู้สมัครที่เคยสมัครเข้ารับตำแหน่งดังกล่าวในอดีตหลายครั้งแต่ไม่ได้รับเลือก และมีผู้สมัครรายใหม่จำนวนน้อย ไม่เพียงพอสำหรับการคัดเลือกและอาจไม่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อบริษัทฯ จึงได้มีการหารือกันในที่ประชุมคณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน และเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ ให้ขยายกำหนดเวลารับสมัครออกไป เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สมัครรายใหม่ๆ ที่มีความสามารถให้บริษัทฯ คัดเลือกเพิ่มมากขึ้น จึงได้มีการขยายระยะเวลาการรับสมัครถึงเดือนธันวาคม 2559 ปรากฏว่ามีผู้สมัครเพิ่มเติม บริษัทฯ จึงได้ทำการพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัครแต่ละรายโดยละเอียด ซึ่งในการตัดสินใจผู้สมัครด้วยเหตุขาดคุณสมบัตินั้น บริษัทฯ ต้องปรึกษานานหรือกับฝ่ายต่างๆ อย่างรอบคอบ รวมถึงทำการตรวจสอบประวัติอาชญากรรม สถานะภาพสมาชิกพรรคการเมือง ประวัติการกระทำความผิดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรัฐวิสาหกิจ ซึ่งต้องใช้เวลาดำเนินการ บริษัทฯ ได้พยายามเร่งรัดกระบวนการต่างๆ มาโดยตลอด แต่เนื่องจากตนต้องการพิจารณารายละเอียดต่างๆ อย่างเต็มที่ เพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัทฯ ซึ่งต้องใช้เวลาในการดำเนินการ ปัจจุบัน ผลการสรรหาที่มีผู้ผ่านเกณฑ์คุณสมบัติที่มีสิทธิ์มาสัมภาษณ์ 4 ท่าน โดยบริษัทฯ จะเริ่มทำการสัมภาษณ์ผู้สมัครในวันที่ 3 พฤษภาคม 2560 ทั้งนี้ กระบวนการสรรหาทั้งหมดได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ทุกประการ

ประธาน ขอให้ นายนิรุฒ มณีพันธ์ ที่ปรึกษากฎหมายกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ ชี้แจงเรื่องการสอบสวนกรณีการทุจริตจัดซื้อเครื่องบินดีโรลส์-รอยซ์

นายนิรุฒ มณีพันธ์ ที่ปรึกษากฎหมายกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ ชี้แจงว่า บริษัทฯ ได้ตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงกรณีทุจริตจัดซื้อเครื่องบินดีโรลส์-รอยซ์ โดยให้ความสำคัญกับแถลงการณ์ของสำนักงานปราบปรามการทุจริตของสหราชอาณาจักร

อาณัติกร (Serious Fraud Office: SFO) ที่กล่าวถึงการให้สินบนหรือการจ่ายค่าคอมมิชชั่นในการจัดซื้อเครื่องบินโรลส์-รอยซ์ Trent 800 ใน 3 ช่วงเวลา ได้แก่ ช่วงปี 2534 - 2535 ช่วงปี 2538 - 2540 และช่วงปี 2547 - 2548 ซึ่งการตรวจสอบข้อเท็จจริงบริษัทฯ ต้องทำการตรวจสอบทั้ง 3 ช่วงเวลา โดยตรวจสอบเฉพาะกระบวนการจัดหาเครื่องบินโรลส์-รอยซ์ Trent 800 ที่มีการกล่าวถึงใน Statement of Fact ของสำนักงานปราบปรามการทุจริตของสหราชอาณาจักร ปัจจุบัน เรื่องดังกล่าวยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง เนื่องจากต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงจากเอกสารที่จัดทำขึ้นในอดีตย้อนถึงปี 2534 และสอบถามข้อเท็จจริงจากกรรมการบริษัทฯ ในอดีต พนักงานในอดีตและปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวทั้งหมด

ประธาน กล่าวว่า บริษัทฯ ได้ร่วมดำเนินการกับหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด และการสอบสวนในเรื่องดังกล่าวมีความคืบหน้าไปมาก เนื่องจากบริษัทฯ ได้ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเต็มที่

นายสมบูรณ์ บุผาชื่น ผู้ถือหุ้น กล่าวว่าตนถือหุ้นในบริษัทฯ เป็นระยะเวลากว่าสิบปีแล้ว ด้วยมีเจตนาว่าผลประโยชน์ของบริษัทฯ จะเป็นไปด้วยดี ปรากฏว่าบริษัทฯ ประกาศจ่ายเงินปันผลบ้าง ไม่จ่ายบ้าง ประกอบกับบรรดาข่าวต่างๆ ที่เข้ามา เป็นเหตุให้ตนรู้สึกผิดหวังกับการดำเนินงานของบริษัทฯ เนื่องจากตนเชื่อว่าบริษัทมหาชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จะต้องมีวิธีการหรือมาตรการที่ดีในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ อีกทั้ง กระบวนการคลังซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทฯ ก็ต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบของกฎหมาย

นางนิลบล บัวน้อย ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า ตนขอเสนอแนะต่อกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายการเงินและการบัญชี ว่าบริษัทฯ ควรดำเนินการรายงานนอกกรอบ เนื่องจากการรายงานรูปแบบเดิมก็จะมีเพียงรายงานผลของกำไรขาดทุน ซึ่งกำไรที่ได้มาจากการลดจำนวนพนักงานต้อนรับบนอากาศยาน แต่บอกว่าเป็นกำไรมาจากอัตราส่วนบรรทุกผู้โดยสาร (Cabin Factor) ที่ดีขึ้น หากบริษัทฯ มีการเพิ่มมูลค่าเพิ่ม (Value Added) เข้าไปด้วยจะดีกว่าหรือไม่ นอกจากนี้ ตนยังเชื่อมั่นว่าประธานซึ่งดำรงตำแหน่งในกระทรวงพลังงานย่อมตระหนักถึงประเด็นเรื่องพลังงานเป็นอย่างดี ดังนั้น หากสงครามโลกครั้งที่ 3 เกิดขึ้น ค่าน้ำมันย่อมสูงขึ้น บริษัทฯ ได้ทำประกันความเสี่ยงราคาน้ำมัน (Hedging) ไว้หรือไม่ เนื่องจากเดิมจะทำให้ในอัตราร้อยละหนึ่งร้อย ราคาน้ำมันก็จะผันผวนอยู่ที่ราว 50 เหรียญสหรัฐ และตนยังขอเสนอแนะประเด็นที่สื่อกำลังให้ความสนใจในขณะนี้ คือ การที่บริษัทฯ เคยมีเงินต่างสกุลจากการดำเนินธุรกิจร้านค้าปลอดอากร (Duty Free) ซึ่งที่ประชุมผู้ถือหุ้นก็เคยมีผู้ทักท้วงว่าการที่บริษัทฯ ต้องอิงรายได้จากอัตราแลกเปลี่ยน เป็นเหตุให้บริษัทฯ ประสบภาวะขาดทุน ดังนั้น จึงมีทางอื่นใดหรือไม่ที่บริษัทฯ จะกลับมาดำเนินธุรกิจร้านค้าปลอดอากร ทั้งนี้ หากบริษัทฯ สามารถเจรจาหรือร่วมมือกับ กลุ่มบริษัท คิง เพาเวอร์ ในธุรกิจดังกล่าวได้ บริษัทฯ ก็อาจมีกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน ท้ายสุดนี้ ตนขอแสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ว่าเรื่อที่ว่าอาจเกิดจากการที่บริษัทฯ ไม่สามารถบรรทุกน้ำมันสัญลักษณ์การบินไทยลงอากาศยานได้หมด จึงต้องใช้น้ำมันเรื่อที่ว่า แต่หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าน้ำมันของการบินไทยเพียงพอที่จะให้บริการผู้โดยสารบนอากาศยาน บริษัทฯ ก็ควรใช้น้ำมันภายใต้สัญลักษณ์การบินไทยเพื่อสร้างกำไร

นางแจ่มศรี สุขโชติรัตน์ ผู้ถือหุ้น และ นายวิสุทธิ สหะชาติมานพ ผู้ถือหุ้น ได้อภิปรายเกี่ยวกับประเด็นเรื่องสภาพ
แรงงาน และคดีความที่ดำเนินการฟ้องร้องบุคคลภายนอกที่ไม่เกี่ยวกับบริษัท

ประธาน กล่าวว่ เนื่องจากประเด็นที่นางแจ่มศรี สุขโชติรัตน์ และนายวิสุทธิ สหะชาติมานพ ผู้ถือหุ้น ได้อภิปรายนั้น
ไม่เกี่ยวข้องกับวาระรับทราบรายงานกิจการของบริษัทฯ ประจำปี 2559 จึงให้ไปอภิปรายในวาระที่ 8 ต่อไป

หลังจากประธานได้เปิดโอกาสให้ที่ประชุมซักถามข้อมูลเพิ่มเติม และไม่มีผู้ถือหุ้นมีข้อสงสัยหรือสอบถาม ประธานจึง
เสนอให้ที่ประชุมพิจารณารับทราบรายงานกิจการประจำปี 2559

ที่ประชุมฯ รับทราบรายงานกิจการประจำปี 2559 ตามรายละเอียดในรายงานประจำปี 2559 ซึ่งได้ส่งให้ผู้ถือหุ้นพร้อม
คำบอกกล่าวเรียกประชุมในครั้งนี้แล้ว

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องพิจารณาอนุมัติงบการเงินของบริษัทฯ ประจำปี 2559

ประธาน มอบหมายให้ นายณรงค์ชัย ว่องธนะวิโมกษ์ รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายการเงินและการบัญชีเป็น
ผู้รายงานในวาระนี้

นายณรงค์ชัย ว่องธนะวิโมกษ์ รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายการเงินและการบัญชี ชี้แจงดังต่อไปนี้

ในปี 2559 บริษัทฯ มีกำไรจากการดำเนินงานจำนวน 4,071 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 5,375 ล้านบาท จากปีก่อนที่ขาดทุน
1,304 ล้านบาท โดยสาเหตุหลักเกิดจากค่าใช้จ่ายรวมลดลงจากปีก่อนร้อยละ 7.1 ซึ่งสาเหตุสำคัญเกิดจากค่าน้ำมันเครื่องบิน
ที่ลดลงร้อยละ 28.3 และค่าใช้จ่ายที่เป็นรายการพิเศษ บริษัทฯ มีรายได้รวมลดลงจากปีก่อนร้อยละ 4.3 สาเหตุหลักมาจาก
รายได้จากการขนส่งทั้งผู้โดยสารและค้าระวางขนส่งลดลง เนื่องจากการแข่งขันและการปรับลดอัตราค่าธรรมเนียมขดเคยค่า
น้ำมัน (Fuel Surcharge) ตามราคาน้ำมันที่ลดลง และมีรายได้อื่นๆ ลดลง 3,775 ล้านบาท เนื่องจากในปีก่อนได้รับเงินชดเคย
ค่าเสียหายจากบริษัท KI Holdings Co., Ltd. (Koito) จากการส่งมอบแก้อื้อผู้โดยสารชั้นประหยัดลำช้าประมาณ 3,968 ล้านบาท
สำหรับต้นทุนทางการเงินของบริษัทฯ 5,135 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน 431 ล้านบาท หรือร้อยละ 7.7 ซึ่งมีสาเหตุมา
จากการบริหารเงินสดและการปรับโครงสร้างทางการเงิน โดยในปีนี้บริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายที่จ่ายครั้งเดียว เช่น โครงการร่วมใจจาก
องค์กร (MSP) รวมจำนวน 2,545 ล้านบาท และขาดทุนจากการด้อยค่าของเครื่องบินและสินทรัพย์ 3,628 ล้านบาท แต่มีกำไร
จากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ 685 ล้านบาท กำไรสุทธิส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่จึงมีจำนวน 15 ล้านบาท คิดเป็น
กำไรต่อหุ้น 0.01 บาท เปรียบเทียบกับปี 2558 ซึ่งขาดทุน 13,068 ล้านบาท หรือ 5.99 บาทต่อหุ้น ทั้งนี้ รายละเอียดเพิ่มเติม
ปรากฏในรายงานประจำปี 2559 ของบริษัทฯ

บริษัทฯ มีสินทรัพย์รวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 จำนวน 283,124 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 6.4 สาเหตุ
หลักเนื่องจากเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดที่ฝากธนาคารลดลง 7,391 ล้านบาท หรือร้อยละ 35.6 เพื่อให้สอดคล้องตาม
นโยบายลดเงินฝากธนาคาร เพื่อนำไปชำระคืนเงินกู้ทั้งระยะสั้น และระยะยาว และนโยบายการถือครองเงินสดคงเหลือของ
บริษัทฯ ในระดับที่เหมาะสม เพื่อการบริหารเงินสดที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขายลดลง 2,777

ล้านบาท หรือร้อยละ 18.4 ที่เกิดจากการตั้งสำรองด้อยค่าของเครื่องบินเพิ่มขึ้น และการขายเครื่องบิน 5 ลำ ในปีนี้ ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ลดลง 13,394 ล้านบาท หรือร้อยละ 6.4 จากการคิดค่าเสื่อมราคาตามปกติ และสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น ๆ เพิ่มขึ้น 5,149 ล้านบาท หรือร้อยละ 21.7 จากภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี และเงินประกันการบำรุงรักษาเครื่องบินตามสัญญาเช่า (Maintenance Reserve)

บริษัทฯ มีหนี้สินรวมจำนวน 249,536 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน 20,009 ล้านบาท หรือร้อยละ 7.4 สาเหตุหลัก เนื่องจากการจ่ายชำระคืนเงินกู้ทั้งระยะสั้นและระยะยาว ในขณะที่หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่นๆ เพิ่มขึ้น 6,823 ล้านบาท จากการประมาณการค่าซ่อมแซมเครื่องบินตามสัญญาเช่าดำเนินงาน

สำหรับส่วนของผู้ถือหุ้น มีจำนวน 33,588 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 662 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.0

ประธาน สอบถามว่ามีผู้ถือหุ้นท่านใด มีข้อสงสัย หรือประสงค์จะสอบถามเพิ่มเติมหรือไม่

พันตำรวจเอก เสริมเกียรติ บำรุงฤกษ์ ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า ตนมีความกังวลในความสามารถในการชำระหนี้ของบริษัทฯ ในรูปเงินกู้ระยะสั้นต่ำกว่า 1 ปี และระยะยาวเกินกว่า 1 ปี ซึ่งรวมเป็นหนี้สินทั้งสิ้น 249,536 ล้านบาท นอกจากนี้ ด้วยสถานะทางการเงินของโลกที่ไม่แน่นอน ในปัจจุบันนี้ เป็นเหตุให้เงินสกุลต่างประเทศและเงินสกุลไทยมีความผันผวนตลอดเวลา ไม่มีหลักประกันแน่นอน บริษัทฯ จึงควรวางแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินต่างประเทศด้วยความรัดกุมรอบคอบ ไม่ว่าจะด้วยวิธีการรีไฟแนนซ์ (Refinance) ก็ดี หรือจะนำเงินสกุลต่างประเทศไปชำระหนี้ในช่วงที่เงินบาทแข็งค่า เพื่อให้บริษัทฯ ได้เปรียบในการชำระเงินดอลลาร์สหรัฐ หรือเงินเยน นอกจากนี้ การด้อยค่าของสินทรัพย์และเครื่องบินที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ หรือประโยชน์ เช่น อากาศยาน 17 ลำ ซึ่งเป็นปัญหาที่ยืดเยื้อมาจนถึงปัจจุบัน แม้กระทั่งรัฐบาลปัจจุบันก็ไม่ได้อาศัยอำนาจตามมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับชั่วคราว พุทธศักราช 2557 ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ตนจึงไม่แน่ใจว่ารัฐบาลรับรู้ถึงปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันต่างๆ ที่เกิดขึ้นหรือไม่ เนื่องจากมีหลักฐานที่ชัดเจนมากมายที่มีการทุจริตในบริษัทฯ

นอกจากนี้ ตนยังมีความกังวลในประเด็นเรื่องการประกันความเสี่ยงราคาน้ำมันอากาศยาน (Hedging) ในส่วนของราคาน้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยานซึ่งเป็นต้นทุนหลักของบริษัทฯ เสียไปนั้น บริษัทฯ ควรวางแผนการจัดเก็บ (Stock) และจัดทำประกันความเสี่ยงราคาน้ำมันอากาศยาน (Hedging) เนื่องจากการที่บริษัทฯ ประเมินความเสี่ยงราคาน้ำมันเป็นจำนวนมากกว่าร้อยละ 50 ส่งผลให้บริษัทฯ ขาดทุน เนื่องจากขณะที่บริษัทฯ ประเมินความเสี่ยงราคาน้ำมันนั้น ราคาน้ำมันมีราคาต่ำกว่า 30 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล ดังนั้น ในการประเมินความเสี่ยงราคาน้ำมัน บริษัทฯ จะต้องประเมินระยะเวลาและราคาน้ำมันให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของน้ำมันดิบโลก

นายดำรงค์ ไวยคุณี่ ผู้ถือหุ้น สอบถามว่า งบการเงินของบริษัทฯ ประจำปี 2559 ที่นายณรงค์ชัย ว่องธนะวิโมกษ์ รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายการเงินและการบัญชี ได้ชี้แจง ไม่ปรากฏในรายงานประจำปี 2559 ซึ่งเหตุดังกล่าวอาจทำให้ฝ่ายบัญชีของบริษัทฯ ไม่เป็นที่น่าเชื่อถือและไร้วางใจได้

นายชัยพร ม่วงมณี ผู้ถือหุ้น สอบถามถึงสาเหตุที่งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จของบริษัทฯ ระบุว่าบริษัทฯ มีกำไรสุทธิประมาณ 47 ล้านบาท แต่ในงบการเงินของบริษัทฯ ที่แจ้งต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยระบุว่าบริษัทฯ มีกำไร 15.14

ล้านบาท และเหตุโดยบริษัท จึงมีกำไรน้อย เนื่องจากปกติ บริษัท จะเป็นผู้จ่ายค่าภาษีอากรให้แก่พนักงานของบริษัท แต่ปีนี้ รัฐบาลมีนโยบายช่วยเหลือลดภาระของบริษัท ในการชำระภาษีให้แก่พนักงานของบริษัท ลง ตนมีความสงสัยว่าบริษัท ซึ่งมีสินทรัพย์ราว 300,000 ล้านบาท ต้องประสบภาวะขาดทุนอย่างต่อเนื่องเพราะการซื้ออากาศยานที่ไม่จำเป็น ประกอบกับ ตำแหน่งกรรมการผู้อำนวยการใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา นอกจากนี้ ตนยังเห็นว่าการบริหารจัดการของ คณะกรรมการบริษัท ยังไม่มีประสิทธิภาพ ช่วงที่บริษัท ประสบภาวะขาดทุน 20,000 กว่าล้านบาท สายการบินแอร์ เอเชีย สามารถสร้างกำไรได้ราว 10,000 ล้านบาท ทั้งที่ ธุรกิจและสินทรัพย์โดยรวมของแอร์ เอเชีย มีมูลค่าน้อยกว่าบริษัท มาก ปัจจุบัน แอร์ เอเชีย มียอดขาย 33,130 ล้านบาท คิดเป็นกำไร 1,869 ล้านบาท บางกอกแอร์เวย์ส มียอดขาย 27,451 ล้านบาท คิดเป็นกำไร 1,764.41 ล้านบาท การบินไทย มีสินทรัพย์ 300,000 กว่าล้านบาท ปัจจุบันมูลค่าสินทรัพย์เหลือ 283,124 ล้านบาท ยอดขายรวม 181,446 ล้านบาท แต่มีกำไรเพียง 47 ล้านบาท นอกจากนี้ การที่บริษัท มีกำไร ส่วนหนึ่งเป็นเพราะ พนักงานจำนวนมากถูกลด ค่าล่วงเวลา (Over Time) ที่ควรได้รับจากเดิม 8 ชั่วโมง บริษัทฯ ลดเหลือเพียง 6 ชั่วโมง

นอกจากนี้ ตนขอชี้แจงเพิ่มเติมว่า ปัจจุบัน มีอุปกรณ์เครื่องใช้จำนวนมากรอค้างการซ่อมแซมอยู่ เนื่องจากไม่มีบุคลากรเข้ามาทำงานในส่วนนี้ และ Outsource ที่บริษัทฯ จ้างเข้ามาดำเนินการในส่วนนี้ก็เป็นของผู้บริหารชุดเก่า พนักงานประจำจะมีความเกรงใจ ทำให้เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ อีกทั้ง บริษัทฯ ยังมีการสั่งนำเข้าแก้วไวน์ และรถเข็นอาหาร จำนวนมาก ปัจจุบันกองไว้อยู่ข้างคลังสินค้าทัณฑ์บน มูลค่าโดยรวมไม่ต่ำกว่า 10 ล้านบาท ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บริษัทฯ ทั้งนี้ ตนมีความสงสัยว่าโครงการร่วมทุนระหว่างบริษัทฯ และบางกอกแอร์เวย์ส มีผู้ใดได้ผลประโยชน์ทับซ้อนจากโครงการนี้หรือไม่ แต่หากการร่วมทุนดังกล่าวเป็นไปเพื่อประโยชน์ของบริษัทฯ โดยแท้จริง ตนก็ขอแสดงความขอบคุณคณะกรรมการที่สร้างรายได้ให้แก่บริษัทฯ ส่วนในประเด็นน้ำดื่มออร่า ตนขอให้รักษาการกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ ตอบคำถามให้ชัดเจนอีกครั้ง ทำयสุดนี้ ตนขอเสนอแนะให้บริษัทฯ ควรที่จะมีแผนรองรับบุคคลที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ ล่วงหน้า

ประธาน ตอบข้อซักถามของนายชัยพร ม่วงมณี ว่าบริษัทฯ มีความประสงค์ที่จะสร้างกำไรให้มากกว่านี้เช่นกัน ผลประกอบการของปีที่แล้ว กับปีนี้อยู่ในทิศทางที่ดีขึ้น จากบริษัทฯ ที่ขาดทุนประมาณ 10,000 ล้านบาท การสร้างกำไรไม่ใช่เรื่องง่าย ต้องดำเนินการหลายด้านดังที่ได้แสดงให้เห็นในวิดิทัศน์ รางวัลที่บริษัทฯ ได้รับการยกย่องว่าเป็นองค์กรที่มีการปรับปรุงที่ดีที่สุดในโลกในปีที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่า ถึงแม้ว่าวันนี้การบินไทยอาจมิใช่สายการบินที่มีผลประกอบการที่ดีดังที่ผู้ถือหุ้นคาดหวัง แต่ปัจจุบัน โครงสร้างของบริษัทฯ หลายส่วนได้มีการปรับปรุง และปฏิรูปเพื่อให้มีความพร้อมที่จะเดินหน้าต่อไปให้ดียิ่งขึ้น การพัฒนาต่อไปไม่ใช่เรื่องง่าย เนื่องจากการแข่งขันมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ตนจึงขอความร่วมมือจากผู้ถือหุ้น และคณะกรรมการทุกท่านในการร่วมกันทำงานให้ดียิ่งขึ้นต่อไป ในส่วนประเด็นเรื่องการดำเนินการเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างนั้น ปัจจุบัน บริษัทฯ อยู่ในระหว่างการปฏิรูปเพื่อแก้ไขปัญหาทั้งหลายที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งทำให้ผู้ถือหุ้นอาจเป็นกังวล โดยบริษัทฯ จะดำเนินการปรับระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นลำดับขั้นตอนเพื่อการจัดซื้อจัดจ้างที่ดีในอนาคต และในส่วนของประเด็นเรื่องข้อมูลกำไรสุทธิของบริษัทฯ ที่ไม่ตรงกันนั้น ขอเชิญนายณรงค์ชัย ว่องธนวิโมกษ์ รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายการบิน และการบัญชี เป็นผู้ตอบข้อซักถามในประเด็นดังกล่าว

นายณรงค์ชัย ว่องธนวิโมกษ์ รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายการเงินและการบัญชี ชี้แจงว่า ผลประกอบการของบริษัท มีกำไรสุทธิจำนวนทั้งสิ้น 15.14 ล้านบาท แต่กำไรสุทธิประมาณ 47 ล้านบาทที่ปรากฏในรายงานประจำปี 2559 ของบริษัทฯ เป็นงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จของบริษัทฯ และบริษัทย่อย ซึ่งงบการเงินดังกล่าวจะรวมถึงกำไรของบริษัทย่อยที่บริษัทฯ ไม่มีอำนาจควบคุมอีกราว 30 ล้านบาท บริษัทฯ จึงมีกำไรสุทธิรวมทั้งหมดประมาณ 47 ล้านบาท

ประเด็นที่สอง ตอบข้อซักถามของนายดำรงค์ ไวยคดี ผู้ถือหุ้น ในประเด็นเรื่องงบการเงินที่ตนได้อภิปรายแล้ว ไม่ตรงกับงบการเงินตามมาตรฐานบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินนำเสนอในหน้า 150 ของรายงานประจำปี 2559 ของบริษัทฯ นั้น งบการเงินที่ตนได้อภิปรายดังกล่าวจะปรากฏอยู่ในตารางแสดงข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ (Financial Performance) หน้า 132 ของรายงานประจำปี 2559 ของบริษัทฯ

สำหรับประเด็นหนี้สินรวมของบริษัทฯ ที่มีจำนวนสูงตามที่พันตำรวจเอก เสริมเกียรติ บำรุงพุกฤษ ผู้ถือหุ้น ได้แสดงความกังวลนั้น คณะกรรมการจะดำเนินการบริหารจัดการเพื่อป้องกันความเสี่ยง (Hedging) ต่อไป

นางอุษณีย์ แสงสิงแก้ว รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ หน่วยธุรกิจบริการการบิน รักษาการกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ ชี้แจงเพิ่มเติมว่า น้ำออร์มาเป็นน้ำแร่ที่เสนอราคาต่ำสุดในการประกวดราคาการทำ Co-Brand ร่วมกัน แต่น้ำเอื้องหลวงของชั้นธุรกิจ จะเป็นการจ้างผลิตน้ำกรองผ่านระบบ Reverse Osmosis (RO) ไม่ใช่ น้ำแร่ ซึ่งจะมีราคาสูงกว่าราคา น้ำออร์มา สาเหตุที่ผู้ผลิตน้ำออร์มาเสนอราคาให้บริษัทฯ ในราคาต่ำเท่านี้ เนื่องจากผู้ผลิตน้ำออร์มา มีความประสงค์ที่จะโฆษณาแบรนด์สินค้า ที่ผ่านการรับรองโดยกระทรวงอุตสาหกรรม อีกทั้ง ราคานี้ถือเป็นราคาที่ต่ำและเป็นประโยชน์ต่อบริษัทฯ แล้ว

สำหรับกรณีที่บริษัทฯ และบางกอกแอร์เวย์ส ลงนามสัญญาความร่วมมือให้บริการในรูปแบบเที่ยวบินร่วม (Codeshare) นั้น บริษัทฯ ประเมินแล้วว่าโครงการร่วมทุนดังกล่าวจะก่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่บริษัทฯ เนื่องด้วยเหตุผลบางประการที่อาจทำให้บริษัทฯ ไม่อาจขยายเส้นทางการบิน (Route) ได้ บริษัทฯ ก็ต้องอาศัยการร่วมทุนกับสายการบินอื่นๆ ในประเทศที่จะสามารถอำนวยความสะดวกให้ผู้โดยสารในการเชื่อมต่อการเดินทางในเส้นทางการบินอื่น ที่บริษัทฯ ไม่ได้ทำการบิน เพื่อหารายได้เพิ่มเติม การร่วมทุนดังกล่าวจึงเปรียบเสมือนการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ซึ่งเมื่อเร็วๆ นี้ บริษัทฯ ก็ประสบปัญหาเกิดเหตุขัดข้องในอากาศยานเป็นเหตุให้ไม่สามารถทำการบินได้ บริษัทฯ ก็ได้รับความช่วยเหลือจากบางกอกแอร์เวย์ส สำหรับเที่ยวบินเกาะสมุย มีฉะนั้นแล้ว บริษัทฯ อาจต้องเสียค่าใช้จ่ายที่เกิดจากปัญหาขัดข้องดังกล่าวมากพอสมควร

ส่วนเรื่องของรถบรรทุกส่งผู้โดยสารในท่าอากาศยานนั้น ตนขอให้กรรมการผู้จัดการฝ่ายบริการอุปโภคภัณฑ์ เป็นผู้ชี้แจงในประเด็นดังกล่าว ส่วนประเด็นเรื่องเครื่องใช้อุปโภคต่างๆ เช่น รถเข็นอาหารที่วางทิ้งไว้ ตนจะดำเนินการตรวจสอบต่อไป ทั้งนี้ ขอให้นายชัยพร ม่วงมณี ผู้ถือหุ้น มอบข้อมูลรายละเอียดเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบต่อไป

ประธาน กล่าวเสริมว่านายชัยพร ม่วงมณี ผู้ถือหุ้น สามารถร้องเรียนกรณีเครื่องใช้อุปโภคที่ทิ้งไว้ไปยังกรรมการผู้จัดการฝ่ายบริการอุปโภคภัณฑ์ โดยตรงได้เลย คณะกรรมการรับทราบถึงปัญหาดังกล่าวแล้ว และจะดำเนินการสอบถามจากกรรมการผู้จัดการฝ่ายบริการอุปโภคภัณฑ์ ในประเด็นดังกล่าวต่อไป

นาวาอากาศตรี เจษฎา นิยมปัทมะ ผู้ถือหุ้น ชี้แจงว่าเมื่อปลายเดือนมีนาคมที่ผ่านมา ตนได้ส่งอีเมลถึงประธานเพื่อสอบถามปัญหาของบริษัทฯ ทั้งหมด 15 ข้อ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความโปร่งใสในการบริหารงานของบริษัทฯ ทั้งนี้ หาก

ประธานเพิกเฉยไม่ตอบข้อซักถามที่ตนได้สอบถามทั้งหมด 15 ข้อ ตนจะเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวลง Facebook ส่วนตัวของตนต่อไป นอกจากนี้ ตนขอสอบถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นเรื่อง เครื่องยนต์ โรลส์-รอยซ์

ประธาน กล่าวว่า วาระนี้เป็นวาระพิจารณาอนุมัติงบการเงินของบริษัทฯ ประจำปี 2559 จึงขอผู้ถือหุ้นที่ประสงค์จะสอบถามประเด็นอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับงบการเงินของบริษัทฯ ประจำปี 2559 ให้รอสอบถามในวาระที่ 8 เพื่อให้การดำเนินการประชุมเป็นไปด้วยความกระชับ ทั้งนี้ คณะกรรมการได้ชี้แจงประเด็นเรื่องโรลส์-รอยซ์ มากพอสมควรแล้ว

นางนิลบล บัวน้อย ผู้ถือหุ้น เสนอแนะให้นายณรงค์ชัย ว่องธนวิโมกษ์ รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายการเงิน และการบัญชี คณะกรรมการ และผู้บริหารของบริษัทฯ ทุกท่าน ดำเนินการตรวจสอบในประเด็นเรื่องที่น่าายชัยพร ม่วงมณี ผู้ถือหุ้น ได้ชี้แจงเกี่ยวกับเครื่องใช้อุปกรณ์ต่างๆ ที่ถูกทิ้งไว้ เนื่องจากเหตุการณ์ลักษณะดังกล่าวเกิดขึ้นมานานแล้ว เช่น ในอดีต บริษัทฯ เคยจัดซื้อหุฟงจำนวนมากแล้วเก็บไว้ในคลังสินค้า ทั้งนี้ ผลประกอบการของบริษัทฯ จะดีได้ ในการอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณในแต่ละครั้ง คณะกรรมการจะต้องตระหนักถึงความคุ้มค่าในการอนุมัติใช้จ่ายแต่ละครั้ง เนื่องจากเงินที่เหลือจากการใช้จ่ายตามงบประมาณ สามารถนำไปชำระค่าใช้จ่ายอื่นๆ ของบริษัทฯ เป็นโบนัสให้แก่พนักงาน หรือเป็นเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นได้

ประธาน เนื่องจากไม่มีผู้ถือหุ้นรายใดมีข้อสงสัยเพิ่มเติม จึงเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาอนุมัติงบการเงินของบริษัทฯ ประจำปี 2559 ซึ่งมีรายละเอียดตามรายงานประจำปี 2559 ที่บริษัทฯ ได้จัดส่งให้แก่ผู้ถือหุ้นแล้ว และขอให้ผู้ถือหุ้นที่ลงคะแนนคัดค้านหรือออกเสียงส่งบัตรลงคะแนนให้แก่เจ้าหน้าที่ของบริษัทฯ ในกรณีผู้ถือหุ้นที่ไม่ส่งบัตรลงคะแนน บริษัทฯ จะถือว่าผู้ถือหุ้นได้ลงมติเห็นชอบในงบการเงินของบริษัทฯ ประจำปี 2559 ตามที่คณะกรรมการเสนอ

ที่ประชุม มีมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน อนุมัติงบการเงินของบริษัทฯ ประจำปี 2559 ซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ในฐานะผู้สอบบัญชีของบริษัทฯ ได้ตรวจสอบและรับรองแล้ว โดยผู้ถือหุ้นได้ลงคะแนนเสียงดังนี้

เห็นด้วย	1,624,645,405	เสียง	ร้อยละ	99.9632
ไม่เห็นด้วย	40,257	เสียง	ร้อยละ	0.0025
งดออกเสียง	556,497	เสียง	ร้อยละ	0.0342
บัตรเสีย	2,000	เสียง	ร้อยละ	0.0001

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องพิจารณาอนุมัติงดจ่ายเงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานประจำปี 2559

ประธาน มอบหมายให้ นายณรงค์ชัย ว่องธนะวิโมกษ์ รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายการเงินและการบัญชี เป็นผู้รายงานในระเบียบวาระนี้

นายณรงค์ชัย ว่องธนะวิโมกษ์ รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายการเงินและการบัญชี ซึ่งแจ้งนโยบายการจ่ายเงินปันผลของบริษัทฯ ต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นว่า บริษัทฯ จะจ่ายเงินปันผลไม่ต่ำกว่าร้อยละ 25 ของกำไรสุทธิก่อนผลกำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจากงบการเงินรวม ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับแผนการลงทุน ความจำเป็น และความเหมาะสมอื่นๆ ในอนาคต

ด้วยนโยบายการจ่ายเงินปันผลต้องพิจารณาจากกำไรสุทธิก่อนผลกำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจากงบการเงินรวม บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีกำไรสุทธิ 47 ล้านบาท ดังนั้น เมื่อหักผลกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศแล้ว บริษัทฯ ขาดทุนสุทธิก่อนกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน 638 ล้านบาท ประกอบกับพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 มาตรา 115 กำหนดไม่ให้นักลงทุนจ่ายเงินปันผลในกรณีที่มีหนี้สินที่ยังมีอยู่โดยบริษัทฯ มีหนี้สินที่ยังไม่ได้จัดสรร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 จำนวน 22,167 ล้านบาท ดังนั้น จึงไม่อาจจ่ายเงินปันผลประจำปี 2559 ได้ คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า ที่ประชุมผู้ถือหุ้นสมควรที่จะอนุมัติการงดจ่ายเงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานประจำปี 2559

ประธาน เปิดโอกาสให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

นายวิสุทธิ สหะชาติมานพ ผู้ถือหุ้น ได้อภิปรายเกี่ยวกับคดีความระหว่างตนเองกับสหภาพแรงงานที่ไม่เกี่ยวกับระเบียบวาระการประชุม

ประธาน ซึ่งแจ้งต่อที่ประชุมว่า ในประเด็นที่ผู้ถือหุ้นอภิปรายนั้น จะให้ คุณนิรุฒ มณีพันธ์ ซึ่งเป็นนักกฎหมายเป็นผู้พิจารณารายละเอียดให้ชัดเจนก่อนการดำเนินการต่อไป

พันจ่าอากาศเอก สมศักดิ์ มาณฑพ ผู้ถือหุ้น กล่าวแสดงความไม่เห็นด้วยในการอภิปรายเกี่ยวกับสหภาพแรงงานเนื่องจากไม่เกี่ยวข้องกับการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น

นายนิพนธ์ จิตตวรวานิช ผู้ถือหุ้น สอบถามว่า ในปีที่ผ่านมา ผลประกอบการของบริษัทฯ ขาดทุนในไตรมาสที่ 2 และ 3 เนื่องจากเป็นช่วง Low Season แต่ในไตรมาสที่ 1 ของปี ดังที่ประธานเรียนว่า บริษัทฯ มีอัตราส่วนการบรรทุกผู้โดยสาร (Cabin Factor) สูงถึงร้อยละ 80 ซึ่งเป็นอัตราที่ดีมาก ดังนั้น จึงเรียนถามว่า บริษัทฯ มีนโยบายหรือกลยุทธ์ใดที่จะรับมือกับปัญหาดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร เพื่อให้การประกอบการของบริษัทฯ ในไตรมาสที่ 2 และ 3 ของปีนี้ไม่ขาดทุน อีกทั้งอาจส่งผลให้ผลการประกอบการของ บริษัทฯ ในไตรมาสที่ 4 ดีขึ้น และสอบถามเพิ่มเติมว่า ระบบ Software ซึ่งบริษัทฯ นำมาใช้ในการบริหารจัดการติดตามราคาคู่แข่ง สามารถนำมาใช้เพื่อเพิ่มรายได้แก่บริษัทฯ ได้เพียงใดและจะช่วยให้การประกอบการ

ของบริษัทฯ ไม่ขาดทุนในไตรมาสที่ 2 และ 3 ของปีได้หรือไม่ และสอบถามเพิ่มเติมในประเด็นต่อมาว่า ขณะนี้บริษัทฯ มีหนี้สิน ประมาณ 250,000 ล้านบาท ซึ่งคิดเป็นส่วนของผู้ถือหุ้น 30,000 ล้านบาท ซึ่งหากคำนวณอัตราส่วนจะได้อัตราหนี้สินต่อส่วนผู้ถือหุ้นประมาณ 7 เท่า ซึ่งเป็นอัตราที่ค่อนข้างสูง ดังนั้น จึงเรียนถามว่า บริษัทฯ มีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มทุนหรือไม่ และสอบถามในประเด็นสุดท้ายว่า บริษัท เจแปน แอร์ไลน์ จำกัด ซึ่งในอดีตเคยประกอบการขาดทุนเป็นจำนวนมาก แต่ในปัจจุบัน บริษัท เจแปน แอร์ไลน์ จำกัด ก็สามารถที่จะกลับมามีผลประกอบการที่ดีได้ จนปีที่ผ่านมาหนี้มีกำไรสูงถึง 30,000-40,000 ล้านบาท จึงเรียนถามว่า บริษัท เจแปน แอร์ไลน์ จำกัด นั้นมีนโยบายหรือกลยุทธ์ในการดำเนินงานอย่างไร เพื่อที่บริษัทฯ จะได้นำนโยบายและกลยุทธ์ดังกล่าวมาปรับใช้ในการดำเนินงานของบริษัทฯ และตามที่ได้สอบถามไปแล้วในเรื่องความโปร่งใสของบริษัทฯ และเรื่องของโรลส์-รอยซ์ และประธานได้ชี้แจงว่านับจากนี้การจัดซื้อจัดจ้างไม่ว่าจะเป็นเครื่องบินหรือเครื่องยนต์จะไม่มีการจัดซื้อโดยผ่านนายหน้าอีกต่อไป และในการจัดซื้อที่จะเกิดขึ้นต่อไปนั้น จะมีคณะกรรมการเข้ามาตรวจสอบ อีกทั้งจะมีระเบียบควบคุมการจัดซื้อที่รัดกุม ตนจึงมีข้อสงสัยว่า เพราะเหตุใดก่อนปี.ศ. 2555 ที่บริษัทฯ มีการจัดซื้อเครื่องยนต์หรือเครื่องบิน จึงต้องมีนายหน้า เช่น เมื่อบริษัทฯ จะจัดซื้อเครื่องบินโบอิงและแอร์บัส จะต้องมีนายหน้าในการจัดซื้อเป็นบุคคล

ประธาน ชี้แจงว่า ในปัจจุบัน บริษัทฯ มีระเบียบที่ชัดเจนที่จะทำให้ผู้ถือหุ้นทราบถึงระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างในเรื่องเครื่องยนต์หรือเครื่องบิน อีกทั้งบริษัทฯ มีระเบียบใหม่ในปี.ศ. 2555 ที่ให้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามมาตรฐานโดยให้บุคคลดำเนินการด้วยตนเอง คือ ไม่ผ่านนายหน้า และยังมีคณะกรรมการหลายชุดเพื่อเป็นการถ่วงดุล ส่วนในประเด็น เรื่องโรลส์-รอยซ์ นั้นได้มีการดำเนินการทางกฎหมายอยู่แล้ว ซึ่งบริษัทฯ ได้ให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ จึงเรียนว่าผู้ถือหุ้นไม่มีความจำเป็นต้องกังวลในเรื่องดังกล่าว อีกทั้งข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าวนั้นจะปรากฏภายในไม่ช้า ซึ่งบริษัทฯ ได้มอบหมายให้คุณนิรุฒ มณีพันธ์ เป็นผู้สอบสวนและดำเนินการอื่นๆ ในเรื่องดังกล่าวอยู่ในขณะนี้

นายณัฐพงศ์ ทวีวิบูลย์ทรัพย์ภักย์ ผู้ถือหุ้น แสดงความเห็นว่าการประชุมครั้งต่อไป ตนเสนอให้ในระเบียบวาระที่ 2 เรื่องงบการเงิน มีการระบุรายละเอียดเพิ่มเติมเรื่องค่าใช้จ่ายรวมและค่าใช้จ่ายรายได้ภาษีเงินได้ เพื่อที่จะสามารถทราบถึงกำไรสุทธิที่ชัดเจน

ประธาน รับทราบและกล่าวขอบคุณผู้ถือหุ้น

ประธาน เนื่องจากไม่มีผู้ถือหุ้นรายใดมีข้อสงสัยเพิ่มเติม จึงเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาอนุมัติงดจ่ายเงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานประจำปี 2559 และขอให้ผู้ถือหุ้นที่ลงคะแนนคัดค้านหรืองดออกเสียงส่งบัตรลงคะแนนให้แก่เจ้าหน้าที่ของบริษัทฯ ในกรณีผู้ถือหุ้นที่ไม่ส่งบัตรลงคะแนน บริษัทฯ จะถือว่าเป็นการลงมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการเสนอ

ที่ประชุมฯ มีมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน อนุมัติงดจ่ายเงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานประจำปี 2559

โดยผู้ถือหุ้นได้ลงคะแนนเสียงดังนี้

เห็นด้วย	1,625,051,684	เสียง	ร้อยละ	99.9882
ไม่เห็นด้วย	89,678	เสียง	ร้อยละ	0.0055
งดออกเสียง	100,497	เสียง	ร้อยละ	0.0062
บัตรเสีย	2,300	เสียง	ร้อยละ	0.0001

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องพิจารณากำหนดค่าตอบแทนกรรมการ

ประธาน มอบหมายให้ นายสมชัย สัจจพงษ์ ประธานกรรมการสรรหา และกำหนดค่าตอบแทน เป็นผู้รายงานในวาระนี้

เนื่องจาก นายสมชัย สัจจพงษ์ ตติภกรกิจ นายคณิต แสงสุพรรณ ประธานกรรมการบริหาร จึงทำหน้าที่รายงานวาระดังกล่าวต่อที่ประชุมแทน

นายคณิต แสงสุพรรณ ประธานกรรมการบริหาร ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า คณะกรรมการสรรหา และกำหนดค่าตอบแทน ในการประชุมครั้งที่ 3/2560 เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2560 ได้มีมติเห็นชอบให้กำหนดหลักเกณฑ์การกำหนดค่าตอบแทน กรรมการ และเบี้ยประชุม สำหรับช่วงวันที่ 1 พฤษภาคม 2560 ถึงวันที่ 30 เมษายน 2561 และให้เสนอที่ประชุมผู้ถือหุ้น พิจารณาและอนุมัติหลักเกณฑ์ดังกล่าว โดยมีรายละเอียดดังนี้

ค่าตอบแทนและเบี้ยประชุมกรรมการบริษัทฯ :

- ให้กรรมการบริษัทฯ ได้รับค่าตอบแทนคนละ 50,000 บาทต่อเดือน เป็นประจำทุกเดือน และได้รับเบี้ยประชุมคนละ 30,000 บาทต่อครั้ง หากในเดือนใดมีการประชุมเกินกว่า 1 ครั้ง คงให้กรรมการบริษัทฯ ได้รับเบี้ยประชุมคนละ 30,000 บาท เท่านั้น โดยให้ประธานกรรมการได้รับเบี้ยประชุมสูงกว่ากรรมการ ร้อยละ 25 และรองประธานกรรมการ ได้รับเบี้ยประชุมสูงกว่ากรรมการ ร้อยละ 12.5 และให้กรรมการเสียภาษีเงินได้เอง ทั้งนี้ ค่าตอบแทนดังกล่าวเป็นจำนวนเดียวกับที่ที่ประชุมผู้ถือหุ้นได้อนุมัติในปี 2559
- ในกรณีกรรมการบริษัทฯ ได้รับแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัทฯ หรือประธานกรรมการบริษัทฯ ให้เป็น กรรมการ อนุกรรมการ และคณะทำงานชุดต่างๆ ของบริษัทฯ ให้กรรมการบริษัทฯ ที่ได้รับการแต่งตั้งดังกล่าว ได้รับค่าตอบแทนเพิ่มเป็นเบี้ยประชุมอีกคนละ 10,000 บาท ต่อครั้ง หากในเดือนใดกรรมการ อนุกรรมการและคณะทำงานชุดใด มีการประชุมเกินกว่า 1 ครั้ง คงให้ได้รับเบี้ยประชุมคนละ 10,000 บาท เท่านั้น ทั้งนี้ ค่าตอบแทนดังกล่าวเป็นจำนวนเดียวกับที่ที่ประชุมผู้ถือหุ้นได้อนุมัติในปี 2559
- คณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) ให้ได้รับค่าตอบแทนเป็นรายเดือนเท่ากับเบี้ยประชุม กรรมการบริษัทฯ โดยให้ประธานกรรมการตรวจสอบได้รับค่าตอบแทนสูงกว่ากรรมการในอัตราร้อยละ 25 โดยที่ในเดือนใดไม่มีการประชุมคงให้ได้รับค่าตอบแทนด้วย ทั้งนี้ อัตราค่าตอบแทนดังกล่าวเป็นอัตราเดียวกับที่ที่ประชุมผู้ถือหุ้นในปี 2559 ได้อนุมัติ

สำหรับรายละเอียดของคณะกรรมการชุดย่อย และขอบเขตอำนาจหน้าที่ได้ระบุอยู่ในรายงานประจำปีในส่วนของ การกำกับดูแลกิจการ หัวข้อคณะกรรมการชุดย่อย และคณะกรรมการบริษัท มีมติไม่เสนอเรื่องสิทธิประโยชน์ด้านบัตร โดยสารและเงินรางวัลประจำปี สำหรับกรรมการบริษัท สำหรับปี 2560

ประธาน เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นแสดงความคิดเห็นและซักถามเพิ่มเติม

นายชัยพร ม่วงมณี ผู้ถือหุ้น แสดงความคิดเห็นว่า ในเรื่องการงดจ่ายเงินปันผลนั้น แม้ว่าจะมีระเบียบกำหนดไว้ว่า จะจ่ายเงินปันผลไม่ต่ำกว่าร้อยละ 25 ของกำไรสุทธิแต่ไม่ให้อำนาจในการที่บริษัท ยังมียอดขาดทุนสะสมอยู่ แต่อย่างไรก็ตาม ตนมีความเห็นว่า บริษัท ควรจะจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้น เพราะบริษัท ก็มีกำไรในการประกอบกิจการในปีที่ผ่านมา อีกทั้ง จำนวนของเงินปันผลที่จะจ่ายซึ่งเพียงร้อยละ 25 ของกำไรสุทธินั้น เป็นจำนวนเงินที่น้อยมาก ส่วนในประเด็นในวาระที่ 5 เรื่องค่าตอบแทนกรรมการ ตนมีความเห็นว่า การที่จะกำหนดเบี้ยประชุมคนละ 30,000 บาทต่อครั้งนั้น เป็นจำนวนที่สูงเกินไป จึงเสนอให้ลดจำนวนเบี้ยประชุมดังกล่าวลง เนื่องจากกรรมการบริษัท ได้รับค่าตอบแทนรายเดือนอยู่แล้ว อีกทั้งการประกอบกิจการของบริษัท นั้นไม่มีผลกำไร อันแสดงให้เห็นได้ว่ากรรมการบริษัท ไม่มีความสามารถเพียงพอที่จะบริหารบริษัท ให้ประสบความสำเร็จได้ จึงไม่ควรได้รับค่าตอบแทน ในจำนวนที่สูงดังกล่าว

นายวิสุทธิ สหะชาติมานพ ผู้ถือหุ้น แสดงความคิดเห็นในเรื่องเบี้ยประชุมกรรมการบริษัท ว่า เดิมในปีพ.ศ. 2544 ได้กำหนดเบี้ยประชุมกรรมการบริษัท ให้มีจำนวน 5,000 บาทต่อเดือนไม่ว่าในแต่ละเดือนจะมีการประชุมกี่ครั้งก็ตาม แต่ในปี พ.ศ. 2546 นายสมใจนึก เองตระกูล ได้เสนอขอให้ปรับเบี้ยประชุมกรรมการบริษัท เป็นจำนวน 50,000 บาท ซึ่งมีการเพิ่มขึ้นอีก 10 เท่าจากเดิม แล้วในขณะนี้บริษัท มีผลประกอบการขาดทุน จึงไม่เห็นด้วยที่จะเสนอให้เพิ่มเบี้ยประชุมกรรมการบริษัท อีก

ประธาน ชี้แจงว่า วาระนี้ไม่ได้มีการเพิ่มค่าเบี้ยประชุมกรรมการ

นายวิสุทธิ สหะชาติมานพ ผู้ถือหุ้น แสดงความคิดเห็นว่า เบี้ยประชุมกรรมการบริษัท นั้น หากกรรมการบริษัท คนใดไม่เข้าร่วมประชุมก็ไม่สมควรที่จะได้รับเบี้ยประชุม ควรจะให้เฉพาะกรรมการบริษัท ที่เข้าร่วมประชุมเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตาม ในเมื่อบริษัท มีผลประกอบการขาดทุนอยู่นั้น ก็ไม่ควรที่จะเสนอให้กำหนดค่าเบี้ยประชุมกรรมการบริษัท เพิ่มขึ้น เพราะการที่ได้มาเป็นกรรมการบริษัท นั้น ก็เป็นเกียรติยศสูงสุดแล้ว และขอไม่ให้ประธานแย้งในขณะที่ผู้ถือหุ้นกำลังอภิปราย

ประธาน ชี้แจงว่า เนื่องจากการประชุมมีการกำหนดระเบียบวาระในเรื่องที่จะต้องให้ที่ประชุมพิจารณาอยู่แล้ว ดังนั้นในเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับระเบียบวาระใด ตนจึงมีความจำเป็นจะต้องควบคุมการประชุมให้เป็นไปตามระเบียบวาระ เนื่องจากการประชุมในวันนี้มีผู้ถือหุ้นเข้าร่วมประชุมจำนวนมาก จึงต้องให้ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนมีโอกาสที่จะแสดงความคิดเห็นได้อย่างทั่วถึง อีกทั้ง ในเรื่องอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับระเบียบวาระนั้นๆ จะเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นในวาระที่ 8 ต่อไป และเมื่อไม่มีผู้ถือหุ้นรายใดมีข้อสงสัยเพิ่มเติม จึงเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาและอนุมัติการกำหนดค่าตอบแทนกรรมการ ตามที่คณะกรรมการ

สรรหาและกำหนดค่าตอบแทนเสนอ และขอให้ผู้ถือหุ้นที่ลงคะแนนคัดค้านหรืองดออกเสียงส่งบัตรลงคะแนนให้แก่เจ้าหน้าที่ของบริษัทฯ ในกรณีผู้ถือหุ้นที่ไม่ส่งบัตรลงคะแนน บริษัทฯ จะถือว่าเป็นการลงมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการเสนอ

ที่ประชุมฯ มีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุม อนุมัติหลักเกณฑ์การกำหนดค่าตอบแทนกรรมการตามที่คณะกรรมการเสนอ

โดยผู้ถือหุ้นได้ลงคะแนนเสียงดังนี้

เห็นด้วย	1,6240,931,480	เสียง	ร้อยละ	99.9807
ไม่เห็นด้วย	213,744	เสียง	ร้อยละ	0.0132
งดออกเสียง	97,235	เสียง	ร้อยละ	0.0060
บัตรเสีย	1,700	เสียง	ร้อยละ	0.0001

ระเบียบวาระที่ 6 เรื่องพิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชี และกำหนดค่าสอบบัญชี สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีปี 2560
ประธาน มอบหมายให้ นายวีระวงศ์ จิตต์มิตรภาพ ประธานกรรมการตรวจสอบ เป็นผู้ชี้แจงในระเบียบวาระนี้

นายวีระวงศ์ จิตต์มิตรภาพ ประธานกรรมการตรวจสอบ ชี้แจงว่า บริษัทฯ เป็นรัฐวิสาหกิจที่มีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) เป็นผู้สอบบัญชีมาโดยตลอด ทั้งนี้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 โดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ไม่มีความสัมพันธ์และไม่มีส่วนได้เสียกับบริษัทฯ บริษัทย่อย ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว นอกจากนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ยังเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท ไทย-อะมาติอุส เซาท์อีสต์เอเชีย จำกัด และบริษัท ไทยสมายล์ แอร์เวย์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัทฯ ที่เป็นรัฐวิสาหกิจ อย่างไรก็ตาม สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ไม่เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทย่อยรายอื่นๆ และบริษัทร่วมของ บริษัทฯ เนื่องจากบริษัทดังกล่าวไม่ได้เป็นรัฐวิสาหกิจ

ในปี 2559 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทฯ ได้รับค่าธรรมเนียมตรวจสอบบัญชีประจำปีเป็นจำนวนเงิน 2,500,000 บาท และค่าสอบทานงบการเงินรายไตรมาส รวม 3 ไตรมาส ไตรมาสละ 350,000 บาท

บัดนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ได้ดำเนินการมาครบวาระแล้ว จึงจำเป็นต้องพิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชี และกำหนดค่าสอบบัญชี ประจำปี 2560 โดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ได้แจ้งค่าธรรมเนียมการตรวจสอบประจำปี 2560 ประกอบด้วยค่าธรรมเนียมตรวจสอบบัญชีประจำปี จำนวน 2,500,000 บาท และค่าสอบทานงบการเงินรายไตรมาส รวม 3 ไตรมาส ไตรมาสละ 350,000 บาท เท่ากับปีที่ผ่านมา

คณะกรรมการตรวจสอบในการประชุมครั้งที่ 1/2560 วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2560 ได้พิจารณาข้อเสนอของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) แล้ว และคณะกรรมการบริษัทฯ ได้มีมติให้เสนอที่ประชุมผู้ถือหุ้นพิจารณา ดังนี้ (1) อนุมัติแต่งตั้ง

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท ประจำปี 2560 และ (2) อนุมัติค่าสอบบัญชีงบการเงิน บริษัท ประจำปี 2560 และค่าสอบทางงบการเงินรายไตรมาส คือค่าธรรมเนียมตรวจสอบบัญชีประจำปี เป็นจำนวนเงิน 2,500,000 บาท และค่าสอบทางงบการเงินรายไตรมาส รวม 3 ไตรมาส ไตรมาสละ 350,000 บาท

ประธาน เปิดโอกาสให้ที่ประชุมแสดงความคิดเห็นและซักถามเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

ไม่มีผู้ถือหุ้นแสดงความคิดเห็นและซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่เสนอพิจารณาในวาระนี้

ประธาน เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาอนุมัติแต่งตั้งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท และกำหนดค่าสอบบัญชี ประจำปี 2560 จำนวน 2,500,000 บาท และค่าสอบทางงบการเงินปี 2560 รายไตรมาส รวม 3 ไตรมาส ไตรมาสละ 350,000 และขอให้ผู้ถือหุ้นที่ลงคะแนนคัดค้านหรืองดออกเสียงส่งบัตรลงคะแนนให้แก่เจ้าหน้าที่ของบริษัท ในกรณีผู้ถือหุ้นที่ไม่ส่งบัตรลงคะแนน บริษัท จะถือว่าเป็นการลงมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการเสนอ

ที่ประชุมฯ มีมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน อนุมัติแต่งตั้งผู้สอบบัญชี และอนุมัติค่าสอบบัญชีประจำปี 2560 ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบเสนอ

โดยผู้ถือหุ้นได้ลงคะแนนเสียงดังนี้

เห็นด้วย	1,625,115,918	เสียง	ร้อยละ	99.9921
ไม่เห็นด้วย	79,874	เสียง	ร้อยละ	0.0049
งดออกเสียง	46,667	เสียง	ร้อยละ	0.0029
บัตรเสีย	1,700	เสียง	ร้อยละ	0.0001

ระเบียบวาระที่ 7 เรื่องพิจารณาแต่งตั้งกรรมการแทนกรรมการที่ออกตามวาระ

ประธาน มอบหมายให้ นายคณิต แสงสุพรรณ กรรมการสรรหา และกำหนดคำตอบแทน เป็นผู้นำเสนอในวาระที่ 7 นี้

นายคณิต แสงสุพรรณ กรรมการสรรหา และกำหนดคำตอบแทน กล่าวเชิญผู้ได้รับการเสนอชื่อให้มีสิทธิได้รับการพิจารณาเลือกตั้งเป็นกรรมการบริษัท ออกจากที่ประชุม

พลอากาศเอก ตริต สนั่นแจ้ง นายพีระพล ถาวรสุภเจริญ และนายสมชัย สัจจงพงษ์ ออกจากห้องประชุม ในระเบียบวาระนี้

นายคณิต แสงสุพรรณ ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า ข้อบังคับบริษัท ข้อที่ 17 ระบุไว้ว่า ในการประชุมสามัญประจำปีทุกครั้ง ให้กรรมการออกจากตำแหน่ง 1 ใน 3 ถ้าจำนวนกรรมการที่จะแบ่งออกให้ตรงเป็นสามส่วนไม่ได้ ก็ให้ออกโดยจำนวนใกล้ที่สุด

กับส่วน 1 ใน 3 กรรมการที่จะต้องออกจากตำแหน่งในปีแรกและปีที่สองภายหลังจากจดทะเบียนบริษัท นั้น ให้ใช้วิธีจับสลากกัน ว่าผู้ใดจะออก ส่วนปีหลังๆ ต่อไปให้กรรมการคนที่อยู่ในตำแหน่งนานที่สุดนั้นเป็นผู้ออกจากตำแหน่ง กรรมการที่ออกตามวาระ นั้น อาจถูกเลือกเข้ามาดำรงตำแหน่งใหม่ก็ได้ โดยในปีนี้มีกรรมการที่ออกจากตำแหน่งตามวาระ ดังนี้

1. พลอากาศเอก ตริทศ สนแจ้ง
2. พลเอก ชาดอุดม ติตตะสิริ
3. พลอากาศเอก ศิวเกียรติ์ ชเยมะ
4. นายพีระพล ถาวรสุภเจริญ
5. นายสมชัย สัจจพงษ์

ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นเสนอรายชื่อบุคคลที่เห็นว่ามีคุณสมบัติเหมาะสม เพื่อรับการพิจารณาเลือกตั้ง เป็นกรรมการตามหลักเกณฑ์ที่ได้เปิดเผยไว้ในเว็บไซต์ของบริษัทฯ ตั้งแต่วันที่ 21 ตุลาคม 2559 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2559 และทางหนังสือพิมพ์ข่าวหุ้น (รายวัน) ฉบับลงวันที่ 25-27 ตุลาคม 2559 และหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ ฉบับลงวันที่ 27 ตุลาคม 2559 ทั้งนี้ ไม่ปรากฏผู้ถือหุ้นเสนอชื่อบุคคลเพื่อรับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการแต่อย่างใด คณะกรรมการสรรหา และกำหนดค่าตอบแทน จึงได้พิจารณาคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการของบริษัทฯ จากคุณสมบัติและความเหมาะสมตามกระบวนการสรรหา โดยได้คัดเลือกบุคคลที่เห็นว่าเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ ที่หลากหลาย มีประวัติการทำงานที่โปร่งใส มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต สามารถแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการที่ผ่านมาเป็นอย่างดี และมีคุณสมบัติที่เหมาะสม โดยในคราวประชุมเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2559 คณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน ที่ไม่รวมกรรมการผู้มีส่วนได้เสีย จึงมีมติให้เสนอ คณะกรรมการบริษัทฯ และที่ประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2559 แต่งตั้งกรรมการ จำนวน 5 คน ดังนี้

1. พลอากาศเอก ตริทศ สนแจ้ง	เป็นกรรมการต่ออีกวาระหนึ่ง
2. นายพีระพล ถาวรสุภเจริญ	เป็นกรรมการต่ออีกวาระหนึ่ง
3. นายสมชัย สัจจพงษ์	เป็นกรรมการต่ออีกวาระหนึ่ง
4. พลอากาศเอก จอม รุ่งสว่าง	เป็นกรรมการ
5. นายวัชรวิทย์ ตันตรียานนท์	เป็นกรรมการ

จากนั้น ได้เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นแสดงความคิดเห็นและซักถามเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

นางแจ่มศรี สุขโชติรัตน์ ผู้ถือหุ้น สอบถามว่า กรณีที่บริษัทฯ ตั้งคุณปรารถนา มงคลกุล เป็นกรรมการบริษัท นั้น มีปัญหาในเรื่องของความขัดแย้งทางผลประโยชน์หรือไม่ เนื่องจาก คุณปรารถนา มงคลกุล ได้เคยสมัครเข้ารับการสรรหาเป็น กรรมการผู้อำนวยการใหญ่แต่ได้ถอนตัวไปในภายหลังเนื่องจากกังวลว่าจะมีปัญหาในเรื่องความขัดแย้งทางผลประโยชน์

ประธาน มอบหมายให้ เรืออากาศเอก กนก ทองเผือก รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายทรัพยากรบุคคลและกำกับ กิจกรรมองค์กร เป็นผู้ชี้แจงเรื่องกระบวนการการแต่งตั้งกรรมการบริษัทฯ และกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ต่อที่ประชุม

เรืออากาศเอก กนก ทองเผือก รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายทรัพยากรบุคคลและกำกับกิจกรรมองค์กร ชี้แจงว่า ในการพิจารณานำเสนอเพื่อแต่งตั้งกรรมการบริษัท แทนกรรมการบริษัท ท่านเดิมที่พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากมีอายุครบ 65 ปี ตาม พระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ต้องมีการพิจารณาผ่านขั้นตอนของคณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน ซึ่งจะพิจารณาและสรรหาบุคคลที่เหมาะสมและมีคุณสมบัติครบถ้วน สำหรับกรณีที่ผู้ปรารถนา มงคลกุล ถอนตัวออกจากการสมัครเข้ารับการสรรหากรรมการผู้อำนวยการใหญ่นั้น เป็นความประสงค์ของผู้ปรารถนาเอง แต่สำหรับการสรรหาเพื่อมาดำรงตำแหน่งเป็นคณะกรรมการบริษัท นั้น ผู้ปรารถนา มงคลกุล มีคุณสมบัติครบถ้วนผ่านขั้นตอนการตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว โดยคณะกรรมการสรรหา นำเสนอบุคคลที่เหมาะสมและสมควรจะมาเป็นกรรมการบริษัท ต่อคณะกรรมการบริษัท แต่คณะกรรมการบริษัท ยังไม่มีอำนาจที่จะอนุมัติแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นคณะกรรมการบริษัท ได้ทันที โดยคณะกรรมการบริษัท จะต้องนำเสนอต่อ รัฐมนตรีเจ้าสังกัดคือกระทรวงคมนาคมก่อน เพื่อพิจารณาด้วย และกระทรวงคมนาคมจะต้องนำเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจต้องดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสรรหากรรมการในรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีคณะกรรมการเป็นผู้ตรวจสอบคุณสมบัติว่าบุคคลที่ได้รับการเสนอเป็นคณะกรรมการบริษัท ดังกล่าวนั้นเป็นผู้ที่เหมาะสมและสมควรได้รับความเห็นชอบตามกฎหมาย คือ ตามที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนดไว้ถูกต้องแล้ว จึงแจ้งกลับมายังกระทรวงคมนาคมและบริษัท เพื่อคณะกรรมการบริษัท พิจารณาและมีมติแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นกรรมการบริษัท ได้ ดังนั้นจึงขอยืนยันว่าการแต่งตั้งผู้ปรารถนา มงคลกุลเป็นกรรมการบริษัท นั้นเป็นไปตามขั้นตอนถูกต้องตามกฎหมายทุกประการ

ประธาน กล่าวขอบคุณเรืออากาศเอก กนก ทองเผือก และสอบถามว่าผู้ถือหุ้นมีคำถามใดเพิ่มเติมในประเด็นดังกล่าวอีกหรือไม่

นางแจ่มศรี สุขโชติรัตน์ ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า ตนเข้าใจในเรื่องของขั้นตอนและกระบวนการแต่งตั้ง ผู้ปรารถนา มงคลกุล เป็นกรรมการบริษัท ว่าเป็นไปโดยถูกต้อง แต่ตนสงสัยในเรื่องของผลประโยชน์ทับซ้อนว่า ที่ผู้ปรารถนา มงคลกุล มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับบริษัท ในช่วงที่มาสมัครเป็นกรรมการผู้อำนวยการใหญ่จนต้องถอนตัวไปนั้น ผลประโยชน์ทับซ้อนดังกล่าวยังมีอยู่หรือไม่

ประธาน ชี้แจงว่า ผู้ปรารถนา มงคลกุล ถอนตัวจากการสมัครเป็นกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ไม่ใช่สาเหตุเพราะมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วน แต่เป็นการถอนตัวไปก่อนที่จะมีกระบวนการพิจารณาเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน ต่อมาบริษัท เห็นว่าผู้ปรารถนา มงคลกุล มีคุณสมบัติครบถ้วนที่จะเป็นกรรมการบริษัท ได้ จึงเรียนเชิญให้มาเข้ากระบวนการสรรหาและแต่งตั้งดังกล่าวมาแล้ว และการถอนตัวของผู้ปรารถนา มงคลกุล ก็เป็นการถอนตัวด้วยเหตุผลส่วนตัว

นางแจ่มศรี สุขโชติรัตน์ ผู้ถือหุ้น สอบถามว่า ตามที่มีข่าวในเรื่องดังกล่าว ว่าผู้ปรารถนา มงคลกุล มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์นั้นเป็นความจริงหรือไม่

ประธาน ชี้แจงว่า ในกระบวนการสรรหากรรมการผู้อำนวยการใหญ่ยังไม่ได้มีการชี้ว่าคุณปรารณา มงคลกุล มีผลประโยชน์ขัดกัน

นายคณิต แสงสุพรรณ กรรมการสรรหา และกำหนดคำตอบแทน กล่าวว่าเมื่อไม่มีผู้ถือหุ้นประสงค์แสดงความคิดเห็น และสอบถามเพิ่มเติมแล้ว จึงได้ชี้แจงวิธีการลงคะแนนเสียงสำหรับวาระการเลือกตั้งกรรมการบริษัทฯ ว่า ในวาระที่ 7 เรื่อง พิจารณาเลือกตั้งกรรมการนี้ ให้ผู้ถือหุ้นทุกท่านทั้งที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และงดออกเสียง ลงคะแนนในบัตรลงคะแนนที่แจกให้ แล้ว และส่งบัตรลงคะแนนให้แก่เจ้าหน้าที่ของบริษัทฯ แยกตามรายบุคคลที่ได้รับการเสนอให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นพิจารณาเลือกตั้งกรรมการ

ที่ประชุม มีมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน อนุมัติให้แต่งตั้งกรรมการบริษัทฯ จำนวน 5 ท่านแทนกรรมการบริษัทฯ ที่ออกตามวาระ ตามข้อบังคับของบริษัทฯ ข้อ 17 ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 21 เมษายน 2560 เป็นต้นไปโดยแยกเป็นรายบุคคล ดังนี้

1.	พลอากาศเอก ตริทศ สนแจ้ง				
	เห็นด้วย	1,194,380,950	เสียง	ร้อยละ	73.4893
	ไม่เห็นด้วย	419,672,135	เสียง	ร้อยละ	25.8221
	งดออกเสียง	89,065	เสียง	ร้อยละ	0.0055
	ไม่ส่งบัตรลงคะแนน	11,101,609	เสียง	ร้อยละ	0.6831
	บัตรเสีย	400	เสียง	ร้อยละ	0.0000
2.	นายพีระพล ถาวรสุภเจริญ				
	เห็นด้วย	1,614,014,782	เสียง	ร้อยละ	99.3091
	ไม่เห็นด้วย	31,303	เสียง	ร้อยละ	0.0019
	งดออกเสียง	93,065	เสียง	ร้อยละ	0.0057
	ไม่ส่งบัตรลงคะแนน	11,104,609	เสียง	ร้อยละ	0.6833
	บัตรเสีย	400	เสียง	ร้อยละ	0.0000
3.	นายสมชัย สัจจพงษ์				
	เห็นด้วย	1,527,506,200	เสียง	ร้อยละ	93.9862
	ไม่เห็นด้วย	86,534,085	เสียง	ร้อยละ	5.3244
	งดออกเสียง	95,465	เสียง	ร้อยละ	0.0059
	ไม่ส่งบัตรลงคะแนน	11,108,009	เสียง	ร้อยละ	0.6835
	บัตรเสีย	400	เสียง	ร้อยละ	0.0000

4.	พลาอากาศเอก จอม รุ่งสว่าง				
	เห็นด้วย	1,613,731,346	เสียง	ร้อยละ	99.2916
	ไม่เห็นด้วย	353,639	เสียง	ร้อยละ	0.0218
	งดออกเสียง	91,665	เสียง	ร้อยละ	0.0056
	ไม่ส่งบัตรลงคะแนน	11,067,109	เสียง	ร้อยละ	0.6810
	บัตรเสีย	400	เสียง	ร้อยละ	0.0000
5.	นายวัชรวิลา ตันตริยานนท์				
	เห็นด้วย	1,613,026,228	เสียง	ร้อยละ	99.2483
	ไม่เห็นด้วย	1,017,503	เสียง	ร้อยละ	0.0626
	งดออกเสียง	85,151	เสียง	ร้อยละ	0.0052
	ไม่ส่งบัตรลงคะแนน	11,114,877	เสียง	ร้อยละ	0.6839
	บัตรเสีย	400	เสียง	ร้อยละ	0.0000

ระเบียบวาระที่ 8 เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)

ประธาน เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นสอบถามเพิ่มเติม

นายวราภาคตรี เจริญญา นิยมัทมະ ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า ตนได้รับทราบข่าวจากพนักงานของบริษัทฯ ว่า หลังจากนายจรัมพร โชติกเสถียร พ้นจากตำแหน่งกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ของบริษัทฯ แล้ว บริษัทฯ ได้จ้างนายจรัมพร โชติกเสถียร เป็นที่ปรึกษา ตนจึงขอสอบถามว่าข้อเท็จจริงเป็นอย่างไร และหากเป็นความจริง ค่าจ้างเป็นจำนวนเท่าใด

เรื่องที่สอง ในการสรรหากรรมการผู้อำนวยการใหญ่นั้น ตนเห็นว่ามีตัวอย่างเปรียบเทียบในเรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการ คือกรณีท่านสุปรีชา กมลาคัน ซึ่งพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากอายุครบ 65 ปี ในเดือนกุมภาพันธ์ 2560 ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ใกล้เคียงกับเวลาที่นายจรัมพร โชติกเสถียร ต้องพ้นจากตำแหน่งตามวาระ เมื่อพ้นจากตำแหน่งไปแล้วนั้น คณะกรรมการสามารถแต่งตั้งกรรมการใหม่ได้ทันทีภายในเวลาไม่เกิน 1 เดือน ตนจึงมีข้อสงสัยเกี่ยวกับกระบวนการสรรหากรรมการผู้อำนวยการใหญ่ และกรรมการ ซึ่งระยะเวลาในการสรรหาแตกต่างกันอย่างมาก ทั้งที่เป็นตำแหน่งในระดับเดียวกัน

เรื่องที่สาม เป็นคำถามจากพนักงานการบินไทยหลายคน คือ เรื่องการแต่งตั้งผู้บริหารระดับ Director ของบริษัทฯ เมื่อปลายปี 2559 คือการแต่งตั้ง Instructor ให้เป็นผู้บริหารระดับ Director กล่าวคือไม่ใช่ตำแหน่ง Director แต่เป็นตำแหน่งในสายงานของ Instructor ซึ่งระดับเทียบเท่า Director โดยตนได้ศึกษาโครงสร้างของฝ่ายบริหาร และไม่พบว่าโครงสร้างของ Instructor มีตำแหน่งสูงระดับถึง Director ตนจึงมีข้อสงสัยว่าคณะกรรมการได้ออกแบบโครงสร้างใหม่หรือกำหนดตำแหน่งขึ้นใหม่หรือไม่ เนื่องจากบริษัทฯ มีพนักงานตำแหน่ง Specialist ประมาณหนึ่งร้อยตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นช่าง วิศวกร แพทย์ นักการเงินการบัญชี ซึ่งส่วนใหญ่ระดับเทียบเท่าผู้จัดการกองเท่านั้น มีเพียง Instructor ที่เทียบเท่าระดับ 9 หากเป็นกรณีนี้คณะกรรมการออกแบบโครงสร้าง

ใหม่หรือกำหนดตำแหน่งขึ้นใหม่นั้น ตนมีข้อสงสัยว่า บริษัทฯ ได้คำนึงถึงผู้ปฏิบัติงานสายอื่นๆ ด้วยหรือไม่ ทั้งนี้ การแต่งตั้งตำแหน่งดังกล่าวทำให้บริษัทฯ มีตำแหน่งในสายงาน Specialist 2 สายงาน ในระดับเทียบเท่า Director คือ Admin และ Instructor

เรื่องที่สี่คือ เรื่องการดำเนินการที่ผิดกฎหมายของบริษัทฯ ในการตั้งคณะกรรมการกิจการสัมพันธ์ของบริษัทฯ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ว่า ให้รัฐวิสาหกิจมีคณะกรรมการ เรียกว่า คณะกรรมการกิจการสัมพันธ์ เป็นคณะกรรมการระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง มีจำนวนเท่ากัน หากรัฐวิสาหกิจใดมีสหภาพ ให้สหภาพส่งรายชื่อคณะกรรมการฝ่ายลูกจ้าง ส่วนฝ่ายนายจ้างก็ให้ตั้งตัวแทนจากฝ่ายนายจ้าง โดยมีกรรมการบริษัทเป็นประธานกิจการสัมพันธ์ ในการประชุมของคณะกรรมการกิจการสัมพันธ์แต่ละคราวต้องมีการจ่ายเบี้ยประชุมสำหรับประธานครั้งละ 10,000 บาท โดยคณะกรรมการกิจการสัมพันธ์นี้มีอำนาจพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของผู้บริหารได้ ทั้งนี้ ปรากฏว่าตั้งแต่ปี 2555 เป็นต้นมา สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการบินไทยไม่มีผู้มีอำนาจดำเนินการตามกฎหมายแรงงาน เนื่องจากกรรมการสิ้นสุดวาระลงแล้ว แม้นายทะเบียนจะได้มีการรับจดทะเบียน แต่ก็ได้มีการถอนคำสั่งโดยรัฐมนตรี คำสั่งรัฐมนตรีถือเป็นคำสั่งทางปกครอง จึงมีผลทันทีที่มีคำสั่ง เมื่อสหภาพแรงงานไม่มีผู้มีอำนาจดำเนินการ ตนจึงมีข้อสงสัยว่า ใครเป็นผู้ส่งรายชื่อคณะกรรมการกิจการสัมพันธ์ฝ่ายลูกจ้าง เนื่องจากกฎหมายกำหนดไว้ว่า หากบริษัทไม่มีสหภาพ บริษัทต้องจัดการเลือกตั้งพนักงานขึ้นเป็นกรรมการกิจการสัมพันธ์ฝ่ายลูกจ้าง อย่างไรก็ตาม ในช่วงสิ้นปี 2555 ปี 2557 และปี 2559 กลับมีการแต่งตั้งกรรมการกิจการสัมพันธ์ ตนจึงเห็นว่าเป็นการดำเนินการดังกล่าวเป็นการดำเนินการที่ผิดกฎหมาย จึงขอฝากให้คณะกรรมการพิจารณา

ประธาน ชี้แจงเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ของนายจรัมพร โชติกเสถียรว่า หลังจากสัญญาว่าจ้างนายจรัมพร โชติกเสถียร ครบกำหนดแล้ว นายจรัมพร โชติกเสถียร ได้เข้ามาเป็นคณะกรรมการกำกับยุทธศาสตร์และการปฏิรูป บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ได้รับเพียงเบี้ยประชุมครั้งละ 10,000 บาท เหมือนกับกรรมการอื่น โดยไม่ได้มีการว่าจ้างเป็นที่ปรึกษาหรือพนักงานแต่อย่างใด สำหรับข้อซักถามเกี่ยวกับการแต่งตั้ง Instructor เป็นผู้บริหารระดับ Director และเบี้ยประชุม ขอมอบหมายให้ เรืออากาศเอกกนก ทองเผือก รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายทรัพยากรบุคคลและกำกับกิจกรรมองค์กร เป็นผู้ชี้แจงต่อที่ประชุมต่อไป

นางสาวสุพร ปทุมสุวรรณดี ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า ตนพบว่าเป็นเวลาประมาณ 16.00 – 16.30 น. วันนี้ มีคนบางกลุ่มเวียนรับอาหาร 3-5 รอบ ทั้งนี้ได้มีการแจ้งแล้วว่าอาหารจัดเตรียมไว้สำหรับผู้ถือหุ้นสองท่านต่ออาหารหนึ่งชุดเท่านั้น ตนมีความเห็นใจเจ้าหน้าที่บริษัทฯ ซึ่งดูแลในเรื่องนี้ จึงไม่อยากจะให้มีการวิจารณ์การทำงานของเจ้าหน้าที่ในเรื่องดังกล่าว สำหรับเรื่องการเดินทาง ตนได้เคยเสนอให้จัดการประชุมในวันเสาร์แทนหลายครั้ง โดยเฉพาะในช่วงนี้ มีการก่อสร้างทำให้การเดินทางลำบาก หรือเสนอให้จัดการประชุมในตัวเมือง ซึ่งการเดินทางสะดวกกว่า ทั้งนี้ ตนเห็นด้วยกับผู้ถือหุ้นที่มีความเห็นว่า ประธานควบคุมการประชุมได้มีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าปีที่ผ่านๆ มา ไม่ถูกกระทบกระเทือนโดยคำวิจารณ์ ตนจึงขอชื่นชมและให้กำลังใจประธานในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป ในการประชุมผู้ถือหุ้นหลายปีที่ผ่านๆ มาประธานถูกวิพากษ์วิจารณ์การทำงานมาโดยตลอด ตนเห็นว่าประธานควรทำหน้าที่ควบคุมการดำเนินการประชุม โดยไม่ให้ตนเองถูกดำเนินในที่ประชุมผู้ถือหุ้น นอกจากนี้ ตนขอชื่นชมคุณแจ่มศรีที่เป็นแกนนำทำให้ผู้ถือหุ้นท่านอื่นได้ทราบเรื่องเกี่ยวกับบริษัทฯ มากขึ้น สุดท้าย ตนขอให้ประธานปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ เพื่อให้เป็นที่จดจำในฐานะที่สามารถพัฒนาบริษัทฯ ให้ก้าวหน้าต่อไป

ประธาน รับข้อเสนอเกี่ยวกับสถานที่จัดการประชุมไว้พิจารณา และกล่าวขอบคุณสำหรับกำลังใจ

นายประเสริฐ เลิศยะโส ผู้ถือหุ้น แสดงความเห็นว่าการประชุมครั้งนี้ถือเป็นโมฆะ เนื่องจากไม่มีการรับรองรายงานการประชุม และประเด็นที่สอง คือการที่คุณสุวิมล บัวเลิศ ลงลายมือชื่อในหนังสือเชิญประชุม ทั้งที่ไม่มีอำนาจ ทั้งนี้ แม้บริษัทฯ จะพยายามนำเสนอและประชาสัมพันธ์ผลงานตั้งแต่ในวาระที่ 1 ถึงวาระที่ 7 แต่ผลงานของบริษัทฯ ย่อมพิสูจน์ได้จากผลกำไรขาดทุน ตนเชื่อว่าผู้ถือหุ้นและผู้เชี่ยวชาญด้านธุรกิจการบินทั่วโลกย่อมทราบดีว่า การบินไทยมีกำไรตั้งแต่ปี 2505 ถึงปี 2550 ทั้งที่มีวิกฤติตะวันออกกลาง วิกฤติน้ำมัน วิกฤติพลังงาน และวิกฤติอื่นๆ ในขณะที่สายการบินอื่นประสบภาวะขาดทุน แต่เมื่อนายอารีพงศ์ ภูษอุม ได้เข้ามาทำงานในปี 2551 และได้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการในปี 2552 จนถึงปี 2557 ทำให้บริษัทฯ มีผลขาดทุนสะสมตามรายละเอียดซึ่งปรากฏในวาระที่ 4 เป็นจำนวน 20,000 กว่าล้านบาท นอกจากนี้ ข้อมูลของกรรมการที่มีการแต่งตั้งในวันนี้ ตนเห็นว่าไม่มีผู้ใดทราบถึงการประกาศทางเว็บไซต์และหนังสือพิมพ์ล่วงหน้าตามที่มีการกล่าวถึงแต่อย่างใด ส่วนที่บริษัทฯ กล่าวอ้างว่า บริษัทฯ มีกำไร 47 ล้านบาท หากพิจารณาให้ดีแล้วจะพบว่าไม่ใช่กำไร แต่เป็นเงินคืนภาษี ดังนั้น เพื่อแสดงความรับผิดชอบ ตนขอเชิญคุณอารีพงศ์ ภูษอุม และคณะกรรมการประกาศลาออกจากตำแหน่งเพื่อเป็นเกียรติประวัติ และเพื่อให้พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ใช้มาตรา 44 ตั้งกรรมการใหม่ เพื่อกำไรของบริษัทฯ ต่อไป

ประธาน ชี้แจงว่าตนไม่ได้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการในปี 2552-2557 และขอบคุณสำหรับความคิดเห็น

นางนิลบล บัวน้อย ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า ตนได้อ่านรายงานประจำปี 2559 และรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งเกี่ยวกับกลยุทธ์ต่างๆ ของบริษัทฯ แล้วเห็นว่า บริษัทฯ มุ่งเน้นที่อุปกรณ์ และการบริการ แต่ตนเสนอให้บริษัทฯ ดูแลพนักงานต้อนรับ หรือที่เรียกว่า Front Line ซึ่งปฏิบัติหน้าที่บนอากาศที่เกิดความเครียด มีอาการนอนไม่หลับ และอ่อนเพลียจากการเดินทางด้วยเครื่องบินเป็นเวลานาน (Jet Lag) โดยตนเห็นว่า แพทย์ที่ดูแลรักษาที่มีในปัจจุบันไม่ตรงกับโรคที่เกิดขึ้น เนื่องจากโรคดังกล่าวเป็นโรคสภาวะทางด้านจิตใจ บริษัทฯ ควรดำเนินการตรวจสอบและจัดให้มีแพทย์เฉพาะทางสำหรับให้คำปรึกษา เพื่อช่วยป้องกันอาการของโรคภาวะซึมเศร้า สำหรับค่ายาอาจจะจัดให้มีการช่วยเหลือหรือไม่ก็ได้ ตนมีความเห็นว่า บริษัทฯ ควรปฏิรูป เนื่องด้วยจากประสบการณ์ของตน ในบางครั้งที่ได้รับการตรวจจากแพทย์ทั่วไป ผลการตรวจพบว่าไม่เป็นอะไรหรือตรวจแล้วพบว่าเป็นโรคหัวใจโต ทำให้ตนต้องเสียค่าใช้จ่ายในการตรวจที่โรงพยาบาลแล้วผลการตรวจปรากฏว่าไม่เป็นอะไร ตนจึงขอเสนอให้บริษัทฯ พิจารณาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่จะเพิ่มขึ้นว่า มากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นการป้องกัน (Preventive) พนักงานไม่ให้อายุขัยสั้น เพราะบริษัทฯ เสียค่าใช้จ่ายจำนวนมากในการฝึกสอน และฝึกอบรมพนักงาน ทั้งนี้ ในประเทศไทยมีคนจำนวนหลายสิบล้านคนที่มีอาการเหล่านี้ โดยจะเห็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนจำนวนมากตามสื่อต่างๆ อย่างไรก็ตาม แพทย์ที่ไม่ใช่แพทย์เฉพาะทางอาจไม่สามารถตรวจพบโรคที่เกิดจากความเครียดของพนักงานได้ และจะรายงานผลการตรวจว่าจิตใจอยู่ในสภาวะปกติ แต่หากพนักงานทำให้เกิดความเสียหายต่อผู้โดยสาร ก็จะทำลายภาพลักษณ์และชื่อเสียงของบริษัทฯ จึงขอมอบให้ประธาน กรรมการ และผู้บริหารพิจารณาดำเนินการในเรื่องดังกล่าว

ประธาน กล่าวขอบคุณผู้ถือหุ้น และกล่าวว่า นางอุษณีย์ แสงสิงแก้ว รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่หน่วยธุรกิจบริการการบิน และรักษาการกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ จะรับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาต่อไป

นางอุษณีย์ แสงสิงแก้ว รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ หน่วยธุรกิจบริการการบิน และรักษาการกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ กล่าวขอบคุณผู้ถือหุ้นสำหรับคำแนะนำ และชี้แจงว่า คณะกรรมการและผู้บริหารทุกท่านมีความเป็นห่วงในด้านสวัสดิการของพนักงานเสมอมา สำหรับการรักษาพยาบาลนั้น บริษัท กำลังดำเนินการเปลี่ยนแปลงให้เป็นการประกันสุขภาพแบบหมู่ เพื่อให้ครอบคลุมการรักษาได้ทั้งหมด โดยขณะนี้ ผู้อำนวยการใหญ่ ฝ่ายธุรกิจปิโตรเลียม ประกันภัยและสิ่งแวดล้อมการบิน ภายใต้การดูแลของรองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายการเงินและการบัญชีกำลังดำเนินการปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

นายชัยพร ม่วงมณี ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า ตนมีคำถามและข้อเสนอแนะจำนวน 4 ข้อ ดังนี้ ข้อที่หนึ่ง การที่บริษัทฯ จัดตั้งบริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด ขึ้น และปรากฏว่ามีผลการดำเนินงานขาดทุน ซึ่งส่งผลกระทบต่อบริษัทแม่ ตนจึงขอสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานว่า เหตุใดไทยสมายล์แอร์เวย์ และนกแอร์ จึงมีผลการดำเนินงานขาดทุน ทั้งที่เป็นการแข่งขันในระดับสายการบินต้นทุนต่ำ และบริษัทฯ มีแนวทางการบริหารจัดการเพื่อแก้ปัญหาอย่างไร ข้อที่สอง แนวโน้มการทำกำไรของบริษัท จำนวนกำไรที่คาดการณ์ และแนวทางป้องกันการขาดทุน ข้อที่สาม การจัดการประชุมผู้ถือหุ้น ในปีที่ผ่านมาได้มีการจัดให้มีโต๊ะสำหรับวางอาหาร แต่ในปีนั้นไม่มี ทำให้ผู้ถือหุ้นต้องนั่งถืออาหาร และรับประทานโดยวางบนตัก ซึ่งตนเห็นว่า ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ไม่ดี และเสมือนไม่ให้ความสำคัญกับผู้ถือหุ้น และข้อที่สี่ ตนมีความหวังว่า บริษัท จะสามารถเป็นบริษัทตัวอย่างของประเทศไทย ในด้านปลอดการคอร์รัปชั่น และขอให้ผู้คิดคอร์รัปชั่นหยุดการกระทำดังกล่าวและลาออกไป

ประธาน กล่าวขอบคุณ และกล่าวว่าเกี่ยวกับไทยสมายล์ และนกแอร์นั้น จะเรียนชี้แจงต่อไป ส่วนเรื่องแนวโน้มกำไร และกำไรที่คาดการณ์ รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายการเงินและการบัญชี จะเป็นผู้ชี้แจงในภายหลัง

พันจ่าอากาศเอก สมศักดิ์ มาณฑุ ผู้ถือหุ้น กล่าวต่อที่ประชุมว่า ตนขอย้ำอีกครั้งว่า สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการบินไทย ยังคงเป็นสหภาพอยู่ตามทะเบียนกระทรวงแรงงาน สามารถทำหน้าที่ได้ตามปกติ ทั้งนี้ เรื่องสหภาพแรงงานกับบริษัทฯ เป็นเรื่องภายใน ตนไม่ประสงค์ให้เรื่องดังกล่าวรบกวนเวลาในการประชุมผู้ถือหุ้น แต่ก็มีผู้ที่พยายามอภิปรายเรื่องดังกล่าวในที่ประชุม กิจการสัมพันธ์ นั้นเป็นระบบทวิภาคีที่กฎหมายกำหนดให้มีการปรึกษาหารือและแก้ปัญหาร่วมกันระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง โดยฝ่ายลูกจ้างมาจากสมาชิกสหภาพแรงงาน ซึ่งมีจำนวนสมาชิกประมาณ 13,000 กว่าคน โดยจำนวนดังกล่าวเป็นจำนวนเกือบครึ่งของพนักงานทั้งหมด ทั้งนี้ มีเพียงผู้บริหารเท่านั้นที่ไม่สามารถเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานได้ ตนไม่ประสงค์ให้นำเรื่องเหล่านี้มาเป็นประเด็นปัญหา อันอาจจะก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างบริษัทฯ กับพนักงาน เพราะจะไม่ใช่ผลดีต่อการดำเนินงานของบริษัทฯ ในขณะที่สภาวะของ บริษัทฯ ในขณะนี้ต้องการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน สิ่งใดที่ไม่ถูกต้องสหภาพแรงงานก็ได้ทักท้วงและนำเสนอเพื่อนำไปสู่การแก้ไข ปัญหา เพราะบริษัทฯ เป็นองค์กรของพนักงานทุกคน ซึ่งพนักงานทุกคนก็เป็นสมาชิกสหภาพ เพราะฉะนั้น หากเกิดเหตุใดๆ ขึ้นเกิดกับองค์กร พนักงานย่อมได้รับผลกระทบ ซึ่งพนักงานย่อมมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็น แต่ทั้งนี้ ย่อมไม่ใช่การยกเรื่องดังกล่าวขึ้นเป็นประเด็นปัญหาให้เกิดความขัดแย้ง

นายวิวัฒน์ สรเสริมสมบัติ ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า ตนเป็นวิศวกรบริษัทเอกชน จากประสบการณ์ที่ตนเคยใช้บริการสายการบินเพื่อเดินทางในกลุ่มประเทศอาเซียน พบว่า ที่นั่งของบริษัทฯ มีที่ว่าง ในขณะที่สายการบินต้นทุนต่ำอื่นกลับที่นั่งเต็มอยู่เสมอ การที่บริษัทฯ มีผลการดำเนินงานขาดทุน ตนเห็นว่า ควรมีการพิจารณาในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ ตนประสงค์จะรับทราบวิสัยทัศน์ของกรรมการที่มีความ

เที่ยวขานในเชิงจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค ในปัจจุบัน มีการเดินทางทางอากาศในระหว่างกลุ่มประเทศอาเซียนมากมาย ตนอยากทราบว่า บริษัทฯ อยู่ในจุดใด มีแนวทางการดำเนินงานในอนาคตอย่างไร เนื่องจากจะพบว่าสายการบินระหว่างประเทศขนาดใหญ่ประสบภาวะขาดทุนมากมาย บริษัทฯ ซึ่งเป็นองค์กรขนาดค่อนข้างใหญ่ ซึ่งมีการดำเนินงานบริหารที่ไม่คล่องตัว จะมีแนวทางการบริหารอย่างไร จะแบ่งแยกหรือจะปรับปรุงองค์กรอย่างไร ในขณะที่องค์กรเล็กๆ ซึ่งประสบความสำเร็จในวันนี้ เช่น สายการบินแอร์เอเชีย ซึ่งเป็นสายการบินต้นทุนต่ำ ราคาหุ้นปัจจุบันมีอัตราสูงขึ้น รวมถึงมีผลประกอบการที่ดี ตนจึงขอให้ผู้บริหารที่ดูแลเกี่ยวกับนโยบายในด้านนี้โดยตรงแสดงวิสัยทัศน์ นอกจากนี้ ขอสอบถามเกี่ยวกับการเปิดให้บริการเส้นทางบินจากสนามบินอุตะภาว่า บริษัทฯ จะให้บริการเส้นทางบินจากสนามบินอุตะภาไปที่ใดบ้าง รวมถึงการดำเนินงานดังกล่าวมีโอกาสและอุปสรรคอย่างไรบ้าง

ประธาน ชี้แจงว่าได้มีการเปิดวิสัยทัศน์ให้ชมเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวแล้ว

นายกิตติ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ผู้ถือหุ้น กล่าวชื่นชมการควบคุมการดำเนินการประชุมที่เป็นไปอย่างเรียบร้อย และสอบถามว่า บริษัทฯ มีการบริหารจัดการอย่างไรทำให้จากผลประกอบการจากขาดทุนจำนวนหลายหมื่นล้านในปีที่แล้ว กลายเป็นผลกำไรถึง 4,000 ล้านบาท นอกจากนี้ ตนได้ข่าวว่าจะมีชุดคอคอดกระ เนื่องจาก Bank for Infrastructure Investment ของประเทศจีนมีความพยายามติดตามในเรื่องดังกล่าว ตนจึงอยากทราบว่ามีการเจรจาเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวหรือไม่ หากมีการเจรจาเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวจริง จะทำให้ประเทศไทยพัฒนาหรือไม่ อย่างไร

นายสุรสิทธิ์ ศรีประภา ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า ขอเสนอความคิดเห็นในฐานะที่ตนเคยทำงานในบริษัทฯ มาเป็นเวลา 33 ปี ดังนี้ เรื่องแนวทางการแก้ไขปัญหาย่างยั่งยืน ตนเห็นว่าจำเป็นต้องแก้ไขกระบวนการได้มาซึ่งคณะกรรมการของบริษัทฯ ปัจจุบัน ที่มาของคณะกรรมการของบริษัทฯ ประกอบไปด้วย โควตาจากกระทรวงคมนาคม 7 ตำแหน่ง โควตาจากกระทรวงการคลัง 8 ตำแหน่ง รวมเป็น 15 ตำแหน่ง ตนเห็นว่า หากผู้นำประเทศมีความจริงใจที่จะแก้ไขปัญหาของบริษัทฯ อย่างยั่งยืน ควรดำเนินการแก้ไขที่มาของคณะกรรมการ โดยคณะกรรมการควรมีกรรมการที่ทำงานประจำเฉพาะที่บริษัทฯ โดยไม่ต้องไม่ดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทอื่น อย่างน้อย 9 คน และเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการตลาด การบัญชี การบิน และการโฆษณาการภาคพื้น ทั้งนี้ อาจจ้งนักบริหารมาทำหน้าที่ กรรมการ ส่วนอีก 6 ตำแหน่ง อาจมาจากข้าราชการประจำ กระทรวงคมนาคม กระทรวงการคลัง โดยไม่ต้องทำงานประจำในบริษัทฯ และดำรงตำแหน่งกรรมการในหลายบริษัทก็ได้หากไม่ขัดต่อมติคณะรัฐมนตรีที่ให้อำนาจ การประชุมคณะกรรมการให้มี 1-2 ครั้งต่อเดือน จึงจะสามารถแก้ไขปัญหาของบริษัทฯ ได้อย่างแท้จริง แต่หากไม่มีการเปลี่ยนแปลง ย่อมไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ ตนจึงขอฝากประเด็นนี้ไว้พิจารณา

อีกประเด็นที่ตนขอให้มีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม คือในเรื่องบรรทัดฐานของบทลงโทษ ตนเห็นว่าประธานควรสั่งการไปยังรักษาการกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ ให้นำบทลงโทษของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ซึ่งมีความเป็นบรรทัดฐานมาใช้ เช่น การทำผิดวินัยโดยการลักทรัพย์ หรือผิดวินัยอย่างไร ก็จะมีบทลงโทษสำหรับการนั้นๆ กำหนดไว้โดยชัดเจน ซึ่งจะทำให้การลงโทษพนักงานแต่ละฝ่ายเป็นมาตรฐานเดียวกัน ไม่เกิดเหตุการณ์ช่วยเหลือพวกพ้องของตนเอง ยกตัวอย่าง กรณีลักทรัพย์ หากเป็นพวกพ้องของตนลงโทษโดยการตักเตือน แต่หากไม่ใช่พวกพ้องของตนกลับลงโทษถึงขั้นไล่ออก เป็นต้น เพื่อจะได้เป็นบรรทัดฐาน และเป็นแนวทางที่เหมาะสมสำหรับสายการบินแห่งชาติต่อไป ทั้งนี้ ตนเคยได้นำเอกสารดังกล่าวของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการ

พลเรือนมาให้บริษัทฯ เมื่อปี 2540 อย่างไรก็ดี ตนเข้าใจว่าเอกสารดังกล่าวสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนได้จัดทำสำหรับเผยแพร่ไว้ด้วย

เรื่องเกี่ยวกับรักษาการกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ ซึ่งตนได้รับหนังสือตอบเรื่องร้องเรียนที่ตนได้มีหนังสือร้องเรียนไปยัง นายจรัมพร โชติกเสถียร ขณะดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ เกี่ยวกับเรื่องการปลอมของเงินเดือน และได้มีการลงโทษ โดยการตัดเงินเดือนไปแล้วนั้น ในเอกสารเขียนไว้ชัดเจนว่า กรณีปลอมของเงินเดือนมีโทษร้ายแรง แต่ปรากฏว่าคณะกรรมการสอบสวนที่ตัดสินลงโทษในกรณีดังกล่าว ลงโทษเพียงตัดเงินเดือนร้อยละ 10 เป็นเวลา 6 เดือน ซึ่งไม่ใช่โทษร้ายแรงแต่อย่างใด โทษร้ายแรงได้แก่ ไล่ออก ปลดออก และให้ออก ดังนั้น การลงโทษในกรณีดังกล่าวจึงไม่เป็นไปตามระเบียบ ซึ่งตนจะใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งภายใน 60 วันต่อไป อีกประการหนึ่งคือ ในตอนท้ายของเอกสารระบุไว้ชัดเจนว่าต้องถูกดำเนินคดีทางอาญา ทั้งนี้ ตนจะทำหนังสือถึงรักษาการกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ให้บริษัทฯ แจ้งความดำเนินคดีอาญาดังกล่าว หากบริษัทฯ ไม่ดำเนินการภายใน 1 เดือน ตนจะแจ้งความดำเนินคดีต่อรักษาการกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ในความผิดฐานละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502 ต่อไป

ประเด็นต่อมา ตนขอเสนอแนะต่อผู้บริหารของบริษัทฯ ในคณะกรรมการฝ่ายบริหารงานนโยบายบริษัทว่า ในกรณีที่มือสมัคร เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์มาขอให้บริษัทฯ ส่งผู้บริหารระดับ Executive Vice President ให้ไปดำรงตำแหน่งประธานสหกรณ์ ตนเห็นว่าไม่สมควร เพราะงานประจำที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อบริษัทฯ นั้นมีปริมาณมากอยู่แล้ว และที่ผ่านมาบริษัทฯ เคยส่งไป 2 ครั้งตามมติคณะกรรมการฝ่ายบริหารงานนโยบายบริษัท ก็ไม่ได้รับเสียงข้างมากจากผู้ถือหุ้นของสหกรณ์ เพราะฉะนั้น ตนจึงเห็นว่าไม่ควรส่งไป เหตุผลที่องค์กรดังกล่าวต้องการคนจากบริษัทฯ นั้น เนื่องจากต้องการให้ไปเป็นผู้ลงนาม code 41 กล่าวคือ ไปทำหน้าที่ประชุมโดยไม่ต้องเข้าทำงาน ในเรื่องนี้ตนจะยื่นหนังสือร้องเรียนไปยังรักษาการกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ และส่งสำเนาหนังสือร้องเรียนให้ประธานเพื่อร้องเรียนว่ามีการทุจริตจัดกิจเวลาต่อบริษัทฯ โดยหลีกเลี่ยงการทำงานเป็นระยะเวลาหลายปีด้วยการใช้ code 41 โดยที่ผู้ลงนาม code 41 ไม่มีอำนาจ นอกจากนี้ การประชุมแต่ละคราว ครั้งละ 30-40 นาที แต่พนักงานจำนวน 30-40 คน ซึ่งได้รับเชิญให้เข้าร่วมประชุมไม่กลับเข้าไปทำงาน การกระทำดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายต่อบริษัทฯ ทั้งนี้ ตนจะดำเนินการร้องเรียนในเรื่องดังกล่าวในนามของตนเองต่อไป ทั้งนี้ ประกาศสายงานทรัพยากรบุคคลและบริหารทั่วไปที่ 68/2552 ลงนามโดยนายปานจิต ชนะภักดิ์ เรื่องการใช้รหัสการลา code 41 ยังมีผลบังคับใช้มาจนถึงปัจจุบัน แต่ปัจจุบันถูกละเลย ไม่มีการปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าว ทำให้บริษัทฯ เสียหาย อย่างไรก็ตาม หากผู้ถูกล่ามเห็นว่าข้อมูลไม่ถูกต้องหรือเห็นว่าตนกล่าวให้ร้าย สามารถแจ้งความดำเนินคดีกับตนได้

อีกประการหนึ่ง คือเรื่องที่มีผู้ถือหุ้นท่านหนึ่งมีข้อสงสัยเกี่ยวกับที่มาของเงินจำนวน 326 ล้านบาท ซึ่งประธานได้ตอบข้อซักถามว่าในวันดังกล่าวมีการหยุดงานประท้วง ตนขอชี้แจงว่า ในวันดังกล่าวไม่มีการหยุดงานประท้วง และนักบินได้เบิกความต่อศาลแล้วว่าไม่มีเที่ยวบินล่าช้าแต่อย่างใด สำหรับเงินจำนวน 326 ล้านบาทนั้น มาจากการที่บริษัทฯ แจ้งว่าบริษัทฯ มีผลกำไรจากการประกอบการเกือบพันล้านบาท แต่คณะกรรมการจะไม่ขึ้นเงินเดือนให้พนักงาน และไม่จ่ายโบนัส ทำให้มีการเรียกร้องจากพนักงาน และในที่สุดบริษัทฯ จึงได้ปรับขึ้นเงินเดือนและจ่ายโบนัสให้แก่พนักงานทุกระดับของบริษัทฯ ในปีนั้น และได้มีการทำบันทึกข้อตกลงไว้ว่าจะไม่มีการดำเนินคดีความต่อกัน ไม่มีความเสียหายใดๆ ทั้งนี้ เป็นข้อเท็จจริงที่ปรากฏในชั้นศาล แต่เหตุที่มีการเรียกค่าเสียหาย 326

ล้านนั้น เกิดจากการที่บริษัทฯ ว่าจ้างบริษัทฯ หนึ่งให้ตัดข่าวหนังสือพิมพ์ ซึ่งลงข่าวพนักงานเรียกร้องให้ขึ้นเงินเดือนและจ่ายโบนัส จึงเป็นที่มาของเงินจำนวน 326 ล้านบาท

ประการสุดท้าย ในวันที่ 16 มีนาคม สหภาพแรงงานเตรียมการแถลงข่าวเรื่องการสนับสนุนการดำเนินโครงการของนายกรัฐมนตรี ได้มีทหารจำนวนหนึ่งกองร้อย ตำรวจ และฝ่ายปกครองทำการบุกเข้าห้องสหภาพ ที่สนามบินสุวรรณภูมิ ทหารซ่อนตัวอยู่ในหน่วยงานดับเพลิงของบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) แต่เมื่อทหาร ตำรวจ และพนักงานฝ่ายปกครองหลายคนที่ได้เข้ามาในห้องสหภาพ และได้รับฟังคำแถลงของสหภาพที่รณรงค์ให้พนักงานบริษัทฯ และผู้บริหารทุกท่านร่วมมือกันต่อต้านทุจริต ทุกคนต่างก็เห็นด้วยกับสหภาพ

นายสุชาติ มิตรผักแว่น ผู้รับมอบฉันทะ กล่าวว่า ประเด็นแรก ตนขอติดตามความคืบหน้าในเรื่องการเข้าสถานที่จากบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ของบริษัทฯ สืบเนื่องมาจากปีที่แล้ว โดยในปีที่แล้ว เรืออากาศเอก มนต์รี จำเรียง ได้ยืนยันข้อเท็จจริงที่ตนกล่าวเกี่ยวกับราคาว่าเป็นความจริง ซึ่งหลักฐานทุกอย่างตนได้มอบให้ผู้บริหารไปแล้ว และได้ตอบข้อซักถามของตนเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวว่า อยู่ในระหว่างตรวจสอบหรือดำเนินการ ตนจึงอยากทราบว่าในปีนี้มีคืบหน้าอย่างไรบ้าง

อีกเรื่องหนึ่งคือ เรื่องสหภาพ ตนในฐานะสมาชิกสหภาพคนหนึ่งขอยืนยันต่อที่ประชุมว่า ตามกฎหมายและตามความเป็นจริง ในขณะนี้สหภาพไม่มีตัวตน เพราะคณะกรรมการสหภาพ ซึ่งตนดำรงตำแหน่งกรรมการอยู่ด้วยนั้นได้ร้องต่อศาลโดยขอให้ศาลตัดสินว่า กรรมการสหภาพชุดใดเป็นกรรมการสหภาพที่ชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้ ศาลยังไม่มีคำตัดสินชี้ขาดออกมาแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม ตามกฎหมาย ในกรณีที่กรรมการอยู่ในตำแหน่งไม่ถึงครึ่งหนึ่ง ย่อมสิ้นสภาพไปโดยปริยาย จึงขอให้มีการพิจารณาในเรื่องดังกล่าว โดยตนจะดำเนินการร้องเรียนต่อกระทรวงแรงงานต่อไป เนื่องจากกระทรวงแรงงานได้มีหนังสือถึงบริษัทฯ ให้จัดให้มีการเลือกตั้งหลายครั้ง แต่บริษัทฯ กลับเพิกเฉย

ประธาน กล่าวว่า ทุกคนได้รับทราบถึงประเด็นดังกล่าวแล้ว และตนเห็นว่า เป็นเรื่องที่สหภาพทั้งสองฝ่ายควรมีการปรึกษาหารือกันต่อไป

นางแจ่มศรี สุขโชติรัตน์ ผู้ถือหุ้น ชักถามเกี่ยวกับเครื่องบินที่ไม่ได้ใช้งานแล้วว่า เครื่องบินที่มีอายุการใช้งานเหลืออยู่ 6-8 ปี แต่ไม่มีการใช้งานแล้วนั้น บริษัท มีแนวทางจัดการปัญหาดังกล่าวอย่างไร รวมถึงคณะกรรมการมีความเห็นอย่างไร เพราะหากบริษัท จะซื้อเครื่องบินใหม่ ตนเห็นว่าการจำหน่ายเครื่องบินเก่าออกไปก่อน ทั้งนี้ ตนเข้าใจว่า เครื่องบินเหล่านี้หากนำมาใช้ให้บริการก็ขาดทุน อย่างไรก็ตาม การจอดทิ้งไว้ก็ยิ่งเป็นภาระและด้อยค่าลงไปอันจะทำให้มีปัญหามากขึ้น ตนจึงเห็นว่าจำเป็นต้องพิจารณาหาทางจำหน่ายเครื่องบินเหล่านี้ออกไปให้ได้ ที่ผ่านมา เหตุที่ไม่สามารถจำหน่ายได้ อาจเป็นเพราะมูลค่าตามบัญชีมีราคาต่ำ คณะกรรมการจึงไม่กล้าตัดสินใจอนุมัติการจำหน่าย ตนจึงขอสอบถามว่า คณะกรรมการจะมีวิธีการอย่างไรที่จะจำหน่ายเครื่องบินออกไป เพื่อให้บริษัทฯ ไม่ต้องแบกภาระต่อไป มีหนทางการใช้อำนาจพิเศษใดได้หรือไม่ที่จะทำให้ผู้อนุมัติการจำหน่ายไม่เกิดความรับผิดชอบในภายหลัง

เรื่องต่อมา นโยบายที่จะตั้ง THAI Group ซึ่งมีเสียงคัดค้านมาก ตนอยากทราบว่า คณะกรรมการมีความเห็นอย่างไรในเรื่อง การเพิ่มทุนของนกแอร์ เนื่องจากนกแอร์ก็ไม่สามารถตอบสนองต่อเครือข่าย (Connection) ของบริษัทฯ ได้เพราะให้บริการเฉพาะที่ สนามบินดอนเมือง และมีผลประกอบการขาดทุนต่อเนื่องทุกปี ตนเห็นว่าการที่บริษัทฯ เป็นรัฐวิสาหกิจ แล้วนำเงินไปลงทุนใน บริษัทเอกชน เป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วง เนื่องจากเอกชนมีความไม่แน่นอนในหลายประเด็น ปัจจุบัน ปรากฏว่านกแอร์มีผลประกอบการ ขาดทุนต่อเนื่อง และตนเห็นว่าโอกาสกลับมาทำกำไรค่อนข้างลำบาก โดยสาเหตุจากส่วนหนึ่งมาจากปัญหาภายใน ซึ่งแม้แต่ประธาน เจ้าหน้าที่บริหาร (CEO) ยังจำหน่ายหุ้นทิ้ง ตนจึงไม่มีความแน่ใจในการเพิ่มทุนของนกแอร์ และการแสวงหากำไรในระดับสายการบิน ต้นทุนต่ำ ในฐานะผู้ถือหุ้นตนมีความไม่สบายใจ เพราะเรื่องเครือข่าย (Connection) เรื่องระบบ Star Alliance และเรื่อง Connecting Flight นั้น ไม่สามารถที่จะเชื่อมต่อกันได้ ทั้งนี้ เนื่องจากเดิมบริษัทฯ ตั้งไทยสมายล์ โดยมีเจตนาสมัครเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการ แข่งกับสายการบินต้นทุนต่ำ อย่างไรก็ตาม การบริหารจัดการที่ผ่านมาทำให้กลายเป็นการมองถ่ายเส้นทางการบิน (Route) ของการบิน ไทยไปให้ไทยสมายล์ โดยตนมีความเห็นว่า บริษัทฯ น่าจะมีศักยภาพในการบริหารในเอเชีย ทั้งเส้นทางการบิน (Route) ที่จะเปิดใหม่ใน ประเทศจีนหรืออินโดนีเซีย ซึ่งบริษัทฯ ก็เคยทำมาก่อน เพียงแต่บริษัทฯ อาจจะใช้เครื่องบินชนิดประเภท กล้าวคือ ใช้เครื่องบินลำใหญ่ใน ตลาด ซึ่งสายการบินต่างๆ แข่งขันกันด้วยราคา บริษัทฯ ซึ่งมีต้นทุนที่สูงกว่าสายการบินอื่น จึงไม่สามารถแข่งขันด้วยราคาได้ แต่ถ้า หากนำเครื่องบินของไทยสมายล์ ซึ่งแท้จริงแล้วบริษัทฯ เป็นเจ้าของ เนื่องจากบริษัทฯ เป็นผู้ลงทุนทั้งหมดในไทยสมายล์กลับมา เป็นฝูงบิน (Fleet) ของบริษัทฯ แล้วบริหารจัดการในรูปแบบสายการบินของบริษัทฯ แต่ต้นทุนต่ำกว่า บริหารจัดการให้สามารถแข่งขัน ได้ในตลาด ทั้งในเอเชียและประเทศอื่นๆ ตนมองว่าน่าจะมีศักยภาพในการเพิ่มรายได้ให้กับบริษัทฯ เนื่องจากบริษัทฯ ประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของไทยสมายล์ว่าเป็น Light Premium จึงทำให้เกิดความไม่ชัดเจนในด้านภาพลักษณ์ ตนได้เคยชี้แจงใน หลายเวทีแล้วว่าสายการบินมีประเภทสายการบินระดับพรีเมียม (Premium) และสายการบินต้นทุนต่ำ (Low Cost) สำหรับประเทศไทย นั้น มีการประกาศนโยบายเปิดการบินเสรี และสนับสนุนให้มีสายการบินต้นทุนต่ำมานานมากแล้ว แต่บริษัทฯ ไม่ได้มีการปรับตัวแต่ อย่างใด จนกระทั่งเมื่อลูกหนี้มีความขัดแย้งกัน บริษัทฯ จึงเริ่มตระหนักถึงความสำคัญ ในปัจจุบันบริษัทฯ แยกภาระธุรกิจที่ประสบ ภาวะขาดทุนอย่างหนัก ตนเห็นว่าไม่สมเหตุผล บริษัทฯ เป็นรัฐวิสาหกิจ ตนจึงมองว่าทุนของบริษัทฯ ควรนำไปลงทุนในธุรกิจที่มี แนวโน้มที่จะสามารถทำกำไรได้ บริษัทฯ ไม่ควรบริหารความเสี่ยง ซึ่งมีโอกาสได้กำไรน้อย ตนจึงเห็นว่าไม่ควรดำเนินการเพิ่มทุนในนก แอร์ ควรจะผ่องถ่ายไป เพราะจากที่ตนทราบมานั้น ผู้ถือหุ้นนกแอร์ล้วนเป็นเอกชนรายย่อยทั้งสิ้น ตนไม่ต้องการให้บริษัทฯ ซึ่งเป็น รัฐวิสาหกิจเข้าไปช่วยเหลือธุรกิจที่กำลังประสบปัญหาบ่อยครั้งเหมือนอย่างในอดีต ซึ่งรัฐบาลมักจะให้บริษัทฯ ช่วยเหลือธุรกิจอื่นเพื่อ ผลประโยชน์ทางการเมืองของรัฐบาล ทำให้บริษัทฯ ต้องขาดทุนจนมาถึงทุกวันนี้ ตนขอสอบถามความเห็นของคณะกรรมการว่า เหตุใด บริษัทฯ จึงจะลงทุนในธุรกิจที่ไม่มีแนวโน้มที่จะทำกำไร ตนเห็นว่า บริษัทฯ สามารถใช้ไทยสมายล์เป็นเครื่องมือของบริษัทฯ ได้ โดยยุบ ไทยสมายล์ ซึ่งแย่งส่วนแบ่งในตลาดของบริษัทฯ ให้กลับมาเป็นส่วนหนึ่งของบริษัทฯ ตนมองว่าบริษัทฯ มีความสามารถที่จะบริหารจัดการ ได้ จากที่ตนเคยได้ใช้บริการของทั้งไทยสมายล์ และบริษัทฯ ตนพบว่าผู้โดยสารยังคงเลือกที่จะใช้บริการของบริษัทฯ จำนวนมาก ผู้โดยสารจำนวนมากยังคงประทับใจบริษัทฯ และไม่มีความแน่ใจในไทยสมายล์ ตนได้พยายามพูดคุยกับผู้โดยสารคนอื่น โดยได้ขอให้ สนับสนุนไทยสมายล์ เพราะอย่างน้อยไทยสมายล์ก็ใช้ตราสัญลักษณ์ของบริษัทฯ อย่างไรก็ตาม ผู้โดยสารยังคงมีข้อสงสัยว่าไทยสมายล์ เป็นสายการบินระดับพรีเมียม (Premium) หรือสายการบินระดับใด อย่างไรก็ตาม ตนเห็นว่าการบริการของไทยสมายล์อยู่ในระดับดีมาก และตนเองก็ชื่นชอบ เพราะบริการให้ครบถ้วนทั้งน้ำหนักสัมภาระ และอาหาร เป็นต้น แต่ตนมองว่าบริษัทฯ ไม่มีความจำเป็นต้องลงทุน ในส่วนนี้ เพราะผู้โดยสารมีสายการบินต้นทุนต่ำเป็นทางเลือกจำนวนมากอยู่แล้ว ซึ่งผู้โดยสารต่างก็เลือกใช้บริการสายการบินต้นทุน ต่ำทั้งสิ้น ปัจจุบัน บริษัทฯ เป็นสายการบินที่ให้บริการระดับ Super Premium ที่ต้องลดราคา เพื่อให้สามารถแข่งขันในตลาดระดับล่าง

ได้ ซึ่งต้นเห็นว่าเส้นทางที่ไม่ถูกต้อง เมื่อมองในแง่ความเป็นเจ้าของ ตนประสงค์จะเห็นบริษัท ลงทุนในธุรกิจที่มีกำไร สามารถคาดการณ์ตัวเลขกำไรได้แน่นอน เพราะบริษัท ไม่สามารถลงทุนในธุรกิจที่มีความเสี่ยงได้อีกแล้ว เนื่องจากทุกวันนี้ บริษัท เองก็ประสบปัญหา บริษัท สามารถนำเครื่อง A320 ของบริษัท กลับมาอยู่ในฝูงบิน บริษัท ได้หรือไม่ เปลี่ยนแปลงระบบการบริหารจัดการใหม่ ส่วนนกแอร์ซึ่งตั้งเป็นบริษัทเอกชนนั้น ที่ผ่านมาได้มีการให้ช่วยเหลืออย่างมาก โดยตนได้แสดงความไม่เห็นด้วยและคัดค้านมาตลอด ซึ่งผลปรากฏว่านกแอร์มีผลประกอบการขาดทุนมาตลอด 3 ปีติดต่อกัน เป็นจำนวนเงิน 5,000 กว่าล้านบาท ตนจึงขอให้ประธานชี้แจงในเรื่องดังกล่าว

อีกเรื่องหนึ่ง คือ เรื่องการจัดซื้อชุด Toilet Kit บนเครื่องบิน ตนได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งไม่ทราบว่าจริงเท็จประการใด จึงอยากสอบถามข้อเท็จจริงว่า ภายหลังจากการประมูล จนกระทั่งบริษัท แซมโซไนท์ (ประเทศไทย) จำกัด ได้มีหนังสือสอบถามมายังบริษัท ถึงเหตุที่บริษัทไม่ผ่านการประมูล ทั้งนี้ บริษัทจัดหาสินค้าที่มีคุณภาพให้แก่บริษัทฯ มาโดยตลอด อย่างไรก็ตามก็ตีกรณีดังกล่าวไม่ใช่ประเด็นที่จะอภิปราย เพราะถ้าหากเข้าสู่กระบวนการแล้ว ผลการประมูลย่อมเป็นที่สุด ทั้งนี้ คำถามคือ จากข้อมูลที่ตนทราบมา โดยไม่ทราบว่าจริงหรือเท็จว่า มีความริเริ่มว่าอยากให้อำนาจของไทย จึงมีการจัดซื้อสินค้าจากบริษัทไทยบริษัทหนึ่ง โดยไม่ผ่านกระบวนการในการจัดซื้ออย่างถูกต้อง ทั้งนี้ ตนเองก็ชื่นชอบและอยากสนับสนุนสินค้าไทย แต่หากบริษัทฯ จะใช้สินค้าไทย สินค้าดังกล่าวก็ต้องมีคุณสมบัติที่ครบถ้วนถูกต้อง เพราะบริษัทฯ เป็นสายการบินระดับพรีเมียม (Premium Airline) ซึ่งต้องแข่งกับสายการบินทั่วโลก ถ้าหากคุณสมบัติของสินค้าไทยไม่เหมาะสมประการใดก็ควรชี้แจงได้ว่าสินค้านั้นไม่ผ่านคุณสมบัติ ดำเนินกระบวนการต่างๆ อย่างโปร่งใส ไม่ใช่เพียงแค่ตอบสนองต่อความคิดเห็น (Comment) ซึ่งตนเห็นว่า เป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง และทำให้เข้าใจได้ว่ามีเรื่องผลประโยชน์มาเกี่ยวข้อง ตนจึงขอสอบถามเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวโดยสุจริต เนื่องจากเรื่องการจัดซื้ออุปกรณ์บนเครื่องบินเป็นเรื่องที่ตนมีความกังวลมาโดยตลอด

ประธาน กล่าวว่ เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวจะมีการชี้แจง และจะมีการตอบข้อซักถามของผู้ถือหุ้นท่านหนึ่ง ซึ่งได้สอบถามเกี่ยวกับทิศทางในอนาคตของบริษัทฯ ต่อไป

นายจกฤษฎ์ หวังสิริวรกุล ผู้ถือหุ้น มีข้อซักถามสองเรื่อง ดังนี้ เรื่องที่หนึ่ง สอบถามเกี่ยวกับนโยบายการซ่อมเครื่องบินว่า ค่าใช้จ่ายที่ตั้งประมาณการค่าซ่อมแซมเครื่องบินหากใช้ไม่หมดสามารถเบิกคืนได้หรือไม่ และในปี 2560 ค่าใช้จ่ายในส่วนนี้คาดว่าจะมีจำนวนประมาณเท่าใด และเรื่องที่สอง สอบถามเกี่ยวกับเรื่องการด้อยค่าของทรัพย์สินว่า ในปี 2560 จะต้องตั้งเพิ่มเติมหรือไม่ เป็นจำนวนประมาณเท่าใด

นายณรงค์ชัย ว่องธนะวิโมกษ์ รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายการเงินและการบัญชี ตอบข้อซักถามในเรื่องที่หนึ่งเกี่ยวกับนโยบายการซ่อมเครื่องบินว่า การตั้งสำรองของค่าซ่อมจะพิจารณาจากความเหมาะสมของการจัดการ ซึ่งจะสอดคล้องกับชั่วโมงการบิน โดยในแต่ละปีควรอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน เรื่องที่สองเกี่ยวกับเรื่องการตั้งด้อยค่า ในปีนี้จะพิจารณาดังตามมูลค่าตลาดจริง เนื่องจากบริษัทฯ มีการตั้งด้อยค่าเป็นรายการใหญ่แล้วในปี 2558 สำหรับปี 2559 มีการตั้งไว้ 3,000 กว่าล้านบาท สำหรับในปีนี้น่าจะสูงเท่าปี 2558

นายดำรงค์ ไวยคุณี ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า ตนมีข้อสอบถามและเสนอแนะสองเรื่อง คือ เรื่องที่หนึ่ง เรื่อง THAI Group ซึ่งคุณแจ่มศรีได้สอบถามไปแล้ว เรื่องที่สอง เรื่องการสรรหากรรมการผู้อำนวยการใหญ่ ซึ่งปรากฏตามสื่อว่ามีผู้ผ่านการพิจารณาคุณสมบัติจำนวน 4 ท่าน ตนขอเสนอให้ ผู้ที่ผ่านการพิจารณาคุณสมบัติทุกท่านได้แสดงวิสัยทัศน์ให้พนักงานบริษัท ได้รับทราบ แม้พนักงานจะไม่มีส่วนในการคัดเลือกสรรหา แต่ตนเห็นว่าพนักงานควรได้รับทราบถึงวิสัยทัศน์ วิธีการทำงานของแต่ละท่าน และได้รู้จักบุคคลที่จะต้องร่วมงานด้วย เนื่องจากที่ผ่านมาพนักงานไม่มีโอกาสได้ทราบข้อมูลของผู้ที่จะเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ล่วงหน้า จนกระทั่งกระบวนการสรรหาคัดเลือกเสร็จสิ้นแล้ว

ประธาน ชี้แจงทิศทางในอนาคตของบริษัทฯ เกี่ยวกับสิ่งที่คณะกรรมการได้ดำเนินการมาเป็นเวลา 2 ปีแล้ว โดยกล่าวว่า สถานการณ์ในช่วงปี 2557-2558 เกิดความไม่สงบในบ้านเมือง ทำให้ไม่มีผู้โดยสารเดินทางมายังประเทศไทย และคนไทยไม่เดินทางไปต่างประเทศ ทำให้บริษัทฯ ประสบภาวะขาดทุน และประสบความลำบากอย่างมาก สถาบันการเงินต่างขาดความเชื่อมั่นต่อบริษัทฯ ในช่วงเวลาดังกล่าวบริษัทฯ มีความจำเป็นต้องดำเนินการตัดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นเพื่อให้บริษัทฯ อยู่ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น กล่าวคือไม่ต้องขอเงินจากกระทรวงการคลัง สิ่งที่บริษัทฯ จำเป็นต้องดำเนินการ เช่น ลดเส้นทางการบิน ลดค่าใช้จ่ายต่างๆ โดยการขอความร่วมมือจากพนักงาน ดังนั้น ในปี 2558 ด้วยความร่วมมือจากทุกฝ่าย แม้บริษัทฯ ขาดทุนอย่างหนัก แต่ก็ยังคงสามารถประคองสถานะทางการเงินและกระแสเงินสดไว้ได้ และในปีดังกล่าวบริษัทฯ ได้จัดทำแผนปฏิรูป มีการดำเนินการที่เป็นระบบ ต่อมาในปี 2559 สถาบันการเงินต่างๆ ได้พิจารณาการดำเนินงานของบริษัทฯ ในปี 2558 แล้วจึงเกิดความเชื่อมั่นต่อบริษัทฯ ซึ่งได้ดำเนินการปฏิรูป และเกิดความมั่นใจในด้านการเงิน สถาบันการเงินต่างๆ เริ่มกลับมาปล่อยสินเชื่อให้แก่บริษัทฯ ในช่วงเวลาดังกล่าว สิ่งที่บริษัทฯ เห็นว่าต้องดำเนินการปฏิรูปประการหนึ่ง คือ การจำหน่ายบัตรโดยสารให้สร้างรายได้ให้ได้มากที่สุด ซึ่งถือเป็นหัวใจของบริษัทฯ บริษัทฯ ได้ดำเนินการในเรื่องดังกล่าว โดยพิจารณาลดต้นทุนของบริษัทฯ ทั้งนี้ ระบบจำหน่ายบัตรโดยสาร ระบบการบริหาร Revenue Management ต่างๆ การดูแลข้อมูลของคู่แข่งของบริษัทฯ ในช่วงเวลาดังกล่าวยังไม่ทันสมัย แต่ในปี 2559 บริษัทฯ ได้ดำเนินการติดตั้งระบบเหล่านี้เสร็จเรียบร้อยแล้ว ปัจจุบัน บริษัทฯ มีทั้งระบบและอุปกรณ์ รวมทั้งในขณะนี้ได้มีการฝึกอบรมพนักงานบริษัทฯ ในด้านการขายให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ในช่วงก่อนปี 2550 ซึ่งปรากฏว่าบริษัทฯ มีผลกำไรจากการประกอบการนั้น เพราะสภาพการแข่งขันในช่วงเวลาดังกล่าวแตกต่างจากในปัจจุบันโดยสิ้นเชิง ในปัจจุบันสายการบินต้นทุนต่ำมีอัตราการเติบโตอย่างมาก นอกจากนี้กลุ่มสายการบินตะวันออกกลาง ซึ่งเข้ามาแข่งขันในระดับสายการบินระดับพรีเมียม (Premium Airline) กับบริษัทฯ จากสถานการณ์การแข่งขันในปัจจุบัน ทำให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์อย่างมาก บริษัทฯ ได้มีการร่วมมือดังปรากฏในวิดีทัศน์นำเสนอผลงานตลอด 1 ปี ซึ่งบริษัทฯ ได้ดำเนินการหลายประการในการปฏิรูปบริษัทฯ ทั้งโครงสร้าง การขาย การลดต้นทุน และการจัดซื้อจัดจ้าง รวมไปถึงการกำหนดทิศทางของไทยสมายล์ และนกแอร์ ซึ่งจะได้ชี้แจงต่อไป

ปัจจุบัน บริษัทฯ มีระบบการจำหน่ายบัตรโดยสารที่ดีขึ้น สำหรับในด้านการบริการ บริษัทฯ ได้จัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาและปรับปรุงบริการที่เน้น Service Ring ขึ้นมา จนผลงานเป็นที่ประจักษ์ โดยในปี 2559 บริษัทฯ ได้รับรางวัลอันดับ 1 ด้านการปฏิรูปและได้รับรางวัลด้านการบริการ สำหรับ Service Ring นั่นก็คือการที่กลุ่มการบินไทยฝ่ายต่างๆ มาร่วมมือกันเพื่อพัฒนาการให้บริการของบริษัทฯ ให้ดีขึ้น ในความคิดเห็นของคนทั่วไปเกี่ยวกับลำดับในด้านการให้บริการ อาจกล่าวได้ว่าบริษัทฯ มีลำดับที่ดีขึ้น บริษัทฯ ได้รับคำชมในการบริการด้านอาหารที่ดีขึ้น ถึงแม้จะยังคงมีคำวิพากษ์วิจารณ์อยู่บ้าง แต่โดยภาพรวมแล้ว ตนเห็นว่าภาพลักษณ์ของบริษัทฯ เป็นไปในทางที่ดีขึ้น อีกทั้งในปีที่ผ่านมาบริษัทฯ ไม่ได้มีผลประกอบการขาดทุน จากที่เคยขาดทุนมาเป็น

จำนวนหมื่นล้าน ส่วนในด้านบัญชี บริษัทฯ ได้ดำเนินการจัดทำระบบข้อมูลให้มีความชัดเจน ซึ่งเป็นที่มาของบางรายการซึ่งมีการประมาณตัวเลขการด้อยค่าไว้จำนวนมาก ทั้งนี้ เนื่องจากบริษัทฯ ได้ดำเนินการจัดทำให้เป็นมาตรฐาน ตัวเลขในบัญชีในปัจจุบัน จึงเป็นตัวเลขที่มีมาตรฐานมากที่สุดเท่าที่เคยมีการดำเนินการมา สำหรับแผนการดำเนินการในอนาคตอาจแบ่งออกได้เป็น 2 ทาง ดังนี้ ทางที่หนึ่ง รายได้ด้านการบิน ซึ่งบริษัทฯ จะบริหารจัดการอย่างดีที่สุด โดยรายละเอียดจะชี้แจงในส่วนที่เกี่ยวกับไทยสมายล์ และนกแอร์ต่อไป อีกทางหนึ่ง คือ รายได้ด้านอื่นๆ ที่ไม่ได้มาจากการบิน ในปีที่ผ่านมาเป็นปีแรกที่ผลการดำเนินงานของทุกหน่วยธุรกิจ (Business Unit) ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายบริการภาคพื้น (Ground Handling) ฝ่ายครัวการบิน (Catering) หรือฝ่ายสินค้า (Cargo) ไม่มีการขาดทุน และทำกำไร

ในส่วนของธุรกิจที่ไม่เกี่ยวกับการบิน บริษัทฯ ได้ดำเนินการไปอีกระดับ ซึ่งผู้ถือหุ้นอาจได้เห็นในเรื่องพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจ (Economic Corridor) ที่สนามบินอู่ตะเภา ทุกวันนี้ธุรกิจการบินมีสภาพการแข่งขันในอัตราที่สูงมาก ประกอบกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั่วโลกมีความอ่อนไหว ทำให้รายได้ของบริษัทฯ ที่มาจากการบินมีความไม่แน่นอนสูง แนวทางที่จะทำให้บริษัทฯ มีความมั่นคงและยั่งยืนในระยะยาวในอนาคตต่อไปนั้น บริษัทฯ มีความจำเป็นที่จะต้องหารายได้จากส่วนอื่นที่ไม่ใช่การบิน ทั้งนี้ บริษัทฯ มีจุดแข็งในเรื่องการซ่อมบำรุง เครื่องบิน 1,000 ลำที่ขึ้นบินอาจหมายถึงสภาพการแข่งขันที่มีอัตราสูง แต่ในขณะเดียวกันเครื่องบิน 1,000 ลำที่ขึ้นบินในแต่ละปีก็เป็นโอกาสของบริษัทฯ ที่จะมียาได้จากจากการซ่อมบำรุงเช่นกัน ปีนี้เป็นปีที่บริษัทฯ ได้พยายามดำเนินการในเรื่องนี้ให้เกิดความชัดเจน หากบริษัทฯ สามารถทำรายได้จากส่วนอื่นที่ไม่เกี่ยวกับการบินได้ถึงร้อยละ 10-30 บริษัทฯ จะมีความมั่นคงและยั่งยืนในระยะยาวต่อไป สำหรับทิศทางในด้านการบิน ปัจจุบันธุรกิจสายการบินในประเทศ (Domestic Airline) และสายการบินระหว่างประเทศ THAI Group ไทยสมายล์ และนกแอร์ มีความพยายามดำเนินการร่วมกันในลักษณะ THAI Group เนื่องด้วยสถานการณ์ในปัจจุบัน หากไม่มีการร่วมมือกันก็จะประสบความล้มเหลว จึงมีความจำเป็นจะต้องร่วมมือกัน สำหรับสายการบินระยะไกล (Long Distance Airline) หรือสายการบินข้ามทวีป (Intercontinental) ปัจจุบันบริษัทฯ มีการตกลงร่วมมือให้บริการในรูปแบบเที่ยวบินร่วม (Codeshare) โดยบริษัทฯ บินเองประมาณหนึ่งร้อยกว่าจุด แต่บริษัทฯ ขยายการจำหน่ายตั๋วไปถึง 500-600 จุด ทั้งนี้ บริษัทฯ ไม่ได้มีเที่ยวบินเองทุกจุด แต่บริษัทฯ ทำสัญญาความร่วมมือให้บริการในรูปแบบเที่ยวบินร่วม (Codeshare) กับสายการบินพันธมิตรของบริษัทฯ ทำให้บริษัทฯ สามารถจำหน่ายบัตรโดยสารในยุโรป และประเทศอื่นๆ ได้ และมีราคาที่สามารถแข่งขันกันได้ ซึ่งในส่วนนี้ปรากฏผลชัดเจนจากรายได้ที่เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนกว่าพันล้านบาท ในจุดจำหน่ายที่ขยายไปเกินกว่าจุดที่บริษัทฯ ทำการบินเอง ซึ่งรายได้ในส่วนนี้จะมากขึ้นเรื่อยๆ เมื่อระบบจำหน่ายบัตรโดยสารเรียบร้อยแล้ว การกำหนดราคาบัตรโดยสารต่างๆ จะทำให้สามารถบริหารรายได้ได้ละเอียดมากขึ้น ด้วยอัตราการแข่งขันที่สูงในทุกวันนี้ การบริหารต้องเป็นไปอย่างละเอียด การที่บริษัทฯ มีอุปกรณ์ มีพนักงาน 20 คนคอยดูแลข้อมูลของคู่แข่งตลอดเวลา และการที่บริษัทฯ มีการพัฒนามากขึ้น บริษัทฯ จะสามารถกำหนดราคาได้อย่างสม่ำเสมอ และมีแนวโน้มจะบริหารรายได้ของบริษัทฯ ได้สูงขึ้น

สำหรับประเด็นเกี่ยวกับสายการบินในประเทศ (Domestic) หรือสายการบินภูมิภาค (Regional) ปัจจุบันบริษัทฯ และนกแอร์ ครอบครองแบ่งตลาดภายในประเทศอยู่ร้อยละ 40 หากบริษัทฯ ร่วมมือกับบางกอกแอร์เวย์ (Bangkok Airways) บริษัทฯ จะครอบครองแบ่งตลาดของสายการบินในประเทศ (Domestic) เกินกว่าร้อยละ 50 บริษัทฯ จะใช้จุดนี้ในการส่งผู้โดยสารซึ่งกันและกันมากขึ้น แบ่งปันในเรื่องการดำเนินการ การซ่อม การปฏิบัติการ (Operation) และเรื่องอื่นๆ ที่จะเป็นการประหยัดและลดต้นทุนของกันและกันได้ บริษัทฯ กำลังดำเนินการในลักษณะดังกล่าว THAI Group จะเป็นลักษณะของการทำงานร่วมกัน บริษัทฯ ได้ปรับการดำเนินการมา

โดยตลอด จากเดิมที่ไทยสมายล์อยู่ที่สนามบินสุวรรณภูมิและสนามบินดอนเมือง ขณะนี้มีความชัดเจนแล้วว่า บริษัทฯ จะให้นักแอร์ ดำเนินการที่สนามบินดอนเมือง ส่วนไทยสมายล์ย้ายมาอยู่ที่สนามบินสุวรรณภูมิทั้งหมด เพื่อเป็นจุดเชื่อมต่อ Intercontinental ของ บริษัทฯ เข้าสู่ไทยสมายล์ ซึ่งแนวคิด (Concept) จะมีความชัดเจนเป็นเอกภาพมากขึ้น ปัจจุบันการวางแผนเส้นทางการบินของไทย สมายล์ และบริษัทฯ มาจากบริษัทฯ ดังนั้น จะไม่มีปัญหาในการสอดรับซึ่งกันและกันระหว่างผู้โดยสาร สำหรับประเด็นเกี่ยวกับการ จัดตั้งไทยสมายล์นั้น ต้นทุนการบริหารของไทยสมายล์ถูกกว่า เนื่องจากบริษัทฯ ได้นำแนวทางการบริหารซึ่งใกล้เคียงกับสายการบิน ต้นทุนต่ำมาใช้ในการบริหารไทยสมายล์ ทั้งนี้ ระยะเวลาในประเทศที่สั้นประมาณ 500-600 กิโลเมตร หากราคาแตกต่างเพียง 1,000 - 2,000 บาท จะไม่มีผู้โดยสารเลือกใช้บริการ ดังนั้น จึงต้องพยายามแข่งขันในด้านต้นทุนของสายการบินซึ่งต้องทำให้สามารถแข่งขันใน เรื่องราคาได้ ไทยสมายล์มีต้นทุนถูกกว่าบริษัทฯ แต่ในขณะเดียวกัน โดยการอาศัยความร่วมมือระหว่างกัน บริษัทฯ ก็มีการเชื่อมต่อ ลูกค้าของบริษัทฯ สูกลูกค้าของไทยสมายล์ ซึ่งบริหารโดยบริษัทฯ ทั้งนี้ ไทยสมายล์ได้รับรางวัลอันดับ 1 ในประเทศไทยและในเอเชีย และเป็นหนึ่งใน 10 อันดับแรกของโลกในเรื่องความนิยมของผู้โดยสาร จัดอันดับโดย trip advisor ซึ่งเป็นสิ่งที่ส่งเสริมกันและกัน สำหรับ ทิศทางในอนาคต การหารายได้ด้านอื่นที่ไม่เกี่ยวกับการบินจะมีอัตราที่สูงขึ้น การขายของบริษัทฯ จะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีการ ร่วมมือกับกลุ่มไทยและ Star Alliance เหล่านี้คือทิศทางที่จะเห็นในปีนี้และปีต่อไป

นอกจากนี้ ตนขอชี้แจงต่อผู้ถือหุ้นว่า คณะกรรมการทุกคนไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่เพียงแค่มารประชุมเดือนละครั้งเท่านั้น แต่มีการ ประชุมร่วมกับฝ่ายจัดการเพื่อพิจารณาปรึกษาหารือเรื่องการขับเคลื่อนการปฏิรูปทุกวันจันทร์ นอกจากนี้แล้ว แต่ละคนต่างก็มีภารกิจ นอกเหนือจากนี้ซึ่งต่างต้องรับผิดชอบ ส่วนฝ่ายบริหารเองก็มีภาระหน้าที่ที่ต้องรับมือกับสภาพการแข่งขันและรับผิดชอบต่องานปฏิรูป อย่างไรก็ดี ตนมีความมั่นใจว่าบริษัทฯ จะพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

เรื่องอากาศเอก มนต์รี จำเริญ รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายกลยุทธ์องค์กรและพัฒนาอย่างยั่งยืน ชี้แจงเพิ่มเติมว่า สำหรับความคิดเห็นของผู้ถือหุ้นเกี่ยวกับสายการบินระดับพรีเมียม (Premium) ซึ่งผู้ถือหุ้นเห็นว่ามีความอุปสรรคมาก จนทำให้มีการปิด กิจการลงเป็นจำนวนมาก และมีข้อสงสัยว่าเหตุใดบริษัทฯ จึงยังสามารถดำรงอยู่ได้ และแนวทางการบริหารในอนาคตจะเป็นอย่างไร ตนขอชี้แจงว่า ในปัจจุบันบริษัทฯ อยู่ในขั้นตอนที่สามของแผนปฏิรูปในส่วนการเติบโตอย่างยั่งยืน ส่วนหนึ่งคือการพัฒนาธุรกิจ บริษัทฯ มีความจำเป็นต้องศึกษาจากสายการบินในสหรัฐอเมริกา กรณีของเจแปน แอร์ไลน์ (Japan Airlines) และกรณีของสายการบินระดับพรีเมียม (Premium Airline) ที่สามารถดำรงอยู่ได้ในภูมิภาคและที่เป็นคู่แข่งของบริษัทฯ จะเห็นได้ว่า การแบ่งส่วน (Segmentation) การ ทำธุรกิจในการให้บริการนั้นค่อนข้างชัดเจน กล่าวคือ ไม่ได้ทำธุรกิจตั้งแต่ในประเทศ อาเซียน ภูมิภาค และระหว่างทวีป ทั้งนี้ ความ ชัดเจนเป็นสิ่งที่ต้องเกิดในอนาคต ซึ่งจะเป็นที่มาที่สามารถกำหนดต้นทุนได้ และในขณะเดียวกันก็สามารถกำหนดราคาขายที่สามารถ แข่งขันในตลาดได้ ผู้ถือหุ้นบางท่านได้แสดงความเห็นว่าเครื่องบินลำตัวแคบก็สามารถนำมาใช้ในกิจการของบริษัทฯ ได้ แต่ใน ข้อเท็จจริงไม่เป็นเช่นนั้น เนื่องจากราคา ผลិតภัณฑ์ และการบริการของเครื่องบินลำตัวแคบนั้นจะแตกต่างไปจากเครื่องบินลำตัวกว้าง ผู้ถือหุ้นบางท่านได้แสดงความเห็นว่า หากนำเครื่องบินของไทยสมายล์มาบินที่บริษัทฯ จะต้องมีการปรับปรุงอีกมาก โดยที่นั้ง โดยสารอาจจะปรับให้เหลือ 150 ที่นั่ง และเมื่อเป็นต้นทุนต่อหน่วยในการแข่งขันแล้ว จะมีความลำบากในการกำหนดราคาต้นทุน ดังนั้น การแบ่งส่วน (Segmentation) ของธุรกิจหลักในส่วนการบินต้องชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นเที่ยวบินระยะสั้น (Short Haul) ซึ่งก็คือไทย สมายล์ เที่ยวบินระยะไกล (Long Haul) และเที่ยวบินระยะปานกลาง (Medium Haul) ซึ่งก็คือบริษัทฯ ส่วนสายการบินต้นทุนต่ำ (Low Cost) คือนกแอร์ สำหรับสายการบินต้นทุนต่ำ (Low Cost) ที่จะเป็น Feeder ให้นักแอร์ก็จะต้องมีการจัดหา หรือวางแผนดำเนินธุรกิจ

หรือหาหุ้นส่วน (Partner) ต่อไป ทั้งนี้ ทั้งสี่ส่วน (Segment) จะต้องมีชัดเจนในอนาคต ผู้ถือหุ้นบางท่านแสดงความเป็นห่วงต่อการบริการต่างๆ โดยเป็นกังวลว่าคุณภาพจะถดถอย ซึ่งตนเองชี้แจงว่า ไม่เป็นความจริง ซึ่งจะเห็นตัวอย่างได้จากหลายๆ สายการบินที่การบริการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องมาจากการใช้ทรัพยากรร่วมกัน (Share Resource) โดยบางสายการบินอาจจะพิจารณาด้านการเงินหรือเรื่องบริษัทโฮลดิ้ง (Holding Company) แต่ส่วนใหญ่จะพิจารณาเรื่องการค้าพาณิชย์ (Commercial) เรื่องการปฏิบัติการบิน เรื่องการปฏิบัติการภาคพื้น และเรื่องการบริการต่างๆ ส่วนใดที่สามารถทำร่วมกันได้ ใช้ทรัพยากรร่วมกันได้ (Share Resource) บริษัทฯ ซึ่งเป็นบริษัทแม่ บริษัทร่วม บริษัทย่อย และบริษัทที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการให้ได้ แต่อย่างไรก็ตาม ทั้งหมดนี้ไม่อาจถูกควบคุมได้โดยสิ้นเชิงทั้ง 100% แต่คงต้องบริหารจัดการด้วยความระมัดระวัง โดยอาจมีกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง คุณภาพ มาตรฐาน ความปลอดภัย และการดำเนินการที่แตกต่างกันออกไปบ้าง ทั้งนี้ ตนมีความมั่นใจว่า THAI Group จะไม่จำกัดอยู่เพียง บริษัทฯ นกแอร์ หรือไทยสมายล์เท่านั้น ในอนาคตสายการบินสัญชาติไทยทั่วประเทศจะต้องมีการรวมตัวกัน เนื่องจากจะเห็นได้ว่าสายการบินที่ยังคงประกอบกิจการมาจนถึงปัจจุบัน รวมถึง Star Alliance ที่มีความแข็งแกร่งในทุกวันนี้ ล้วนเป็นเพราะได้เข้าเป็นพันธมิตรทางธุรกิจซึ่งกันและกัน

เรื่องสนาบินอุตตะภา บริษัทฯ ได้เข้าไปมีส่วนร่วมใน 2 มิติ ดังนี้ มิติแรกซึ่งประธานได้แจ้งให้ทราบแล้ว คือ เรื่องการซ่อมบำรุงอากาศยาน ซึ่งบริษัทฯ มีความคาดหวังว่า บริษัทฯ จะสามารถเป็นพันธมิตรกับผู้ผลิตเครื่องบินได้ ส่วนอีกมิติหนึ่ง คือ เรื่องการบริหารจัดการสินค้า (Cargo) และสนาบิน โดยบริษัทฯ จะเน้นในเรื่องการรับจ้างบริหารจัดการ เนื่องด้วยเหตุต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นความล่าช้าในการพัฒนาสนาบินสุวรรณภูมิ หรือความคับแคบของสนาบินดอนเมือง และในอนาคตสนาบินอุตตะภาซึ่งจะเป็นสนาบินนานาชาติแห่งที่สามเต็มรูปแบบด้วยศักยภาพของสนาบินอุตตะภา ประกอบกับจุดแข็งของพญา จุดแข็งของการท่องเที่ยวทางชายฝั่งตะวันออก และจุดแข็งของการท่องเที่ยวข้ามภาค รวมถึงอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้น แต่ทั้งนี้ สำหรับผู้บินยังคงต้องพิจารณาการเติบโตของบริษัทฯ ต่อไปในอนาคตว่าจะสามารถเปิดศูนย์กลาง (Hub) ที่สนาบินอุตตะภาได้หรือไม่

เรื่องค่าเช่าสถานที่ในสนาบินดอนเมือง ในปี 2559 มีการอภิปรายเกี่ยวกับราคาที่บริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) เสนอมา ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเจรจา ทั้งนี้ การเจรจายังไม่มีความคืบหน้า แต่ปัจจุบันบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ยังส่งใบแจ้งหนี้ (Invoice) มาในราคาเดิม สำหรับราคาใหม่ที่บริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) เสนอมา ซึ่งสูงขึ้นจากเดิม 40 บาท เป็น 100 กว่าบาทต่อตารางเมตรนั้นอยู่ในระหว่างการเจรจา

นายเฉลิมพล แก้วชินพร ผู้อำนวยการใหญ่ ฝ่ายบริการบนเครื่องบิน ชี้แจงเกี่ยวกับการจัดซื้อชุด Toilet Kit บนเครื่องบิน ดังนี้ การกำหนดคุณสมบัติสินค้าสำหรับการจัดซื้อในครั้งนี้ที่ผ่านมา มีการระบุไว้ว่าบริษัทฯ ต้องการสินค้าที่เป็นผลิตภัณฑ์ต่างประเทศร้อยละ 70 และผลิตภัณฑ์ไทยร้อยละ 30 ทั้งนี้ ได้มีผู้เสนอสินค้าเข้ามาให้กรรมการคัดเลือกโดยถูกต้องตามระเบียบทุกประการ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP นั้นเป็นนโยบายของรัฐบาล ซึ่งบริษัทฯ ได้ดำเนินการควบคุมไปกับการจัดหาผลิตภัณฑ์หรือสินค้า OTOP เพื่อจำหน่ายบนเครื่องบิน โดยมีการคัดเลือกสินค้าที่มีคุณภาพโดยกรรมการ และเลือกใช้สินค้าไทยเป็นช่วงๆ สำหรับอาหารและของทานเล่นได้มีการทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) กับกรมการพัฒนาชุมชน โดยมีการคัดเลือกเพื่อนำไปให้บริการอยู่ตลอดเวลาและมีระยะเวลาเป็นช่วงๆ เช่นกัน

นางแจ่มศรี สุขโชติรัตน์ ผู้ถือหุ้น กล่าวหาว่า จากที่ตนได้รับทราบข้อมูลมานั้น มีผลิตภัณฑ์หนึ่งเสนอเข้ารับการคัดเลือก แต่ไม่ผ่าน และเมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่ง เมื่อมีความริเริ่มเกี่ยวกับการใช้สินค้าไทย จึงมีการดำเนินการจัดซื้อผลิตภัณฑ์ดังกล่าวโดยไม่ผ่านกระบวนการที่ถูกต้องตามระเบียบ ทั้งนี้ การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวไม่ใช่เรื่องเสียหาย แต่ตนเห็นว่า หากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ไม่ผ่านการคัดเลือก ก็ต้องไม่มีการจัดซื้อมาใช้ ควรให้ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวไปดำเนินการปรับปรุงสินค้า และเข้ารับการคัดเลือกในการประมูลครั้งถัดไป

นายเฉลิมพล แก้วชินพร ผู้อำนวยการใหญ่ ฝ่ายบริการบนเครื่องบิน ซีเจงว่า สินค้าที่มีการจัดซื้อนั้นผ่านการคัดเลือกทั้งสิ้น โดยมีกรรมการและมีการให้คะแนน

นางแจ่มศรี สุขโชติรัตน์ ผู้ถือหุ้น กล่าวหาว่า หากเป็นดังที่ฝ่ายบริหารซีเจงก็สบายใจ แต่ข้อมูลที่ได้รับไม่ได้เป็นดังที่ฝ่ายบริหารซีเจง จึงต้องนำหลักฐานมาพิสูจน์ข้อเท็จจริงกันต่อไป และเรื่องนกแอร์ที่ประธานซีเจงมานั้น ตนเห็นด้วยกับการสร้างพันธมิตรเพราะบริษัทฯ ไม่อาจอยู่อย่างโดดเดี่ยวได้ เพียงแต่ตนเห็นว่า บริษัทฯ ควรเป็นเพียงพันธมิตร โดยไม่ต้องเข้าไปลงทุนในนกแอร์ บริษัทฯ มีสายการบินของบริษัทฯ เจตนารมณ์เดิมที่ก่อตั้งไทยสมายล์ ก็เพื่อแข่งขันกับสายการบินต้นทุนต่ำ (Low Cost) ซึ่งมีการแข่งขันสูง สายการบินแอร์เอเชีย ซึ่งเป็นสายการบินต้นทุนต่ำ (Low Cost) สามารถครอบครองพื้นที่ในสนามบินดอนเมืองและประสบความสำเร็จในการสร้างกำไร ตนเห็นว่าบริษัทฯ ก็มีศักยภาพเพียงพอที่จะประกอบกิจการสายการบินต้นทุนต่ำ (Low Cost) เพื่อแข่งขันได้ เนื่องจากบริษัทฯ มีความพร้อมทั้งด้านบุคลากร และทรัพยากร ทั้งนี้ ตนไม่คัดค้านนโยบายการร่วมมือกับพันธมิตร ยกตัวอย่างเช่น สายการบินบางกอกแอร์เวย์ ซึ่งมีกำไรจำนวนมาก หากบริษัทฯ ร่วมมือเป็นพันธมิตร ตนเห็นว่าจะมีประโยชน์ต่อทุกฝ่าย แต่กรณีสายการบินนกแอร์ ไม่ใช่การร่วมมืออย่างพันธมิตร แต่เป็นการที่บริษัทฯ นำทรัพยากรของบริษัทฯ ไปลงทุน ซึ่งตั้งแต่ลงทุนมาเป็นระยะเวลาประมาณ 10 ปี ตนขอสอบถามว่าบริษัทฯ เคยได้รับเงินปันผล หรือประโยชน์อื่นใดจากการลงทุนในสายการบินนกแอร์หรือไม่ นอกจากมีคนจากบริษัทฯ ไปดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการและไม่สามารถสร้างผลงานใดๆ ได้ ตนมีความคิดเห็นว่า หากตลอดระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา บริษัทฯ ไม่ได้ประโยชน์ใดๆ จากการลงทุนในนกแอร์ ก็ไม่ควรจะลงทุนต่อไป และตนสนับสนุนให้ บริษัทฯ เข้าแข่งขันในตลาดสายการบินต้นทุนต่ำ

ประธาน ซีเจงว่า บริษัทฯ ได้รับเงินปันผลจากการลงทุนในบริษัท สายการบินนกแอร์ฯ จำนวนมาก โดยบริษัทฯ ได้ถือหุ้นในบริษัท สายการบินนกแอร์ฯ มาตั้งแต่เริ่มจัดตั้งบริษัทดังกล่าว

นางแจ่มศรี สุขโชติรัตน์ ผู้ถือหุ้น สอบถามถึงจำนวนเงินปันผลที่ได้รับ

นายณรงค์ชัย ว่องธนะวิโมกษ์ รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายการเงินและการบัญชี ซีเจงว่า บริษัทฯ ลงทุนในบริษัท สายการบินนกแอร์ฯ เป็นเวลา 13 ปี เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 360 ล้านบาท จำนวนเงินปันผลที่ได้รับในระยะเวลา 10 กว่าปีที่ผ่านมายกเว้น 3 ปีย้อนหลัง รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้นประมาณ 600 ล้านบาท

นางแจ่มศรี สุขโชติรัตน์ ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า ตนสนับสนุนการเป็นพันธมิตร เพื่อจะได้ร่วมกันจัดธุรกิจการบินในประเทศไทย ให้เป็นศูนย์กลาง (Hub) ที่ยิ่งใหญ่ต่อไป ทั้งนี้ ตนยังยืนยันว่าตนทักท้วงการลงทุนในบริษัทที่ไม่มีแนวโน้มจะก่อให้เกิดกำไรในอนาคต และเห็นว่าควรใช้สายการบินของบริษัท เพื่อสร้างผลกำไรให้บริษัทฯ อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย ทั้งนี้ เพราะหุ้นทั้งหมดเป็นของบริษัทฯ และเจตนาเดิมคือ การแข่งขันกับสายการบินต้นทุนต่ำ ไม่ใช่ Light Premium

นายประเสริฐ ดิษยาธิคม ผู้ถือหุ้น ได้อภิปรายเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของอดีตคณะกรรมการบริษัท

ประธาน กล่าวว่า เนื่องจากเรื่องที่กำลังอภิปรายมีการกล่าวหาถึงบุคคลภายนอกที่ไม่อยู่ในที่ประชุม และบุคคลดังกล่าวไม่มีโอกาสชี้แจง จึงขอยุติการอภิปรายในเรื่องดังกล่าวไว้เพียงเท่านี้ โดยบริษัทฯ รับทราบประเด็นที่ผู้ถือหุ้นต้องการอภิปรายแล้ว จึงขอรับไปพิจารณาต่อไป

นายกิตติ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ผู้ถือหุ้น กล่าวชื่นชมความสามารถของประธาน และกล่าวว่า เรื่องการพัฒนาท่าอากาศยานนานาชาติอุตะกานันต์ เดิมที่กองทัพสหรัฐอเมริกาเป็นผู้ทำการก่อสร้างในสมัยสงครามเวียดนาม ซึ่งในขณะนั้นได้มีการคาดการณ์ว่าในอนาคตจะต้องมีการถมที่ดินยื่นไปในทะเลเพื่อขยายท่าอากาศยานอีกไม่ต่ำกว่า 14 กิโลเมตร พร้อมให้ความเห็นว่าควรนำดินที่ได้จากการขุดคลองคอคอดกระมาดำเนินการ เนื่องจากประเทศไทยจะเป็นศูนย์กลางการบินของเอเชียในอนาคต ทั้งหมดเป็นการคาดการณ์ตั้งแต่ 50 ปีที่ผ่านมา เมื่อครั้งเริ่มเปิดให้บริการท่าอากาศยานสุวรรณภูมิใหม่ๆ ก็มีผู้เสนอให้เปลี่ยนท่าอากาศยานดอนเมืองเป็นอาคารศูนย์การค้าแทน ผ่านมาเป็นเวลาไม่ถึง 10 ปี ก็เห็นได้ว่าท่าอากาศยานดอนเมืองไม่เป็นไปตามที่คาดการณ์ ต้องมีการขยายท่าอากาศยานเพิ่มเติม อนาคตของอุตสาหกรรมการบินน่าจะเติบโตได้อีก เนื่องจากมีโครงการสนับสนุนมากมาย เช่น โครงการรถไฟความเร็วสูงไปยังท่าอากาศยานนานาชาติอุตะกานันต์ นอกจากนี้ ปัจจุบันธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank) ก็ได้วิเคราะห์ว่า ในอนาคตเศรษฐกิจของยุโรปไม่น่าจะเติบโต แต่ภูมิภาคเอเชียจะเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะประเทศไทยจะมีโอกาสเติบโตสูง เนื่องจากมีตำแหน่งที่ตั้งที่ดี และมีสิงคโปร์เป็นประเทศที่มีโอกาสน้อยที่สุด

นางสาวสุพร ปทุมสุวรรณวดี ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า ที่บริษัทฯ ควรจัดความไม่เข้าใจ ความไม่ถูกต้อง และค่าใช้จ่ายในการจัดหาอุปกรณ์และการใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกินความจำเป็น เรื่องดังกล่าวอยู่ในอำนาจที่ประธานกรรมการจะสั่งให้ดำเนินการได้ เพื่อให้บริษัทฯ ทำให้มีธรรมาภิบาล นอกจากนี้ ตนขอชื่นชมเรื่องออกเสียงลงคะแนนในแต่ละระเบียบวาระของการประชุมในวันนี้ ที่บริษัทฯ แสดงผลคะแนนของผู้ถือหุ้นที่ไม่ได้ส่งบัตรลงคะแนนเสียงให้ชัดเจน และไม่ได้นำเอาคะแนนดังกล่าวไปนับรวมเป็นคะแนนเสียงเห็นด้วย เหมือนอย่างบริษัทอื่นๆ อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ควรเพิ่มเติมเรื่องการแจ้งจำนวนผู้ถือหุ้นและคะแนนเสียงที่เพิ่มขึ้นในแต่ละระเบียบวาระในการประชุมครั้งต่อไป พร้อมแสดงค่าใช้จ่ายที่บริษัทฯ ใช้ในการจัดประชุมผู้ถือหุ้นในแต่ละครั้ง

ประธาน กล่าวขอบคุณผู้ถือหุ้นทุกท่านที่สละเวลามาร่วมประชุมในวันนี้ และกล่าวว่าคณะกรรมการและฝ่ายบริหาร
ของบริษัทฯ จะทำงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อองค์กรและประเทศชาติต่อไป พร้อมขอให้ผู้ถือหุ้นทุกท่านเดินทางกลับโดย
สวัสดิภาพ

เลิกประชุมเวลา 20.10 น.

เรือดรี **พลักษณ์ ทนงพันธ์**
(พิทักษ์ นาคพัฒน์)
ผู้อำนวยการฝ่ายงานเลขานุการบริษัทฯ
ผู้จัดบันทึกการประชุม

สุวิมล จาแลน

(นางสุวิมล บัวเลิศ)

ผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สำนักเลขานุการบริษัทฯ
เลขานุการการประชุม

(นางอุษณีย์ แสงสิงแก้ว)

รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่หน่วยธุรกิจบริการการบิน
รักษาการกรรมการผู้อำนวยการใหญ่

(นายอารีพงศ์ ภูช่อม)

ประธานกรรมการบริษัทฯ
ประธานการประชุม

หมายเหตุ

ด้วยเหตุที่หลังจากการประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2560 ของบริษัทฯ แล้วเสร็จ บริษัทฯ ได้ตรวจสอบเอกสารการลงทะเบียนเข้าร่วมประชุมฯ และจำนวนเสียงของผู้ถือหุ้นที่ออกเสียงลงมติในวาระการประชุมแล้วพบว่า มีเอกสารการลงทะเบียนเข้าร่วมประชุมและการออกเสียงลงมติของผู้ถือหุ้นบางฉบับไม่สมบูรณ์ ทำให้การนับคะแนนเสียงผู้ถือหุ้นที่เข้าร่วมประชุมและมติที่ประชุมฯ มีความคลาดเคลื่อนไปจากข้อเท็จจริง อันทำให้จำนวนผู้ถือหุ้นที่เข้าร่วมประชุมฯ และมติของที่ประชุมฯ ที่บริษัทฯ ได้แจ้งต่อที่ประชุมฯ ตามรายงานการประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2560 แตกต่างจากข้อเท็จจริง บริษัทฯ จึงขอแก้ไขการรายงานการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2560 ทั้งนี้การแก้ไขดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อผลของมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นเปลี่ยนแปลงไป โดยมีรายละเอียดการแก้ไขเป็นดังนี้

ผู้ลงทะเบียนมาประชุม

1. กระทรวงการคลัง (โดย นางนันทวรรณ สีมาเงิน ผู้รับมอบฉันทะ)	ถือหุ้น	1,113,931,061	หุ้น
2. ผู้ถือหุ้นรายอื่นๆ จำนวน 1,211 ราย	ถือหุ้น	338,558,212	หุ้น
รวมผู้ถือหุ้นมาลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม จำนวน 1,212 ราย คิดเป็นอัตราร้อยละ 66.54 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด	ถือหุ้นทั้งสิ้น	1,452,489,273	หุ้น

มติที่ประชุม

1. เรื่องรับทราบรายงานกิจการของบริษัทฯ ประจำปี 2559

มติที่ประชุม : ที่ประชุมรับทราบรายงานกิจการของบริษัทฯ ประจำปี 2559 ตามรายละเอียดในรายงานประจำปี 2559 ซึ่งได้จัดส่งไปยังผู้ถือหุ้นพร้อมคำบอกกล่าวเรียกประชุมฯ

2. เรื่องพิจารณาอนุมัติงบการเงินของบริษัทฯ ประจำปี 2559

มติที่ประชุม : ที่ประชุมลงมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน อนุมัติงบการเงินของบริษัทฯ ประจำปี 2559 ซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ในฐานะผู้สอบบัญชีของบริษัทฯ ได้ตรวจสอบและรับรองแล้ว ดังนี้

เห็นด้วย	1,459,615,770	เสียง
ไม่เห็นด้วย	40,310	เสียง
งดออกเสียง	548,197	เสียง
บัตรเสีย	1,700	เสียง

3. เรื่องพิจารณาอนุมัติจ่ายเงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานประจำปี 2559

มติที่ประชุม : ที่ประชุมลงมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน อนุมัติจ่ายเงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานประจำปี 2559

เห็นด้วย	1,460,013,702	เสียง
ไม่เห็นด้วย	92,278	เสียง
งดออกเสียง	98,297	เสียง
บัตรเสีย	1,700	เสียง

4. เรื่องพิจารณากำหนดค่าตอบแทนกรรมการ

มติที่ประชุม : ที่ประชุมลงมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุม อนุมัติหลักการกำหนดค่าตอบแทนและเบี้ยประชุมของกรรมการบริษัท ตามที่คณะกรรมการเสนอ สำหรับช่วงวันที่ 1 พฤษภาคม 2560 ถึงวันที่ 30 เมษายน 2561 ด้วยคะแนนเสียงดังนี้

เห็นด้วย	1,459,962,298	เสียง
ไม่เห็นด้วย	146,044	เสียง
งดออกเสียง	95,035	เสียง
บัตรเสีย	2,600	เสียง

5. เรื่องพิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชีและกำหนดค่าสอบบัญชี สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีปี 2560

มติที่ประชุม : ที่ประชุมลงมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนอนุมัติแต่งตั้งผู้สอบบัญชี และอนุมัติค่าสอบบัญชีประจำปี 2560 ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบเสนอ ด้วยคะแนนเสียงดังนี้

เห็นด้วย	1,460,079,436	เสียง
ไม่เห็นด้วย	80,974	เสียง
งดออกเสียง	43,667	เสียง
บัตรเสีย	1,900	เสียง

6. เรื่องพิจารณาแต่งตั้งกรรมการแทนกรรมการที่ออกตามวาระ

มติที่ประชุม : ที่ประชุมลงมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน อนุมัติให้แต่งตั้งกรรมการบริษัท จำนวน 5 ท่าน แทนกรรมการบริษัท ที่ออกตามวาระ ตามข้อบังคับของบริษัทฯ ข้อ 17 ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 21 เมษายน 2560 เป็นต้นไป ดังนี้

1. พลอากาศเอก ตริทศ สนแจ้ง

เห็นด้วย	1,193,849,669	เสียง
ไม่เห็นด้วย	254,636,406	เสียง
งดออกเสียง	84,465	เสียง
บัตรเสีย	0	เสียง
ไม่ส่งบัตรลงคะแนน	11,635,437	เสียง

2. นายพีระพล ดาวรสุมเจริญ

เห็นด้วย	1,448,458,619	เสียง
ไม่เห็นด้วย	32,356	เสียง
งดออกเสียง	88,065	เสียง
บัตรเสีย	600	เสียง
ไม่ส่งบัตรลงคะแนน	11,626,337	เสียง

3. นายสมชัย สัจจงพงษ์

เห็นด้วย	1,361,945,837	เสียง
ไม่เห็นด้วย	86,535,338	เสียง
งดออกเสียง	92,365	เสียง
บัตรเสีย	0	เสียง
ไม่ส่งบัตรลงคะแนน	11,632,437	เสียง

4. พลาอากาศเอก จอม รุ่งสว่าง

เห็นด้วย	1,448,123,883	เสียง
ไม่เห็นด้วย	359,692	เสียง
งดออกเสียง	88,365	เสียง
บัตรเสีย	0	เสียง
ไม่ส่งบัตรลงคะแนน	11,634,037	เสียง

5. นายวีฑรา ตันตริยานนท์

เห็นด้วย	1,447,466,019	เสียง
ไม่เห็นด้วย	1,018,556	เสียง
งดออกเสียง	90,251	เสียง
บัตรเสีย	0	เสียง
ไม่ส่งบัตรลงคะแนน	11,631,151	เสียง

สุวิมล บัวเลิศ

(นางสุวิมล บัวเลิศ)

ผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สำนักเลขานุการบริษัทฯ และ
ในฐานะเลขานุการการประชุม